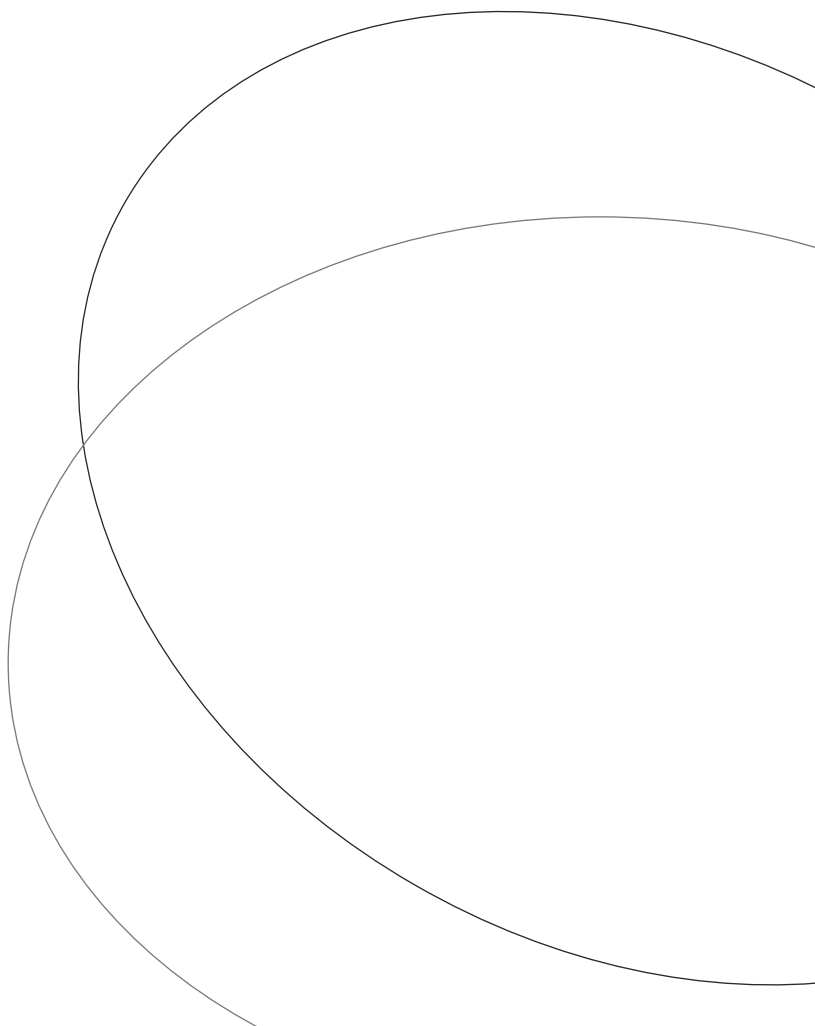

Aktuelle FN-spørsmål

FNs 61. generalforsamling
Høsten 2006

Forord

Dette informasjonsheftet er utgitt av Utenriksdepartementet og inneholder aktuelle problemstillinger om de viktigste emnene som vil bli drøftet under FNs 61. generalforsamling høsten 2006. Emnene er valgt med tanke på spørsmål som spesielt opptar Norge og blir belyst gjennom tre hovedavsnitt. Alle dagsordenspunktene for 61. generalforsamling er derfor ikke omtalt i dette heftet.

Først gis det generell bakgrunnsinformasjon, deretter skisseres den aktuelle situasjonen, og til slutt omtales Norges holdning til saken. Bortsett fra saker som behandles direkte i plenum, er sakene omtalt under den komiteen i Generalforsamlingen hvor de behandles.

Resolusjonsforslagene introduseres først etter at arbeidet i Generalforsamlingens komiteer er kommet i gang. Disse vil normalt prege behandlingen av de enkelte spørsmålene. Når det gjelder avstemningsmønstrene som det vises til i heftet, vil vi gjøre oppmerksom på at en medlemsstat har tre alternative stemmemåter overfor et resolusjonsforslag: for, mot eller avståelse. Hvis et avstemningsresultat gjengis som 70–10–20, betyr det at 70 land stemte for og 10 mot, mens 20 avsto. Ytterligere nyanseering av stemmegivningen gjøres ofte gjennom stemmeforklaringer.

Den foreløpige dagsordenen for FNs 61. generalforsamling er gjengitt som vedlegg i dette heftet. Det er imidlertid vanlig at flere saker kommer til før den endelige dagsordenen vedtas av Generalforsamlingen. Dette vil kunne innvirke på den oppgitte rekkefølgen av dagsordenspunktene. Ytterligere opplysninger om FNs tidligere behandling av de ulike emnene er gitt i Stortingsmelding nr. 14 (2005–2006), «Om Noregs deltaking i den 60. ordinære generalforsamlinga i Dei sameinte nasjonane (FN) og vidareførte sesjonar av FNs 59. generalforsamling».

Heftet finnes på Internett: www.odin.dep.no/ud

Heftet er redigert av FN-seksjonen.

UTENRIKSDEPARTEMENTET

Oslo, 25. august 2006

Innhold

1 Innledning 7

- 1.1 De forente nasjoner 7
- 1.2 En FN-ledet verdensorden ? 8
- 1.3 Norge og FN 9
- 1.4 FNs 60. generalforsamling og Toppmøtet 13

2 Saker som behandles direkte i plenum 19

- 2.1 Valgspørsmål 19
- 2.2 Medlemskapsspørsmål 19
- 2.3 Oppfølging av Tusenårserklæringen 20
- 2.4 Reform av FN-systemet 24
- 2.5 Reform av Sikkerhetsrådet 28
- 2.6 Forebygging av væpnet konflikt 31
- 2.7 Styrking av FNs nødhjelpskoordinering 34
- 2.8 Bistand til minetiltak 35
- 2.9 Situasjonen i Midtøsten/Palestinaspørsmålet 37
- 2.10 NEPAD – New Partnership for “Africa’s” Development 40
- 2.11 Årsaker til konflikt og fremme av fred og bærekraftig utvikling i Afrika 41
- 2.12 Havrettsspørsmål 47
  - 2.12.1 Havene og havretten 47
  - 2.12.2 Bærekraftig fiskeriforvaltning herunder FN-avtalen om fiske på det åpne hav av 1995 og andre relaterte instrumenter 49
- 2.13 Den internasjonale domstolen for det tidligere Jugoslavia (ICTY) 51
- 2.14 Den internasjonale domstolen for Rwanda (ICTR) 52
- 2.15 Afghanistan-spørsmålet 54
- 2.16 USAs embargo mot Cuba 56
- 2.17 Hiv/aids 58
- 2.18 Oppfølging av spesialsesjonen om barn 61
- 2.19 Informasjons- og kommunikasjonsteknologi for utvikling. Verdenstoppmøtet om informasjonssamfunnet (WSIS) 64

3 Saker som behandles i 1. komité 67

- 3.1 Arbeidet i 1. komité 67
- 3.2 Kjernefysisk nedrustning 68
- 3.3 Biologiske og kjemiske våpen 71
- 3.4 Håndvåpen 73

4 Saker som behandles i 2. komité 77

- 4.1 Finansiering for utvikling 77
- 4.2 Handel og utvikling 78
- 4.3 FNs tredje konferanse for de minst utviklede land (MUL) 80
- 4.4 Utviklingslandenes gjeldsproblemer 82
- 4.5 Klimakonvensjonen og Kyoto-protokollen 85
- 4.6 Konvensjonen om biologisk mangfold og Cartagena-protokollen 86
- 4.7 Oppfølgingen av FNs konferanse om miljø og utvikling, Rio +5 og FNs toppmøte om bærekraftig utvikling 89
- 4.8 FNs utviklingsaktiviteter 92

5 Saker som behandles i 3. komité 95

- 5.1 Menneskerettighetsspørsmål 95
- 5.2 FNs høykommissær for flyktninger 98
- 5.3 Narkotikaspørsmål 100
- 5.4 Spørsmål vedrørende kvinners stilling 102
- 5.5 Fremme og beskyttelse av barns rettigheter 105

6 Saker som behandles i 4. komité 109

- 6.1 FNs fredsbevarende operasjoner 109
- 6.2 Øst-Timor 111
- 6.3 Palestinske flyktninger – UNRWA 113

7 Saker som behandles i 5. komité 117

- 7.1 FNs finansielle situasjon 117
- 7.2 Programbudsjettet for 2006–2007 119
- 7.3 Bidragsskalaene 120
- 7.4 Finansiering av FNs fredsbevarende operasjoner 121

8 Saker som behandles i 6. komité 125

- 8.1 FNs folkerettskommisjon 125
- 8.2 Den internasjonale straffedomstolen (ICC) 126
- 8.3 Tiltak for å eliminere internasjonal terrorisme 128

9 Vedlegg 131

- 1. Provisional agenda 131
- 2. FNs medlemsland og bidragsskalaen 149
- 3. Programbudsjettet 2006–2007 156
- 4. FN-systemet 157
- 5. Forkortelser 158

1 Innledning

1.1 De forente nasjoner

De forente nasjoners pakt ble underskrevet i San Francisco 26. juni 1945 av 51 nasjoner, deriblant Norge. FN trådte formelt i virksomhet 24. oktober 1945. FN-pakten opprettet seks hovedorganer:

På Generalforsamlingen deltar alle medlemsstatene i FN på likeverdig grunnlag. Generalforsamlingen er FNs politiske hovedorgan og behandler en rekke viktige saker og konfliktområder som settes på Generalforsamlingens dagsorden. I tillegg behandler den valg- og medlemskapsspørsmål. Forsamlingen møter normalt til sesjon i perioden september–desember (hovedforsamlingen), men også ved behov ellers i året. I tillegg kan det innkalles til spesialsesjoner.

Sikkerhetsrådet består av 15 medlemmer, derav fem faste: Frankrike, Kina, Russland, Storbritannia og USA. De ti øvrige medlemmene velges av Generalforsamlingen for en toårsperiode. Sikkerhetsrådets hovedansvar er å opprettholde internasjonal fred og sikkerhet. For gyldig vedtak kreves det ni positive stemmer, samt at ingen av de fem faste medlemmene stemmer mot vedtaket (nedlegger veto). Sikkerhetsrådet kan innkalles til enhver tid, og vedtakene rådet fatter, er bindende for medlemsstatene. Norge var medlem av Sikkerhetsrådet i periodene 1949–1950, 1963–1964, 1979–1980 og 2001–2002.

Det økonomiske og sosiale rådet (ECOSOC) har 54 medlemmer som velges av Generalforsamlingen for en treårsperiode etter en geografisk fordelingsnøkkel mellom de fem regionene. Norge var sist medlem av ECOSOC i perioden 1999–2001. ECOSOC er FNs fremste organ for behandling av økonomiske og sosiale spørsmål i videste forstand. Rådet trer sammen én gang i året. Sesjonen er delt inn i ulike segmenter, hvorav et høynivå-segment med deltakelse på ministernivå. ECOSOC behandler samarbeidet i en rekke kommisjoner og organisasjoner og søker å koordinere arbeidet som foregår i disse. Saker som er behandlet i ECOSOC, sendes til Generalforsamlingen for endelig vedtak.

Sekretariatet ledes av Generalsekretæren, som velges av Generalforsamlingen etter anbefaling fra Sikkerhetsrådet for en periode på fem år. Nordmannen Trygve Lie var FNs første generalsekretær. Den nåværende generalsekretæren, Kofi Annan, ble valgt på den 51. generalforsamlingen høsten 1996. Han ble gjenvalgt av Generalforsamlingen i 2001 for en ny femårsperiode som startet i januar 2002.

Den internasjonale domstolen, som har sitt sete i Haag, har femten medlemmer som er valgt av Generalforsamlingen og Sikkerhetsrådet for ni år. Jens Evensen var siste norske medlem av domstolen, i perioden 1986–1994.

Menneskerettighetsrådet ble vedtatt opprettet under den 60. generalforsamling og erstatter Menneskerettighetskommisjonen. Dette innebærer en viktig oppgradering av FNs menneskerettighetsarbeid ettersom rådet er direkte underlagt Generalforsamlingen. Dessuten vil rådet være et permanent organ og ikke bare møtes til en sesjon en gang i året. Dette gjør rådet bedre i stand til å overvåke menneskerettighetssituasjonen i verden. MR-rådet har 47 medlemmer, basert på en regional fordelingsnøkkel. Se kap. 5.1 for nærmere omtale av rådet og prosessene knyttet til opprettelsen.

Se vedlegg 4 for en oversikt over FN-systemet i dag.

1.2 En FN-ledet verdensorden?

Stadig flere av de problemene vi står overfor, er av global karakter og kan bare finne sin løsning innenfor globale rammer. FN er den eneste mellomstatlige organisasjonen med globalt mandat, global oppslutning og et bredt, flerfaglig ansvarsområde. Dette gir organisasjonen en unik posisjon som arena for behandling av viktige spørsmål angående vår felles framtid.

FN står på mange måter ved et veiskille. FNs framtidige rolle avhenger av at organisasjonen virker samlende når det felles normgrunnlaget som folkeretten og menneskerettighetene utgjør, utfordres og brytes, og av at man kan enes om felles tiltak for å møte sikkerhetsutfordringer og for å fremme fredelig konfliktløsning og økonomisk og sosial utvikling.

Trusselbildet er preget av gamle trusler i nye og farlige koplinger, som for

eksempel nye former for terrorisme og spredning av masseødeleggelsesvåpen. Fattigdom og manglende menneskerettigheter øker faren for ustabilitet og vold og påvirker således også fred og sikkerhet. Som Generalsekretæren tidligere har påpekt, kan ikke FN velge mellom nye og gamle, myke og harde trusler mot sikkerheten, ettersom alt er sammenvevd i dagens globaliserte virkelighet. FN kan bare møte utfordringene ved at vi styrker vår evne til kollektiv handling.

Da verdens ledere høsten 2000 møttes i FN for å markere overgangen til et nytt årtusen, ble de enige om et felles rammeverk for verdenssamfunnets arbeid med fred, sikkerhet og fattigdomsbekjempelse fram mot år 2015. FNs tusenårserklæring som ble vedtatt på dette møtet, legger føringer på en rekke sentrale områder slik som utvikling, miljø, menneskerettigheter, demokrati, rustningskontroll, FN-reform m.m. Tusenårsmålene som er avledet av erklæringen, er rettet inn på konkrete, tidsbestemte og målbare resultater når det gjelder å bekjempe fattigdom og sult.

Som et ledd i oppfølgingen av tusenårsmøtet og generalsekretærens reforminitiativ, ble verdens ledere samlet under FNs 60. generalforsamling i 2005 til et nytt toppmøte. Under møtet gjennomgikk man arbeidet med å implementere Tusenårserklæringen, og forsøkte å stake ut veien videre i arbeidet med å nå tusenårsmålene. Inkludert i agendaen var også en rekke helt sentrale reformspørsmål med hensyn til FNs struktur og arbeidsformer. Se kap. 1.4 for nærmere omtale av Toppmøtet.

1.3 Norge og FN

Til tross for en rekke tilbakeslag for FN som organisasjon, har FNs tjenester vært mer etterspurt enn noensinne de siste årene. Løsninger på de utfordringene nasjonalstatene står overfor i en stadig mer globalisert verden, må i økende grad søkes gjennom multilaterale forhandlinger og avtaler. FN er den eneste mellomstatlige organisasjonen med et globalt mandat, global oppslutning og et bredt, flerfaglig ansvarsområde. Men de siste årenes utvikling har også tydeliggjort det økende gapet mellom de stadig flere oppgaver FN blir pålagt og de ressurser som verdenssamfunnet er villig til å stille til rådighet for å løse disse oppgavene.

I Soria Moria-erklæringen slår regjeringen fast at «det er i norsk interesse at vi har en FN-ledet verdensorden og ikke en situasjon der nasjoner

tar seg til rette på egen hånd». Regjeringen legger på denne bakgrunn opp til at Norges sterke FN-engasjement og betydelige frivillige bidrag til FN-systemet styrkes og videreføres. Norge arbeider for et sterkt og handlekraftig FN som hovedgrunnlag for en internasjonal rettsorden og et verdensomspennende sikkerhetssystem. Fra norsk side støtter vi sterkt opp om det pågående arbeidet med å reformere og effektivisere FN.

Dette er også bakgrunnen for at statsminister Jens Stoltenberg, på anmodning fra FNs generalsekretær Kofi Annan, har påtatt seg oppgaven med å lede et panel som skal utarbeide forslag til tiltak som kan styrke FNs effektivitet innenfor miljø, humanitær bistand og utvikling. Statsministeren leder panelet sammen med Pakistans statsminister Shaukat Aziz og Mosambiks statsminister Luisa Diogo. En rapport med panelets anbefalinger vil bli fremlagt under høstens generalforsamling og vil være et viktig innspill til FNs videre arbeid med å realisere tusenårsmålene.

Norge går inn for å styrke FNs evne til å fremme en bærekraftig utvikling med vekt på fattigdomsreduksjon. Vi anser FN som et viktig instrument for å sikre økonomisk og sosial utvikling i verdens fattigste land.

Norge støtter aktivt opp om styrkingen av FNs kapasitet til å forebygge konflikter og håndtere kriser. FNs fredsbevarende operasjoner er et viktig instrument i FNs freds- og sikkerhetsarbeid, og Norge vil styrke sin innsats, sivilt og militært, på dette felt. Norge arbeider også for økt koordinering mellom FNs politiske og utviklingspolitiske aktiviteter.

Demokratiutvikling og respekt for menneskerettighetene er sentrale mål for Norges utenriks- og utviklingspolitikk, og Norge arbeider aktivt for å styrke FNs rolle på disse områdene. Generalforsamlingen har også en viktig rolle som normgivende arena og har bidratt til å løfte ulike tema som sosiale spørsmål, helse, befolkning, likestilling og bosetting opp på den internasjonale dagsorden.

Norge betaler 0,679 prosent både av FNs regulære budsjett og av budsjettene til FNs fredsbevarende styrker. Norges fastsatte bidrag til FN er imidlertid svært små sammenliknet med våre frivillige bidrag. I 2004 var Norges fastsatte bidrag til FN på til sammen knapt 130 millioner kroner. De frivillige bidragene til FN-systemet (fond, programmer og særorganisasjoner, men ikke Verdensbanken og de regionale utviklingsbankene) beløp seg i 2004 til nesten 4,5 milliarder kroner. Dette omfatter både generelle

og øremerkede bidrag. Når det gjelder FNs fond og programmer, er Norge blant de aller største bidragsyterne også i absolutte tall.

Alle FNs 192 medlemsland er representert i **Generalforsamlingen**. Hvert land har én stemme og like rettigheter for øvrig. Mens Sikkerhetsrådet kan vedta bindende pålegg, kan Generalforsamlingen bare vedta anbefalinger til medlemslandene.

Sikkerhetsrådet har hovedansvaret for å opprettholde og sikre fred. Her har de fem faste medlemmene spesielle rettigheter og et særlig ansvar som kommer til uttrykk i vetoretten. Norge oppfordrer de fem faste medlemmene til å utøve denne retten med stor tilbakeholdenhet, slik at Sikkerhetsrådet kan virke som et mest mulig effektivt organ.

Sikkerhetsrådets dagsorden styres i stor grad av internasjonale begivenheter, og arbeidet med rådets løpende saker krever mye oppmerksomhet. Sist Norge var medlem av Sikkerhetsrådet (2001–2002), søkte vi å bidra til en helhetlig tilnærming til fredsbygging og krisehåndtering. Norge prioriterte å fokusere på de underliggende årsakene til konflikt og krig, å bidra til å styrke FNs evne til å planlegge og gjennomføre fredsoperasjoner og å fokusere på Afrikas utfordringer. Norge ledet også sanksjonskomiteen for Irak.

Generalsekretæren har en sentral plass i FN-systemet. Det har vært og vil fortsatt være norsk politikk å støtte opp om Generalsekretærens uavhengige stilling. Samtidig legges det vekt på at Generalsekretærens initiativ og opptreden må være realistisk og ikke virke splittende innenfor organisasjonen. Generalsekretæren må gis fullmakter til å disponere sekretariatets ressurser innenfor gitte rammer uten å bli detaljstyrt av medlemslandene. Generalsekretæren har tatt initiativ til viktige debatter, blant annet når det gjelder stater versus individers rettigheter.

I FNs mange **særorganisasjoner** foregår det et utstrakt normgivende arbeid. Det ytes faglig bistand innenfor organisasjonenes kompetanseområder. Dette er av stor verdi både for de enkelte land og for verdenssamfunnet som helhet. Særorganisasjonene er frittstående med egne generalkonferanser, statutter og finansieringsordninger. Norge har gått inn for at særorganisasjonene bør konsentrere seg om sine faglige oppgaver innen sine respektive områder, og at utenforliggende politiske stridsspørsmål henvises til FNs politiske hovedorgan, Generalforsamlingen. For sterk politisering av særorganisasjonene vil kunne svekke det arbeidet de utfører, og undergrave tilliten til FN-systemet.

FNs mange **fond og programmer** er underlagt Generalforsamlingen, Generalsekretæren og ECOSOC, men flere av dem har egne styrer. De arbeider med utviklingshjelp, humanitær bistand og miljøspørsmål og forvalter størstedelen av de frivillige bidragene til FN.

Mens øst/vest-konfrontasjonen i FN nå er historie, har arbeidet i FN de senere årene vært preget av vedvarende motsetninger mellom industri-landene og utviklingslandene. I denne situasjonen er det viktig at Norge legger vekt på å bygge bro mellom de ulike synspunktene og motsetningene.

EU-landene framstår i økende grad som en samlet maktfaktor i FN. Etter at Sverige og Finland ble medlemmer, har de tre nordiske EU-medlemmene i stadig større grad koordinert sine synspunkter på FN-spørsmål gjennom det politiske EU-samarbeidet. Det nordiske samarbeidet har imidlertid fortsatt stor betydning, særlig i særorganisasjoner, fond og programmer. Norge satses på å opprettholde og styrke den fellesnordiske profilen der dette er naturlig. Spesielt innenfor reformarbeidet i FN spiller det nordiske samarbeidet en betydelig rolle. Norge har et nært samarbeid med EU-landene i FN-spørsmål og slutter seg tidvis til EU-innlegg.

Norge deltar videre i JUSCANZ-samarbeidet (Japan, USA, Australia, New Zealand, Canada, Sveits og Norge). Dette samarbeidet er av uformell karakter og består hovedsakelig av informasjons- og meningsutveksling på det økonomiske og sosiale området. Vestlige lands kandidaturer drøftes innen Vest-gruppen (WEOG), som i hovedsak består av OECD-landene.

En hovedmålsetting for Norges deltakelse i den 61. generalforsamlingen vil være å drive reformarbeidet videre i retning av et **styrket, mer effektivt og legitimt FN**, som et redskap for å møte medlemslandenes felles utfordringer. Dette gjelder både i forhold til tradisjonelle sikkerhetstrusler, i forhold til å videreutvikle FN og folkeretten som forpliktende avtaleverk for alle stater og i forhold til å oppfylle de sosiale og økonomiske forpliktelsene som ligger i Tusenårserklæringen.

1.4 FNs 60. generalforsamling og Toppmøtet

Allment

Den 60. generalforsamling sto i reformenes tegn. Fra begynnelse til slutt var reformprosessen det dominerende tema: i vanskelige forhandlinger før Toppmøtet 14.-16 september, i utforming av en Toppmøte-erklæring, og i oppfølgingsforhandlingene rundt vedtak i komiteer og plenum.

Gjennom hele Toppmøte-prosessen og i tiden etter ble forhandlingene vanskeliggjort av motsetningene mellom Sør og Nord, med hhv. Den alliansefrie bevegelse (NAM/G-77) og USA/EU i spissen. Debatten om reform ble sterkt preget av USAs krav om administrative reformer, krav som Den alliansefrie bevegelse oppfatter å være et rent vestlig anliggende. Fra utviklingslandenes side ble det med styrke anført at reform av FN bør måles i forhold til hvorvidt man sikrer mer ressurser til utviklingsformål.

En annen og relatert konfliktdimensjon var spenningen mellom Generalforsamlingen og Sikkerhetsrådet. Forsøket på å endre Sikkerhetsrådets sammensetning (ledet av Japan, India, Tyskland og Brasil, alle med ambisjoner om fast plass) bidro til å sette disse motsetningene på spissen.

Motsetningsforholdene er blitt ytterligere komplisert av at Generalsekretærens posisjon er blitt svekket. Generalsekretærens autoritet og anseelse har lidd under avsløringer i forbindelse med «olje-format»-programmet, dokumentert av en uavhengig undersøkelseskommissjon ledet av Paul Volcker i løpet av 2005. Spekulasjoner om at Generalsekretæren måtte trekke seg viste seg ikke å stemme, og Annan vil sitte trygt ut sin periode (ut 2006). En ny generalsekretær vil ventelig bli valgt høsten 2006. Mange hevder derfor at Annan vanskelig kan påvirke den videre reformprosessen. Andre understreker at ansvaret for å påse at Toppmøtets beslutninger om reform gjennomføres til syvende og sist ligger hos medlemslandene selv.

I tilknytning til åpningen av generalforsamlingen organiserte Norge to sidearrangementer. For å sette fokus på sudanske kvinners rolle i oppnåelsen av tusenårsmålene og for å følge opp arbeidet om kvinners rolle i fredsarbeidet i Sudan arrangerte UD og UNIFEM en rundebordsdebatt 13. september 2005. Daværende utviklingsminister Hilde Frafjord Johnson var en av hovedinnlederne.

Den nye Høynivåkommissjonen for fattiges bruks- og eiendomsrettigheter ble presentert i et arrangement i FN-bygget dagen før åpningen av Toppmøtet. Opprettelsen av kommisjonen har hatt sterk norsk støtte, og generalsekretæren har ønsket den velkommen som et viktig bidrag til å nå Tusenårmålene. Blant kommisjonens medlemmer er USAs tidligere utenriksminister Madeleine Albright, Storbritannias finansminister Gordon Brown og tidligere utviklingsminister Hilde Frafjord Johnson.

Toppmøtet om FN-reform

Toppmøtet innfridde ikke de høye forventningene forut for møtet. Utfallet må likevel kunne sies å være en god begynnelse på en høyst nødvendig reformprosess, en prosess der mye gjenstår. Toppmøte-erklæringen inneholder bl.a. beslutninger om opprettelsen av en Fredsbyggingskommisjon og et Menneskerettighetsråd. I tillegg inneholder erklæringen en universell bekreftelse på Tusenårmålene og tar til orde for reformer av FNs administrasjon. Erklæringen inneholder også formuleringer som langt på vei innebærer allmenn aksept for prinsippet om staters ansvar for beskyttelse av sivile. Alt dette er tiltak som sett med norske øyne er positive og som peker i retning av et reformert FN. På den negative siden kommer manglende omtale av tiltak om nedrustning og ikke-spredning, et område der Norge arbeidet aktivt. Toppmøtet klarte heller ikke å enes om en definisjon av terrorisme. Det må også betegnes som beklagelig at forsøkene på å få til en balansert utvidelse av Sikkerhetsrådet nok en gang ser ut til å mislykkes.

Generaldebatten

Generaldebatten under den 60. generalforsamling var dominert av oppfølgingen av Toppmøte-erklæringen og arbeidet for å nå Tusenårmålene. Vestlige land med USA i spissen argumenterte sterkt for behovet for FN-reform på alle områder, mens utviklingslandene la mest vekt på utviklingsaspektet. Et stort flertall av landene uttrykte tilfredshet med at Tusenårmålene gjennom Toppmøte-erklæringen fikk universell oppslutning og at flere land lovet å øke ODA. Behovet for at medlemslandene følger opp sine forpliktelser ble understreket. Norge og enkelte andre givende land viste til behovet for overvåkningsmekanismer.

Sikkerhetsrådsreform ble også viet en del oppmerksomhet i debatten. Manglende resultater på nedrustnings- og ikke-spredningsfronten ble også

omtalt av en rekke land, og Norge sammen med de andre landene i 7-landsinitiativet ble oppfordret bl.a. av Generalsekretæren til å videreføre arbeidet. Regionale konflikter kom mer i bakgrunnen enn tidligere. I forhold til Midtøsten ble Israels innlegg oppfattet i større grad enn tidligere som en utstrakt hånd til FN og den arabiske verden, og det var færre konfronterende utfall fra arabisk hold, med unntak av Iran. Bekjempelse av terrorisme var et tema mange land la vekt på, ikke minst Russland, som minnet om behovet for å fullføre forhandlingene om en internasjonal terrorismekonvensjon.

Oppfølgingen av Toppmøtet:

Fredsbyggingskommisjon

Resolusjonen som operasjonaliserer toppmøtevedtaket om opprettelsen av en Fredsbyggingskommisjon ble vedtatt 20. desember. Forhandlingene som førte fram til vedtaket var preget av de samme motsetningene som beskrevet ovenfor. Diskusjonen kom i stor grad til å dreie seg om rapporteringslinjer, antall medlemmer og hvem som skal ha plass i den organisatoriske komiteen. Det skapte negative reaksjoner at de 5 faste medlemmene av Sikkerhetsrådet forbeholdt seg retten til fast plass også i denne.

Menneskerettighetsrådet

Etter lange forhandlinger vedtok generalforsamlingen 15. mars 2006 å opprette et MR-råd til erstatning for MR-kommisjonen. Resolusjonen ble etter krav fra USA vedtatt med votering. 170 stater stemte for. USA, Marshalløyene og Palau stemte imot. USA var bekymret for sammensetningen av rådet og ville ha garantier for at det ikke skulle bli dominert av land som er kjent for grove brudd på menneskerettighetene.

Den viktigste endringen fra Menneskerettighetskommisjonen er at FNs menneskerettighetsarbeid er oppgradert ved at rådet skal være direkte underlagt Generalforsamlingen. Dessuten vil rådet være et permanent organ og ikke bare møtes til en sesjon en gang i året. Dette gjør rådet bedre i stand til å overvåke menneskerettighetssituasjonen i verden. Se kap. 5.1 for nærmere omtale av MR-rådet og prosessene knyttet til opprettelsen.

Reform av FNs administrasjon

Arbeidet med å reformere FNs administrasjon kom noen skritt videre under den 60. generalforsamling. Det ble bl.a. oppnådd enighet om etablering av et etikk-kontor i sekretariatet, opprettelse av en uavhengig rådgivende revisjonskomité og avgivelse av en fullmakt til Generalsekretæren om å omrokere opptil 50 stillinger. Arbeidet med administrativ reform fortsatte ut over våren og sommeren 2006. Etter lange og vanskelige forhandlinger ble det 7. juli 2006, i 5. komités tredje sesjon, vedtatt en resolusjon som åpnet for ytterligere reformer. Dette gjelder bl.a. modernisering av IKT-strukturen og nye regnskapsrutiner. Videre gis Generalsekretæren noe større fleksibilitet med hensyn til budsjettimplementering. Sett med norske øyne var det skuffende at man ikke oppnådde enighet om umiddelbart å iverksette utarbeidelsen av retningslinjer for publikums adgang til FN-dokumenter. Dette spørsmålet vil man komme tilbake til under den 61. generalforsamlingen.

Humanitære spørsmål

Under debatten om styrking av FNs koordinering av humanitær bistand tok Norge og mange andre land opp behovet for nye strategiske grep i FN for å se humanitært og langsiktig utviklingssamarbeid i sammenheng. Enigheten om opprettelsen av et fond for humanitær bistand (Central Emergency Response Fund) representerte et av de konkrete oppfølgingsvedtakene fra Toppmøtet i 2005.

FN-konvensjonen av 9. desember 1994 om vern av FN-personell og assosiert personell har vist seg å gi for snevert vern, særlig for humanitært og annet sivilt personell som deltar i FN-operasjoner. Forhandlingene om en tilleggsprotokoll som utvider bruksområdet for konvensjonen ble sluttført under den 60. generalforsamlingen. Protokollen ble vedtatt med konsensus. Dette var et viktig skritt i arbeidet med å sikre trygge arbeidsvilkår for deltakere i humanitære operasjoner.

Terrorisme

Vedtakelsen av konvensjonen mot kjernefysisk terrorisme i mai 2005 ga terrorismearbeidet i FN et etterlengtet løft. Arbeidet med en omfattende terrorismekonvensjon, et arbeid som startet for snart ni år siden, hindres imidlertid av uenighet om spørsmålet om en definisjon av terrorisme. Det

var håp om at man under den 60. generalforsamling skulle komme fram til enighet om definisjonen. Dette ble også understreket i Toppmøteerklæringen. Arbeidsgruppen maktet imidlertid ikke å skape enighet om definisjonsspørsmålet, og forhandlingene om den omfattende konvensjonen fortsatte våren 2006, uten at man kom nærmere enighet.

2 Saker som behandles direkte i plenum

2.1 Valgspørsmål

(Dagsordenspunkt 4–6 og 100-103)

Generalforsamlingen velger president for sesjonen, 21 visepresidenter samt komitéledere, nestledere og rapportører for Generalforsamlingens seks komiteer. Videre skal det velges medlemmer til forskjellige råd og styrer, blant annet Sikkerhetsrådet og Det økonomiske og sosiale rådet (ECOSOC). Ved valg er det allerede fastlagt hvor mange medlemmer som skal velges fra de forskjellige regionene. Siden høsten 1978 har Generalforsamlingen hatt en geografisk fordeling av ledelsen i komiteene. Dette innebærer at to lederstillinger nå går til den afrikanske gruppen, én til den asiatiske gruppen, én til Øst-Europa, én til Latin-Amerika og én til Vest-Europa og andre «vestlige» stater (WEOG).

De enkelte geografiske gruppene blir normalt enige seg imellom om hvilke land som skal velges. Ved enighet innen gruppen støttes kandidatene normalt av de andre gruppene. Hvis ikke gruppen blir enig og det er flere kandidater, er avstemningsresultatet ofte ikke gitt på forhånd.

Geografisk fordeling gjelder også ved de fleste andre valgene.

Generalforsamlingens president velges også etter tur blant de geografiske gruppene. Norge hadde presidentvervet i 1970 ved daværende ambassadør Edvard Hambro. Den 60. generalforsamlingen valgte Jan Eliasson, da Sveriges ambassadør til Washington, nå utenriksminister, til president.

Ved åpningen nedsetter Generalforsamlingen en fullmaktskomité som gjennomgår de enkelte delegasjonenes fullmakter.

Ny generalsekretær skal velges av den 61. generalforsamling, etter forslag fra Sikkerhetsrådet. Den nåværende generalsekretæren, Kofi Annan, har tjenestegjort i to perioder og går av ved utgangen av 2006.

2.2 Medlemskapsspørsmål

(Dagsordenspunkt 104)

FN har 191 medlemsland. Nye medlemmer til FN velges av Generalforsamlingen etter anbefaling fra Sikkerhetsrådet. Siden 1991 har hele 29 sta-

ter blitt opptatt som nye medlemmer av De forente nasjoner. Dette skyldes hovedsakelig oppløsningen av det tidligere Sovjetunionen og det tidligere Jugoslavia. Siste utvidelse fant sted i juni 2006 da Montenegro ble tatt opp som medlem under den 60. generalforsamlingen.

Norges holdning

Når det gjelder spørsmål om medlemskap i FN, følger Norge «universalitetsprinsippet»: Alle suverene stater har rett til å være medlem av FN og FNs særorganisasjoner og til å møte der med sine representanter. En medlemsstat bør ikke utelukkes fra organisasjonen eller fra deltakelse i dens virksomhet med mindre det foreligger klar hjemmel for dette i FN-pakten. Norge vil stemme for medlemskap for alle stater som er selvstendige etter folkeretten.

Norge vil ikke stemme for forslag om utelukkelse eller suspensjon som ikke er hjemlet i FN-pakten.

2.3 Oppfølging av Tusenårserklæringen

(Dagsordenspunkt 110)

Bakgrunn

Generalforsamlingens tusenårsforsamling (55. generalforsamling) vedtok høsten 2000 Tusenårserklæringen. Resolusjonen refererer til de store utfordringene verden står overfor i det nye århundret, setter opp grunnleggende felles verdier (frihet, likeverd, solidaritet, toleranse, respekt for naturen og felles ansvar) og skisserer viktige tiltak som må settes inn på de prioriterte områdene: fred, sikkerhet og nedrustning, utvikling og utryddelse av fattigdom, beskyttelse av miljøet, menneskerettigheter, demokrati og godt styresett, beskyttelse av de sårbare, møte Afrikas særskilte behov og styrke De forente nasjoner.

Ved siden av FN-pakten og Den universelle menneskerettighetserklæringen er Tusenårserklæringen nå det viktigste referansedokumentet for FNs virksomhet. Den slår fast at den fremste utfordringen verden står overfor i dag er å sikre at globaliseringen blir en positiv kraft for alle verdens folk. Selv om globaliseringen representerer store muligheter, er situa-

sjonen i dag at globaliseringens fordeler og ulemper er veldig ujevnt fordelt. Ved siden av å identifisere konkrete målsettinger for FNs virksomhet, understreker Tusenårserklæringen betydningen av bedre samordning og samarbeid mellom FN, Bretton Woods-institusjonene og Verdens handelsorganisasjon, så vel som andre multilaterale organer, for å sikre en koordinert tilnærming til problemene rundt fred og utvikling.

Blant FNs målsettinger er målene på utviklingsområdet konkretisert og har fått navnet «tusenårsmålene». Tusenårsmålene er tallfestet med utgangspunkt i situasjonen i 1990. På sikt er målet å utrydde ekstrem fattigdom og sult. Foreløpige mål er at andelen av jordens befolkning som lever på under én dollar per dag, og andelen som sulter, skal være halvert innen år 2015. Videre skal grunnskoleutdanning for alle gutter og jenter sikres innen 2015. Dødeligheten blant barn under fem år skal reduseres med to tredjedeler og mødredødeligheten med tre fjerdedeler innen 2015. Spredningen av hiv/aids, malaria og andre sykdommer som truer menneskeheten, skal stoppes innen 2015. Andre mål, som ikke er tidfestet, er å sikre miljømessig bærekraftig utvikling, styrke kvinners stilling, fremme likestilling og utvikle et globalt partnerskap for utvikling.

Den aktuelle situasjonen

Foran den 60. generalforsamling framla generalsekretær Kofi Annan en statusrapport for gjennomføringen av tusenårserklæringen etter de første fem årene, rapporten «In Larger Freedom» (21. mars 2005), som også er en programerklæring for reform av FN-systemet og FNs arbeidsmåter. Annan gikk inn for en tilnærming som gir like stor oppmerksomhet til hvert enkelt av FNs tre hovedformål: utvikling, sikkerhet og menneskerettigheter, som alle må underbygges av internasjonale og nasjonale lovverk og rettssystemer. De enkelte medlemsland vil ha ulike prioriteringer, men for å oppnå internasjonal enighet, må FN gi de tre formålene lik prioritet.

I første del av rapporten, om utvikling (Freedom from Want), foreslo Annan en rekke tiltak for oppfølging av erklæringen fra toppmøtet om utviklingsfinansiering i Monterrey i 2002, med tiltak både fra utviklingslandenes og giverlandenes side. Han ba utviklingslandene lage og gjennomføre planer for hvordan tusenårsmålene skal oppnås innen 2015, og mobilisere egne ressurser til gjennomføringen. Han ba også utviklingslandene sørge for godt styresett, bekjempe korrupsjon og involvere hele samfunnet

i utviklingsprosessen. Samtidig ba han de rike landene sørge for markedsadgang for utviklingslandenes produkter, øke bistanden til 0,7% av BNI og sørge for finansiering av tiltak for å oppnå tusenårsmålene.

I andre del, om sikkerhet (Freedom from Fear), oppfordret han til «en ny sikkerhetskonsensus», der alle medlemsland forplikter seg til å bekjempe terrorisme, hindre spredning av masseødeleggelsesvåpen, få slutt på borgerkriger og bygge varig fred i krigsherjede land. Han foreslo bl.a. opprettelse av en fredsbyggingskommisjon.

I tredje del, om menneskerettigheter (Freedom to Live in Dignity), anmodet han alle medlemsland om å styrke folkeretten, rettsstaten, menneskerettighetene og demokratiet. Han la særlig vekt på prinsippet «ansvar for å beskytte», som grunnlag for kollektiv innsats mot folkemord, etnisk rensing og forbrytelser mot menneskeheten.

I fjerde del foreslo Annan en rekke tiltak for å styrke FN og FNs posisjon som politisk arena, beslutningsorgan og utøvende organ. Han gikk inn for utvidelse av Sikkerhetsrådet, nye og mer effektive arbeidsformer for ECOSOC og opprettelse av et menneskerettighetsråd til erstatning for Menneskerettighetskommisjonen.

Toppmøtet under 60. generalforsamling, 14.-16. september 2005, som diskuterte på grunnlag av Annans rapport, resulterte i en omfattende erklæring som skisserer reformer og tiltak på mange områder (jf. kap. 1.4). Blant de viktigste resultatene var beslutningene om å etablere en fredsbyggingskommisjon og et menneskerettighetsråd.

På utviklingsområdet fikk man på plass en omfattende tekst, men med få unntak representerer teksten en bekreftelse av prosesser og utviklingstrekk de senere årene, herunder beslutninger fattet på toppmøtene i Monterrey og Johannesburg, samt G-8s og EUs forpliktelser hva gjelder Afrika, bistand og gjeldslette. Toppmøtet ble på utviklingsområdet en bekreftelse på de siste års nytenkning innenfor bistand og utvikling, underbygget med fornyede forpliktelser knyttet til ressurser og styresett.

På øvrige områder ble toppmøteerklæringen heller et startskudd for intense og vanskelige forhandlinger. Blant annet har det vist seg vanskelig å få til konkretisering av prinsippet om «ansvar for å beskytte» og vilkårene for maktbruk, en antiterrorismekonvensjon, reform av FN-sekretariatet, opprydning i utdaterte FN-mandater, utvidelse av Sikkerhetsrådet og fornyelse av Generalforsamlingens og ECOSOCs arbeidsformer. Allerede før toppmøtet var prosessen kommet inn på et uheldig spor, preget av pola-

risering og mistillit mellom Nord og Sør, som preget forhandlingene gjennom hele 60. generalforsamling.

Foran 60. generalforsamling framla en prosjektgruppe, ledet av Dr. Jeffery Sachs, en vurdering av hvor langt man var kommet i gjennomføringen av tusenårsmålene. Prosjektgruppen påpekte at framgangen variererte kraftig mellom regioner, innen regioner og mellom enkeltland. Den største framgangen har man i Øst- og Sør-Asia, mens Afrika ligger etter. Rask økonomisk vekst i nøkkelland i Asia overskygger ofte at andre tusenårsmål, som miljøbeskyttelse, barnedødelighet eller bekjempelse av smittsomme sykdommer, kan bli hengende etter også i disse landene. Utviklingslandenes største utfordring er å bedre produktiviteten ved å øke investeringstakten i økonomien, gjennom både private og offentlige investeringer. Rapporten framhevet at offentlige investeringer vil være avgjørende for mange utviklingslands vedkommende, samt at de fattigste landene ikke selv rår over tilstrekkelige midler, slik at oppnåelsen av tusenårsmålene vil være avhengig av betydelig økning i bistanden.

Rapporten utgjør et viktig element i oppfølgingen av Tusenårserklæringen. Mange land, inkludert Norge, slutter seg til mange av anbefalingene, men etterlyser en bedre balanse, der man i større grad framhever betydningen av utviklingslandenes eget ansvar, særlig mht. godt styresett og økonomiske rammevilkår. Internasjonale rammevilkår knyttet til investeringer, handel og gjeld, samt bedre giverkoordinering rundt nasjonale fattigdomsstrategier og betydningen av offentlig/privat partnerskap fortjener også større oppmerksomhet.

På utviklingsområdet var det viktig at tusenårsmålene, som ikke er del av Tusenårserklæringen, for første gang ble universelt akseptert av FNs medlemsland gjennom sluttareklæringen fra toppmøtet under 60. generalforsamling.

Norges holdning

Norsk utenrikspolitikk skal bidra til å fremme internasjonale fellesgoder og bygge en bedre organisert verden, i form av en FN-ledet verdensorden. Norge vil styrke FN og folkeretten. Det gis høy prioritet til fattigdomsbekjempelse, mer rettferdig fordeling og en mer demokratisk verdensorden, både globalt og regionalt. FN er en viktig arena for å møte globaliserings utfordringer. Globaliseringen har en sosial dimensjon, en miljødimen-

sjon og en sikkerhetsdimensjon som byr på utfordringer som bare kan løses på det samme globale nivået der de har oppstått.

Norge gir full støtte til ambisjonene i FNs tusenårsmål om å halvere ekstrem fattigdom innen 2015 og vil lede an i arbeidet med å slette de fattigste landenes gjeld.

60. generalforsamling var preget av spenningen mellom vestlig prioritering av sikkerhet, og utviklingslandenes vekt på utvikling. Det har gitt vanskelige forhandlinger på en rekke områder. Norge vil bidra til å bygge bro og finne akseptable fellesløsninger. Samtidig markerte toppmøtet under 60. generalforsamling et tidsskille ved at et helhetlig perspektiv på menneskerettigheter, utvikling og fred og sikkerhet ble lagt til grunn. Dette er et godt grunnlag for den videre prosessen.

Norge støtter administrative reformer i FN. Det er nødvendig å sikre at FN har tilstrekkelig styring og internkontroll, og at sekretariatet opererer uavhengig, rettferdig og med moralsk autoritet. Administrative og budsjettmessige reformer utgjør en kjerne i arbeidet for å modernisere FN for et nytt århundre.

2.4 Reform av FN-systemet

(Dagsordenspunkt 109)

Bakgrunn

Med sin rapport «In Larger Freedom», som ble behandlet under FN-toppmøtet ved åpningen av FNs 60. generalforsamling, presenterte generalsekretær Kofi Annan sitt mest omfattende og vidtrekkende initiativ til reform av FN. Reformforslagene var utarbeidet bl.a. på grunnlag av egne panelrapporter om FNs arbeid med globale sikkerhetstrusler, utfordringer og endringsbehov og om hvordan tusenårsmålene for langsiktig utvikling kan nås. Forslagene ble også fremmet på grunnlag av økende kritikk mot mangler ved FNs administrative system og budsjett, ikke minst kritikken som framkom ved granskningen av «olje-for-mat»-programmet.

Annan innledet imidlertid sine reforminitiativ allerede i 1997, da han også la fram et omfattende reformprogram. Hensikten var å effektivisere FN og gjøre systemet bedre egnet til å møte de nye globale utfordringene. Reformprogrammet av 1997 inneholdt to «spor». Det første reformsporet

omfattet tiltak som Generalsekretæren på selvstendig grunnlag hadde fullmakt til å gjennomføre. Disse reformene er for en stor del iverksatt og inkluderer bl.a. tiltak for bedre integrering av FNs virksomhet på landnivå, opprettelse av en egen utviklingsgruppe (UNDG) i New York og reduksjon av FNs dokumentmengde og administrative utgifter.

Det andre reformsporet omfattet en mer langsiktig plan for grunnleggende og langsiktige reformer som krever medlemslandenes godkjenning. Det har vist seg vanskelig å få enighet om en rekke av disse tiltakene. Under den 55. generalforsamlingen ble det vedtatt at FN skulle gå over til resultatbasert budsjettstyring. Dette har ført til bedre oppfølging og resultatrapportering. Det ble også forhandlet om en ny bidragsskala for FNs regulære budsjett. USA har i flere år ønsket å få satt ned sitt bidrag fra 25 til 22 prosent. Etter svært langvarige og vanskelige forhandlinger kom man til enighet ved at andre land aksepterte en høyere bidragsandel. Bidragsskalaen kommer opp til ny behandling under 61. generalforsamling, og forhandlingene forventes også denne gangen å bli kompliserte. Budsjettet for FNs fredsbevarende operasjoner fikk også en ny bidragsskala. Et annet viktig vedtak som ble fattet, var et nytt format for FNs langtidsplan (FNs politiske hoveddirektiv og rammen for budsjettforslaget fra Generalsekretæren) som klargjør hvilket resultat man forventer for hvert program og gjør det lettere å vurdere om målene nås.

Den såkalte «Brahimi-rapporten», framlagt under den 55. generalforsamlingen, innholdt en rekke forslag til forbedringer mht. FNs evne til å planlegge og gjennomføre fredsoperasjoner. FNs fredsbevarende virksomhet har økt betydelig og får stadig nye dimensjoner, og det er derfor viktig å styrke organisasjonens evne til å gjennomføre de mer omfattende mandatene, og bl.a. ivareta kvinneperspektivet og hensynet til menneskerettighetene. En rekke av rapportens mest sentrale anbefalinger er vedtatt.

FN-toppmøtet under 60. generalforsamling svarte ikke til de høye forventningene som var skapt før møtet. Utfallet var likevel et godt utgangspunkt for en reformprosess som bygger på resultatene siden 1997 og som har fortsatt gjennom hele 60. generalforsamling. Toppmøteerklæringen inneholder bl.a. vedtak om etablering av en fredsbyggingskommisjon og et menneskerettighetsråd. I tillegg inneholder erklæringen en universell bekreftelse av tusenårmålene for utvikling, forpliktelser om økt bistand, gjeldslette og styrking av fattigdomsorientert politikk og styresett i landene som mottar bistand. Videre er det oppnådd enighet om styrking av

FNs humanitære innsats, bl.a. ved opprettelse av et beredskapsfond (CERF), og erklæringen legger et grunnlag for reformer av administrasjonen i FN og FNs miljøarbeid. Erklæringen inneholder også formuleringer som langt på vei innebærer allmenn aksept av prinsippet om stater og det internasjonale samfunns ansvar for vern av sivile. Alt dette er tiltak som sett med norske øyne er positive, og som peker i riktig retning for et reformert FN. På den negative siden kommer manglende omtale av tiltak om nedrusting og ikke-spredning, et område som Norge aktivt gikk inn for å sikre resultat på. Toppmøtet klarte heller ikke å enes om en balansert utvidelse av Sikkerhetsrådet.

Den aktuelle situasjonen

I løpet av 60. generalforsamling er vedtakene om FN-reform i toppmøteerklæringen fulgt opp gjennom til dels kompliserte forhandlinger. Det ble bl.a. oppnådd enighet om mandat og sammensetning av FNs menneskerettighetsråd, og rådet har avholdt sin første sesjon.

Også FNs fredsbyggingskommisjon er opprettet, og har avholdt sitt første møte. Norge spilte en aktiv rolle i etableringen av kommisjonen, og er valgt til en av to viseformenn. Kommisjonen vil i første omgang behandle situasjonen i Burundi og Sierra Leone. Norge er bedt om å lede kommisjonens arbeid med Burundi. Reformene av FNs fredsbyggingsarbeid omfatter også etablering av et fredsbyggingsfond og en sekretariatsenhet for å samordne de ulike FN-institusjonenes arbeid på feltet.

Toppmøtet oppfordret generalsekretæren til å legge fram forslag til ytterligere reformer av FNs operasjonelle aktiviteter. Statsminister Jens Stoltenberg har, på generalsekretærens forespørsel, vært en av lederne for et høynivåpanel som skal komme med forslag til bedre organisering av FNs arbeid med utvikling, humanitær bistand og miljø. Panelet skal legge fram sin rapport til den 61. generalforsamlingen. Denne vil ligge til grunn for ytterligere reformvedtak under 61. generalforsamling.

Arbeidet med å reformere FNs administrasjon ble også videreført under den 60. generalforsamlingen. Gjennom vanskelige forhandlinger ble det bl.a. oppnådd enighet om å etablere et etikk-kontor i sekretariatet og å oppnevne en uavhengig rådgivende revisjonskomité. Sommeren 2006 ble det enighet om ytterligere tiltak for å rasjonalisere FNs administrasjon og styrke FNs innkjøpsordninger samt en mer uavhengig internkontroll i FN.

Forhandlingene om administrative reformer vil bli videreført under 61. generalforsamling, bl.a. mht. medlemslandenes styring og tilsyn med FNs administrasjon og budsjett, interne ansvarsforhold i sekretariatet, personellressursforvaltning, innkjøpsordningene og FNs interne rettssystem.

Norges holdning

Norge har hatt et langvarig og sterkt engasjement for å reformere FN-systemet. Norges engasjement på dette området kommer til uttrykk blant annet gjennom en egen stortingsmelding om FN-reformer (St.meld. nr. 43, 1996-1997) som Stortinget samlet sluttet seg til. Et hovedpoeng her var at bedre administrative rutiner og økt samarbeid og samordning mellom FN-institusjonene ville frigjøre ressurser til viktige utviklingsformål. Samtidig er det nå viktig at FN moderniseres og effektiviseres for bedre å møte de utfordringer det nye århundret stiller organisasjonen overfor. Et bedre fungerende FN-system – bl.a. med styrket administrasjon, klarere ansvarsforhold og økt innsyn – vil ha økt troverdighet i møte med utfordringene i en globalisert verden. Sammen med øvrige likesinnede land (bl.a. de nordiske, Canada, Nederland, Storbritannia og Tyskland) har Norge levert viktige innspill til prosessen med reform av FN på landnivå.

Til tross for konkret framgang under 60. generalforsamling har FN fortsatt et behov for å gjenreises etter konfliktene rundt Irak-krigen, oljefor-mat-gransking og anklagene om seksuelle overgrep foretatt av FN-personell blant annet i DR Kongo. Men først og fremst tvinges behovet for reform fram av mer fundamentale utviklingstrekk i form av nye globale sikkerhetstrusler, alvorlig menneskerettighets- og demokratiproblemer, miljøutfordringene og behovet for økonomisk utvikling.

Norge ser det derfor som avgjørende at den pågående reformprosessen – både mht. FNs operative arbeid, styrking av FNs arbeid med menneskerettigheter, fredsbygging, miljø og ivaretagelse av kvinner rettigheter og deltakelse, samt administrative reformer, videreføres under 61. generalforsamling. Samtidig må medlemslandene bidra med de ressurser som er nødvendige for at FN skal kunne utføre de oppgavene organisasjonen blir pålagt av sine medlemmer.

2.5 Reform av Sikkerhetsrådet

(Dagsordenspunkt 108)

Bakgrunn

Sikkerhetsrådet består i dag av fem faste medlemmer (Frankrike, Kina, Russland, Storbritannia og USA) og ti valgte medlemmer. De ikke-faste medlemmene velges av Generalforsamlingen hvert år for en toårsperiode. Siste gang Norge var medlem, var for perioden 2001–2002. Forrige gang vi var medlem, var i 1979–1980.

I 1963 ble Sikkerhetsrådet utvidet fra 11 til 15 medlemmer. Resolusjonen trådte først i kraft i 1965, da to tredjedeler av FNs medlemsland, inkludert Sikkerhetsrådets fem faste medlemmer, hadde ratifisert paktendringen. Utvidelsen kom som en følge av at antallet medlemsland i FN hadde økt betraktelig. Spørsmålet om en ny utvidelse av Sikkerhetsrådet ble tatt opp av India allerede i 1980. I 1993 nedsatte Generalforsamlingen en åpen arbeidsgruppe for å vurdere alle sider ved spørsmålet om reform av Sikkerhetsrådet, inkludert utvidelse, arbeidsmetoder og forholdet til de andre medlemslandene i FN. Bakgrunnen var en økende tilslutning til at Rådet bør utvides for at sammensetningen bedre skal gjenspeile dagens økonomiske og politiske virkelighet.

Generalsekretærens høynivåpanel for trusler, utfordringer og endring framla i desember 2004 to alternative forslag til utvidelse av Sikkerhetsrådet, som de kalte modell A og modell B:

Modell A ville gi seks nye faste plasser uten vetorett, fordelt med to til Afrika, to til Asia, ett til Europa og ett til Amerika samt tre nye ikke-faste plasser.

Modell B ville ikke gi nye faste plasser, men derimot en ny kategori med åtte fireårige fornybare plasser (to til Afrika, to til Asia, to til Europa og to til Amerika), én ny toårig ikke-fornybar plass, og fordeling av de to-årige ikke-fornybare plassene med fire til Afrika, tre til Asia, én til Europa og tre til Amerika.

Panelet foreslo også endringer i Sikkerhetsrådets arbeidsformer, og påpekte at medlemskap ikke bare er en rettighet, men først og fremst en forpliktelse til, på vegne av alle FNs medlemsland, å gjøre det som er nødvendig for å sikre internasjonal fred og sikkerhet. Ansvarer hviler særlig tungt på de fem permanente medlemmene, som har vetorett. Rådet må vise større vilje og evne til å handle.

Den aktuelle situasjonen

Selv om det råder bred enighet om behovet for en utvidelse av Sikkerhetsrådet, står landene fortsatt langt fra hverandre når det gjelder størrelsen på et utvidet Sikkerhetsråd, hvorvidt en utvidelse skal omfatte både nye faste og ikke-faste plasser, og i forhold til vetoretten.

Land som Japan, India, Tyskland, Brasil, Storbritannia, Frankrike, USA, Norge og de øvrige nordiske landene har gått inn for en utvidelse av både faste og ikke-faste plasser for å sikre bedre geografisk balanse. Denne gruppen støtter varianter av Høynivåpanelets modell A, men innen gruppen er det uenighet om størrelsen på utvidelsen, og om hvorvidt de nye faste medlemmene bør ha vetorett.

De såkalte «G-4» (Japan, India, Tyskland og Brasil) presenterte i 2005 et utkast til en rammeresolusjon for utvidelsen, med beslutningsprosess i flere faser. I første fase ville man fastlegge hovedprinsippene for en utvidelse med nye faste og ikke-faste medlemmer og geografisk fordeling på regioner, og så i neste fase navngi de nye faste medlemmene fra hver region.

Alle forslag om å utvide Sikkerhetsrådet med flere faste medlemmer møter motstand fra en stor gruppe land, blant dem Pakistan, Italia, Spania, Sør-Korea, Mexico, Argentina og Canada. Disse frykter blant annet forskyvning i regionale maktbalanser, og argumenterer med at fast plass for enkelte land vil skje på bekostning av andre land, og at det er uheldig, og potensielt skadelig for internasjonal fred og sikkerhet, at noen medlemmer av Sikkerhetsrådet slipper å stå til ansvar for Generalforsamlingen gjennom valg. Denne grupperingen, som kaller seg «Uniting for Consensus» og ofte kalles «kaffeklubben», mener at en heller bør søke andre løsninger i form av semipermanente plasser, mulighet for gjenvalg, regional representasjon m.v. for å gjøre SRs sammensetning mer representativ.

De afrikanske landene, med 54 stemmer i FN, kan komme til å bli avgjørende. Afrikanske land har tidligere gått inn for en rotasjonsordning mellom stormaktene i regionen, men etter vedtak i Den afrikanske union (AU) presenterte de i 2005 et eget forslag som blant annet innebærer seks nye faste plasser i SR med vetorett, to av dem forbeholdt afrikanske land.

Vetoretten er omstridt både blant eksisterende og potensielle nye faste medlemmer av Sikkerhetsrådet. Mange, særlig utviklingsland, har tradisjo-

nelt ønsket å begrense eller fjerne vetoretten. Land som ser seg som potensielle nye faste medlemmer, har signalisert at de ikke kan akseptere et skille mellom gamle og nye faste medlemmer når det gjelder dette. Det er også lite som tyder på at dagens fem faste medlemmer er villige til å oppgi vetoretten. Selv om bruken av veto er sjelden, og har blitt mindre etter at den kalde krigen sluttet, ble den for eksempel brukt da Kina stanset forlengelsen av mandatet til FN-operasjonen UNPREDEP i Makedonia i 1999, og da USA nedla veto mot en Midtøsten-resolusjon i mars 2001. Muligheten for at et av de fem faste medlemmene vil nedlegge veto, vil alltid være til stede i forbindelse med forhandlinger i Sikkerhetsrådet. Sommeren 2006 ble dette tydelig demonstrert både i forhold til Israels krigføring mot Hizbollah i Libanon, der trusselen om veto fra USAs side vanskeliggjorde forhandlingene om en SR-resolusjon, og i forhold til Iran, der Kinas og Russlands vetorett la tunge begrensninger på forhandlingene om tiltak for å stanse Irans atomprogram.

Endringer i FN-charteret må ratifiseres av de fem faste medlemmene i Sikkerhetsrådet, de såkalte P5, for å bli gyldige, og motstand fra ett P5-land vil derfor være nok til å stanse en sikkerhetsrådsreform. Generalforsamlingen har vedtatt, på initiativ fra «konsensusgruppen», at alle beslutninger om reform og utvidelse av Sikkerhetsrådet må fattes med to tredjedels flertall av alle FNs medlemsland. For å oppnå to tredjedels flertall i generalforsamlingen og unngå veto, ga G-4 avkall på sitt krav om vetorett for nye faste medlemmer. AU har imidlertid valgt å stå fast på kravet om vetorett, og ville ikke stille seg bak G-4s resolusjon. Da også Kina og USA uttrykte motstand, valgte G-4 å frafalle sitt resolusjonsforslag, og det har ikke kommet til behandling. Tre av forslagsstillerne (India, Tyskland og Brasil) tok resolusjonsforslaget opp igjen 5. januar 2006. Japan har på sin side sondert muligheten for å få gjennomslag for andre løsninger enn fast medlemskap.

Norges holdning

Norge har både selvstendig og innenfor en nordisk ramme spilt en aktiv rolle i arbeidet med reform av Sikkerhetsrådets arbeidsmetoder. Norge var blant annet medforlagsstiller til resolusjonen om dette, presentert av S-5-gruppen (Costa Rica, Jordan, Liechtenstein, Singapore og Sveits), som ble behandlet i Generalforsamlingen 20. juli 2006, og som særlig la vekt på behovet for økt åpenhet og bedre konsultasjonsmekanismer med ikke-

medlemmer av Sikkerhetsrådet. Fra norsk side har en lagt vekt på at en utvidelse skal styrke Sikkerhetsrådets representativitet og legitimitet uten at effektiviteten svekkes. Norge er opptatt av å finne en mest mulig samlende modell for utvidelse av Sikkerhetsrådet og unngå voteringer som i verste fall kan skape varig misnøye og konflikt blant FNs medlemmer. En har også søkt å bidra til kompromissløsninger, og Norge har med dette for øye gått inn for en utvidelse med både faste og ikke-faste plasser. Vi har gitt støtte til faste plasser for Tyskland, Japan og India fordi disse landene er betydelige globale politiske og økonomiske aktører som gir viktige bidrag til FN og global sikkerhet, og vi har gått inn for bedre representasjon fra Asia, Afrika og Latin-Amerika. Vi ønsker at regionene selv skal ha avgjørende innflytelse på hvordan de skal være representert, og er åpne for at også land fra Afrika og Latin-Amerika kan ha faste plasser dersom regionene ønsker en slik løsning, eller fast representasjon gjennom rotasjonsordninger dersom de heller ønsker det. Vi er også opptatt av at spørsmålet om reform av Sikkerhetsrådet ikke må overskygge andre viktige reformspørsmål.

Norge ønsker ikke at nye faste medlemmer av Sikkerhetsrådet skal ha vetorett, og vi oppfordrer de nåværende faste medlemmene til å begrense bruken mest mulig. Vi går inn for en nærmere utredning av spørsmålet om begrensning av vetoretten i særlig viktige saker. Vetoretten bør ikke kunne brukes mot resolusjoner som skal forhindre folkemord, forbrytelser mot menneskeheten og alvorlige brudd på internasjonal humanitær rett.

Norge er tilfreds med de framskrittene som er gjort i spørsmålet om Sikkerhetsrådets arbeidsformer, selv om enda mer kan gjøres med hensyn til åpenhet. Bedre samordning med troppebidragsytende land er et tema vi har prioritert høyt, sammen med de øvrige nordiske landene.

2.6 Forebygging av væpnet konflikt

(Dagsordenspunkt 11)

Bakgrunn

En av FNs sentrale arbeidsoppgaver er å forebygge konflikt. I en verden der det internasjonale samfunnet stadig tvinges til å fokusere på krisehåndtering, blir det mer langsiktige konfliktforebyggende oppdraget lett

nedprioritert. Det har imidlertid vært vanskelig å skape tilstrekkelig enighet om FNs rolle og oppgaver i en slik sammenheng. Generalsekretær Kofi Annan la i 2001 fram en rapport (A/55/985-S/2001/574) med forslag til styrking av FNs arbeid med konfliktforebygging. Store motsetninger gjorde at man ikke klarte å samle seg om noen resolusjon under den 56. generalforsamlingen. Etter en langvarig prosess klarte man å komme fram til enighet, og en konsensustekst ble vedtatt 3. juli 2003 (A/RES/57/337). Det var nødvendig å inngå en rekke kompromisser for å få et endelig vedtak. Selv om resolusjonen på mange områder ikke oppfyller alle de ambisjonene som ble lagt til grunn da forhandlingene ble satt i gang, er likevel resolusjonen en milepæl i FNs konfliktforebyggende arbeid. Det gir FN-sekretariatet fullmakt til å arbeide videre på en rekke områder, og spørsmålet har kommet på Generalforsamlingens dagsorden. Sekretariatet bør særlig styrke sin analysekapasitet, preventivt diplomati og kapasitet til mekling.

FNs rolle i forebygging av krig kan styrkes gjennom sterkere internasjonale normer og instrumenter for å håndtere årsakene og drivkreftene bak væpnet konflikt. Den internasjonale straffedomstolen (ICC) er et slikt instrument som kan bidra til å hindre stridende parter fra å begå krigsforbrytelser. Regulering av handelen med håndvåpen, styrking av minoriteters rettigheter og støtte til demokratisk valgte regjeringer er andre viktige virkemidler. Konfliktene omkring utnyttelse av naturressurser kan begrenses med bedre internasjonale regler og straffemekanismer, sammen med støtte til fattige lands myndigheter for å gi dem mulighet til å forvalte egne naturressurser.

Særlig viktig er det å sikre varig fred i land som kommer ut av væpnet konflikt, og her er det tatt et viktig skritt under 60. generalforsamling med opprettelsen av Fredsbyggingskommisjonen. Det internasjonale samfunnets evne til å håndtere slike utfordringer avhenger i stor grad av evnen til å drive effektiv forebygging. Ettersom land som nylig er kommet ut av voldelig konflikt er blant de mest utsatte for nye konflikter, er effektiv forebygging et sentralt element i den internasjonale innsatsen for gjenoppbygging og bærekraftig utvikling også etter konflikt. Det er bred enighet om at FN, i samarbeid med de internasjonale finansinstitusjonene, regionale organisasjoner og andre aktører, spiller en viktig rolle.

Den aktuelle situasjonen

Konfliktforebygging skulle komme opp under den 59. generalforsamlingen, for første gang etter at medlemslandene omsider klarte å enes om en konsensusstekst under den 57. generalforsamlingen. Per juli 2006 var saken foreløpig ikke behandlet. Temaet står likevel sentralt i debatten i FN, og har fått en ny dynamikk som følge av arbeidet til Høynivåpanelet nedsatt av generalsekretær Annan i 2003, som vurderte trusler mot global sikkerhet og avla sin rapport i desember 2004, og Generalsekretærens rapport «In Larger Freedom» i 2005, som bl.a. førte til opprettelsen av Fredsbyggingskommisjonen.

Uten dypere forståelse av hvordan kvinners situasjon påvirkes og endres som følge av konflikt og under post-konflikt-overgangsprosesser, risikerer den internasjonale innsatsen å feile eller aldri realisere sitt fulle potensial. Dermed vil heller ikke de samlede ressursene som settes inn i en fredsprosess komme til full utnyttelse. Sikkerhetsrådets enstemmige vedtak av resolusjon 1325 (2000) om kvinner, fred og sikkerhet var banebrytende og satte for alvor kvinners rolle i freds- og sikkerhetsspørsmål på den internasjonale dagsordenen. Generalforsamlingen og FNs øvrige hovedorgan er naturlige arenaer for tverrgående satsing på oppfølging av Sikkerhetsrådsresolusjon 1325.

Norges holdning

Norge vil arbeide for at FN opprettholder og styrker fokus og innsats på konfliktforebygging, og mener at Høynivåpanelet om trusler, utfordringer og endring, Generalsekretærens anbefalinger og toppmøteerklæringen fra 60. generalforsamling danner et godt grunnlag for videre diskusjon og nødvendige vedtak om hvordan det internasjonale samfunnet best kan møte det brede spekteret av utfordringer på dette området. Norge vil spesielt legge vekt på oppfølgingen av Sikkerhetsrådsresolusjon 1325 (2000) om kvinner, fred og sikkerhet, som angitt i den norske handlingsplanen for SR 1325 som ble presentert 8. mars 2006.

2.7 Styrking av FNs nødhjelpskoordinering

(Dagsordenspunkt 67)

Bakgrunn

Kontoret for koordinering av FNs humanitære aktiviteter (OCHA) er en del av FN-sekretariatet og ledes av visegeneralsekretær Jan Egeland, som også har tittelen «nødhjelpsordinator». OCHAs mandat omfatter både naturkatastrofer og mer sammensatte nødssituasjoner hvor gjerne flere FN-organisasjoner, andre internasjonale og ikke-statlige organisasjoner er involvert. Samordningsoppgaven er svært viktig for å sikre best mulig bruk av ressursene og for at alle nødlidende får hjelp. OCHA har egne landkontorer i nødhjelpsområder.

OCHAs arbeid blir hovedsakelig finansiert av frivillige bidrag. Gjennom ordningen med konsoliderte appeller er OCHA ansvarlig for å samordne de forskjellige FN-organisasjonenes appeller om bidrag til nødhjelpsarbeidet i land og regioner med store humanitære behov. Stadig flere frivillige organisasjoner deltar i appellene. For 2006 ble det i første omgang sendt ut 14 konsoliderte appeller på til sammen om lag 4,7 milliarder USD for hjelp til 31 millioner mennesker i 26 land. I tillegg kommer såkalte flash-appeller og humanitære handlingsplaner, bl.a. for Sudan (ca. 1,5 milliard USD), samt ytterligere appeller som sendes ut i løpet av året.

Den aktuelle situasjonen

60. generalforsamling behandlet Generalsekretærens rapport om samordning av humanitær bistand, samt humanitære spørsmål i enkeltland og regioner som er utsatt for krig eller naturkatastrofer. Et tilbakevendende tema er behovet for å bedre samordningen av den humanitære innsatsen, hurtigere respons og bedre finansiering. Et hovedpunkt i årets resolusjon var oppgraderingen av FNs nødhjelpsfond (CERF) til ikke bare å gi lån, men også yte tilskudd. Fondet representerer en vesentlig styrking av FNs evne til hurtig respons, bedre koordinering og dermed større forutsigbarhet på det humanitære området. Fondet vil også ha en hovedoppgave i å sikre bedre finansiering av humanitære behov i verdens glemte konflikter. I tillegg kan det nevnes at Generalforsamlingen også vedtok en protokoll for beskyttelse av FN-personell, som en oppfølging av anbefalingene fra Toppmøtet.

Norges holdning

Norge er en av de største bidragsyterne til FNs humanitære arbeid, den aller største regnet i prosent av BNP og en sterk støttespiller for nødhjelskoordinatoren. Både samordningsprosessen i seg selv og resultatet (konsoliderte appeller) er viktige redskaper for å styrke innsatsen for de nødlidende. Videre har Norge deltatt aktivt i arbeidet med opprettelsen av CERF, samt i arbeidet for fred og forsoning for å forebygge ytterligere konflikt.

På norsk side har vi sett det som viktig at giverlandene fremmer godt humanitært giverskap i praksis. Blant annet som medarrangør av årlige giverlandsmøter hvor også OCHA er representert, søker vi å bidra til bedre samordning og styring av den internasjonale nødhjelpsinnnsatsen. Norge legger vekt på å utvide giverlandskretsen, både for å øke innsatsen for de nødlidende og for å bidra til å fremme den universelle anerkjennelsen og dermed legitimiteten av humanitært arbeid – noe som også angår humanitært personells sikkerhet. Dessuten har Norge lenge bidratt til å øke den internasjonale innsatsen for de fortsatt anslagsvis 24 millioner internt fordrevne.

2.8 Bistand til minetiltak

(Dagsordenspunkt 87x)

Bakgrunn

Konvensjonen om et totalforbud mot antipersonellminer (Minekonvensjonen) ble åpnet for undertegning 3. desember 1997 og trådte i kraft 1. mars 1999. Konvensjonen har ført til en kraftig redusert bruk av antipersonellminer, en dramatisk nedgang i produksjonen, en nærmest fullstendig stopp i handelen, rask nedbygging av lagre, mer rydding av minefelt og, ikke minst, en betydelig nedgang i antall nye mineofre. Arbeidet med å begrense humanitære problemer forårsaket av antipersonellminer har siden midten av 1990-tallet vært høyt prioritert fra norsk side. I tillegg til at Norge var sentral i framforhandlingen av Minekonvensjonen, har vi vært en sterk pådriver for implementering av konvensjonen blant annet gjennom å bidra med faglig ekspertise og omfattende støtte til minetiltak internasjonalt.

Minekonvensjonen er det sentrale internasjonale rammeverket for minetiltak. Samtidig må det være et nasjonalt ansvar for og eierskap til minetiltak. Bruk av lokale ressurser og frivillige organisasjoners innsats bør være sentrale faktorer i minearbeidet. Dette bør også innarbeides i andre internasjonale organisasjoners, herunder FNs, virksomhet. Arbeidet med resolusjonen om minetiltak har i flere år vært preget av at det er ulike oppfatninger om hvilken rolle UNMAS (UN Mine Action Service) skal spille når det gjelder tiltak mot miner. Norge mener UNMAS' rolle skal være begrenset til koordinering internt i FN-systemet til støtte for operative FN-organisasjoner som UNDP og UNICEF og ikke duplisere eller fortrenge disses arbeid på området.

Den aktuelle situasjonen

Minekonvensjonen oppfordrer til samarbeid mellom statspartene for å oppfylle konvensjonens forpliktelser. Per 1. mai 2006 hadde 151 land ratifisert konvensjonen. Minekonvensjonens første tilsynskonferanse ble avholdt i Nairobi i 2004. Det ble vedtatt en handlingsplan for perioden 2004–2009. Sett med norske øyne kunne planen vært mer ambisiøs, men den inneholder en rekke sentrale elementer som Norge går inn for. Det er nådd et høyt nivå internasjonalt for finansiering av minetiltak. Det har likevel lenge vært klart at det ikke vil være mulig å gjennomføre Minekonvensjonens forpliktelser og humanitære målsettinger uten fortsatt god ressurstilgang. I 2002 tok Norge derfor initiativ til opprettelsen av en kontaktgruppe for mobilisering av ressurser. Denne gruppen, som koordineres av Norge, har i tillegg til å ta opp spørsmål knyttet til ressurstilgang også satt søkelys på hvordan eksisterende ressurser kan benyttes mest mulig effektivt. I 2006 har Norge vært medrapportør for Minekonvensjonens arbeidsgruppe for minerydding, og har bidratt med innspill for å ivareta en god prosess rundt håndteringen av framtidige søknader om utsettelse av 10-årsfristen for minerammede statsparter til å ha ryddet alle miner. Dette arbeidet ser vi også i sammenheng med vår innsats for å øke effektivitet og kvalitet i ressursmobiliseringsarbeidet.

Norges holdning

Resolusjonen om støtte til minetiltak har i tidligere år vært vedtatt uten avstemning. I motsetning til i 2004, ble det i 2005 oppnådd enighet om en substansiell resolusjon om støtte til minetiltak. Norge var medforslagsstil-

ler til resolusjonen. Det var imidlertid svært vanskelige forhandlinger. Blant annet var det vanskelig å få enighet om tittelen på resolusjonen og omtale av tilsynskonferansen for Minekonvensjonen.

For øvrig arbeider Norge for at minetiltak tas inn i andre relevante resolusjoner og annet arbeid i FN. Dette gjelder blant annet forhandlingene om en konvensjon for funksjonshemmede. Vi legger også vekt på integrering av minetiltak, herunder bistand til mineofre, i utviklingspolitiske tiltak. Av humanitære grunner og for utviklingen innenfor internasjonal humanitær rett er det positivt at Generalforsamlingen bekrefter den internasjonale normen Minekonvensjonen har skapt vedrørende antipersonell-miner, og forpliktelsene vedrørende minerydding og bistand til mineofre. Det har imidlertid ikke noen direkte betydning for arbeidet med Minekonvensjonens gjennomføring og minespørsmål generelt.

2.9 Situasjonen i Midtøsten/Palestinaspørsmålet

(Dagsordenspunkt 13 og 14)

Bakgrunn

FN har behandlet Midtøsten-konflikten helt siden Palestina-spørsmålet ble brakt inn for verdensorganisasjonen av mandatmakten Storbritannia i 1947. Den 29. november 1947 vedtok Generalforsamlingen resolusjon 181, som anbefalte opprettelsen av en jødisk og en arabisk stat i mandatområdet Palestina. Jerusalem skulle ha internasjonal status. Mens jødene godtok resolusjonen, ble den avvist av araberne, som erklærte krig da staten Israel ble opprettet 14. mai 1948. Etter krigen kom Gaza under egyptisk kontroll og Vestbredden under jordansk kontroll. Jerusalem ble delt mellom Israel og Jordan. Under krigen i 1967 okkuperte Israel Vestbredden, Gaza og Golanhøyden. Krigene i 1948 og 1967 førte til et stort antall palestinske flyktninger. Flere forsøk på å skape fred mellom partene har mislyktes.

I 1993 ble Prinsipperklæringen om midlertidig palestinsk selvstyre undertegnet. Avtalen innebar at Israel og Palestinian Liberation Organization – PLO – anerkjente hverandre, innledet en fredelig politisk prosess og at den palestinske selvstyreadministrasjonen ble opprettet. Siden 1993 har partene undertegnet en rekke avtaler, og det ble innført palestinsk selvstyre på deler av Vestbredden og i Gaza. Selvstyret skulle

være en overgangsordning i fem år, som skulle ende opp med en permanent løsning på konflikten basert på Sikkerhetsrådets resolusjoner 242 og 338. Tidsrammen for Oslo-avtalene sprakk i 1999 uten at man hadde kommet fram til en løsning på sluttstatusspørsmålene – Jerusalems status, flyktningsspørsmålet, endelige grenser og de israelske bosettingene, sikkerhetsspørsmål og regionalt samarbeid. Forhandlinger på Camp David i USA i juli 2000 og i Taba i Egypt i 2000/2001 ga ingen avtale.

Under den andre palestinske intifadaen som startet høsten 2000 gjennomførte militante palestinske organisasjoner flere terroraksjoner mot sivile israelere. Den israelske regjeringen svarte med å reokkupere store deler av Vestbredden og Gaza. Samtidig fortsatte Israel med å utvide de ulovlige bosettingene og startet byggingen av en separasjonsmur på og rundt Vestbredden. Den delen av muren som bygges inne på Vestbredden er ulovlig ifølge folkeretten.

Sikkerhetsrådets resolusjon 1397 av mars 2002 fastslår «en visjon om en region der to stater, Israel og Palestina, lever side om side innenfor sikre og anerkjente grenser». En «diplomatisk kvartett» bestående av FN, USA, EU og Russland presenterte en ny fredsplan, «Veikartet for fred», for israelske og palestinske myndigheter 30. april 2003. Sikkerhetsrådet ga sin tilslutning til veikartet i november 2003 i resolusjon 1515. Selv om iverksettingen av planen har stoppet opp, gir begge parter uttrykk for at de fortsatt er forpliktet til å iverksette veikartet.

Den aktuelle situasjonen

Det rådet en viss optimisme med hensyn til å få i gang fredsprosessen igjen etter president Arafats bortgang i november 2004 og valg av Mahmoud Abbas til palestinernes andre president i januar 2005. Toppmøtet i Sharm el Sheikh 8. februar 2005 var det første mellom partene på over fire år og vedtok en rekke tillitsskapende tiltak. Den palestinske selvstyreadministrasjonen forhandlet senere fram en forståelse med palestinske militante organisasjoner om at alle angrep mot Israel og israelere skulle stanses. I løpet av 2005 ble det gjennomført en rekke lokalvalg, og Israel trakk seg i løpet av ettersommeren 2005 ut av Gaza.

Valget til palestinsk nasjonalforsamling 25. januar 2006, det første på 10 år, ga flertall til opposisjonspartiet Hamas. Manglende resultater fra fredsprosessen og stadig forverrede levevilkår i Det palestinske området de

siste fem år bidro trolig til den store oppslutning for Hamas og tilbakegang for det regjerende Fatah-partiet. Fra norsk side ble vist til at man respekterte resultatet av en demokratisk prosess, og at det ble forventet at Hamas ville følge demokratiske spilleregler. Den nye regjeringen ble tatt i ed 29. mars 2006. Kvartetten har uttrykt som forutsetning for et økonomisk og politisk samarbeid med den nye regjering at den respekterer grunnleggende verdier som det internasjonale samfunnet står sammen om, nemlig å anerkjenne staten Israel, ta avstand fra bruk av vold og å respektere inngåtte avtaler. Norge og det øvrige giversamfunn, de fleste arabiske stater og president Abbas støtter disse kravene.

Norges holdning

Norge vil fortsette sin støtte til det palestinske folk. Målet om en «uavhengig, demokratisk og levedyktig palestinsk stat» forblir retningsgivende for norsk politikk i Midtøsten. Norge opprettholder og øker sin bistand til den palestinske befolkningen, i samarbeid med FN-systemet og uavhengige organisasjoner.

Norge slutter seg helhjertet til veikartet og målet om en tostatsløsning på konflikten. Norge mener at de israelske styrkene må stanse de militære aksjonene, trekke seg ut av de okkuperte områdene og respektere Sikkerhetsrådets resolusjoner og internasjonal humanitær rett. Israel må stanse utvidelsene av bosettingene og byggingen av muren på okkupert land. De palestinske myndighetene må gjøre sitt ytterste for å forhindre nye terroraksjoner, i tråd med anbefalingene i veikartet, og videreføre arbeidet med økonomiske, politiske og demokratiske reformer.

Vi forventer også at Israel etterlever inngåtte avtaler, sentrale FN-resolusjoner og krav fra det internasjonale samfunn om å stanse annektering av palestinsk land, stoppe ulovlig bosettingsvirksomhet og byggingen av den folkerettsstridige seperasjonsmuren. Dette er krav som også er fremmet av Kvartetten og som Norge stiller seg bak.

Norge er leder for giverlandsgruppen for palestinerne (AHLC – Ad Hoc Liaison Committee) og for den internasjonale observatørstyrken i Hebron (TIPH – Temporary International Presence in Hebron). De siste årene har Norge årlig bidratt med omlag 350 millioner kroner i bistand til Det palestinske området. I tillegg gir Norge årlig vel 100 millioner kroner i støtte til FNs organisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA).

2.10 NEPAD – New Partnership for Africas Development

(Dagsordenspunkt 61)

Bakgrunn

NEPAD er ikke et FN-initiativ, men resultat av et initiativ fra statsoverhodene i Algerie, Egypt, Nigeria, Senegal og Sør-Afrika. NEPAD er Den afrikanske unions (Africa Union, AU) sosioøkonomiske utviklingsinitiativ. Det har sekretariat i Sør-Afrika, men dette skal på sikt integreres i AUs sekretariat i Addis Abeba i Etiopia. NEPAD drives fram av reformvillige ledere, og det har vært viktig for toneangivende land i vest å gi sin støtte til NEPAD. Det har blant annet resultert i G8-landenes handlingsplan for Afrika. For ytterligere å styrke dialogen mellom det internasjonale samfunn og NEPAD-landene, ble Africa Partnership Forum (APF) etablert i 2003.

Den aktuelle situasjonen

Handlingsplanen til NEPAD har en tredelt strategi med tiltak for å skape betingelser for utvikling, reversere Afrikas marginalisering og mobilisere ressurser.

NEPAD skal ikke gjennomføre utviklingsprogrammer, men være fasilitator, katalysator og forhandlingsforum for å styrke politisk lederskap, stimulere til regionalt samarbeid, fremme godt styresett og bidra til å øke landenes kapasitet til å delta i globale forhandlingsprosesser. Det er de enkelte landene som skal stå for gjennomføringen, eventuelt i samarbeid med de subregionale organisasjonene. Handlingsplanen stiller forventninger til bedret markedsadgang og ytterligere gjeldslette. I 2005 og 2006 har de første landene fullført brede og deltakende gjennomganger av styresett (African Peer Review Mechanism) med interessante resultater og en rekke viktige forslag til oppfølging. Nye land har startet opp. Et annet viktig resultat er at NEPAD har fått gjennomslag for at utbygging av grunnleggende økonomisk infrastruktur og landbruk må prioriteres høyere av internasjonale partnere.

I forbindelse med G8-toppmøtet i Gleneagles i 2005 ble det besluttet å gi Africa Partnership Forum en nøkkelrolle når det gjelder å overvåke

oppfølgingen av internasjonale forpliktelser i forhold til Afrikas utvikling. For å kunne løse denne oppgaven blir det sommeren 2006 etablert et lite sekretariat ('Support Unit') tilknyttet OECD. Det skal samarbeide med NEPADs sekretariat om å forberede forumets møter, utarbeide rapporter om oppfølging av forpliktelser samt identifisere nye utfordringer som bør settes på den internasjonale dagsorden.

Norges holdning

Det har vært viktig å understreke Norges støtte til NEPAD. Prosessen styres av reformvillige afrikanske ledere og bør stimuleres. I motsetning til tidligere initiativer er NEPAD en prosess som drives fram og styres av afrikanske land. I 2006 har Norge et særlig godt utgangspunkt for å bidra til å styrke NEPAD. Sammen med Russland har Norge formannskapet i Africa Partnership Forum på vegne av internasjonale partnere. I samråd med NEPAD har en satt landbruk og matvaresikkerhet, hiv/aids og smittsomme sykdommer, økonomisk infrastruktur og energi i et fattigdomsperspektiv på dagsorden for dialogen mellom NEPAD og det internasjonale samfunn.

2.11 Årsaker til konflikt og fremme av fred og bærekraftig utvikling i Afrika

(Dagsordenspunkt 61 b)

Bakgrunn

Situasjonen i den delen av Sentral-Afrika som kalles Great Lakes-regionen (Den demokratiske republikken (DR) Kongo, Burundi og Rwanda) er preget av konflikter, svake og labile statsdannelser og en alvorlig humanitær situasjon. Regionen har et stort antall flyktninger og internflyktninger, og man antar at flere enn fire millioner mennesker har mistet livet som direkte eller indirekte følge av de ulike væpnede konfliktene. Det har også foregått utstrakte brudd på menneskerettighetene og internasjonal humanitær rett.

I DR Kongo ble en overgangsregjering innsatt i 2003 en krig der de fleste landene i regionen var involvert. Joseph Kabila, lederen for over-

gangsregjeringen, er fortsatt president. Etter lange forsinkelser ble det omsider holdt valg i juli 2006, de første på over 40 år. Det er fremdeles betydelige problemer i Øst-Kongo, hvor regjeringen ennå ikke har reell kontroll, den humanitære og sikkerhetsmessige situasjonen er svært vanskelig, og sivilbefolkningen utsettes for store lidelser. Flere av de opprørske militsene er utenlandske, og konflikten i DR Kongo er på mange måter en regional konflikt. Med utvidet mandat og fokus på problemene i øst, er FNs fredsbevarende styrke, MONUC (Mission des Nations Unies en République Démocratique du Congo), blitt en effektiv organisasjon og har en slagkraftig kampstyrke som gjennomfører offensive militære operasjoner. DR Kongo er likevel et vanskelig land å operere i på grunn av store avstander, manglende infrastruktur og svake samfunnsinstitusjoner, også i sikkerhetssektoren. Avsløringer av seksuelle overgrep begått av enkelte FN-soldater og FN-ansatte i DR Kongo har preget den internasjonale diskusjonen om MONUC, og Norge og andre land har arbeidet aktivt med å fremme forebyggende og andre tiltak. MONUC spilte en hovedrolle i forberedelsene til valget.

Rwanda har siden folkemordet i 1994 gjenopprettet stabilitet og sikkerhet, men har likevel store utfordringer både nasjonalt og regionalt. I 2003 ble en ny grunnlov vedtatt i en folkeavstemning, og det ble avholdt president- og parlamentsvalg. Regjeringen har imidlertid blitt kritisert for sin sterke kontroll over befolkningen, mangelen på demokratisk utvikling, undertrykkelsen av opposisjonen og sitt engasjement i DR Kongo.

Burundi preges av optimisme etter at Pierre Nkurunziza, lederen for de tidligere hutu-oprørerne, ble innsatt som president 28. august 2005. United Nations Operation in Burundi (ONUB), som ble etablert 1. juni 2004, har vært en viktig faktor i arbeidet med å stabilisere landet. Generalsekretæren har foreslått å erstatte ONUB med et integrert kontor ved mandatets utløp 31. desember 2006. Burundi er, sammen med Sierra Leone, det første landet på Fredsbyggingskommisjonens dagsorden. Forhandlingene om Burundi vil bli ledet av Norge.

Situasjonen i Nord-Uganda er alvorlig. Anslagsvis 1,7 millioner mennesker lever som internt fordrevne flyktninger under særdeles dårlige forhold. Årsaken til problemene er den kriminelle grupperingen Lord's Resistance Army (LRA), som terroriserer befolkningen. LRAs aktiviteter går også inn i DR Kongo og Sudan, og har fått oppmerksomhet i FNs sikkerhetsråd.

Situasjonen på Afrikas Horn er fortsatt spent og preges av grensekonflikten mellom Eritrea og Etiopia, samt manglende framdrift i fredsprosessen for Somalia. Algeri-avtalen, som ble underskrevet av Etiopia og Eritrea i desember 2000, avsluttet den drøyt to år lange krigen mellom de to partene. Som følge av avtalen ble FN-styrken UNMEE opprettet med mandat til å overvåke en midlertidig sikkerhetssone langs hele grensen. Den uavhengige grensekommisjonens (EEBC) kjennelse fra april 2002 stadfestet grensen mellom de to landene. Fredsprosessen har siden da stått stille. Fra etiopisk side er det ingen vilje til å se grensekonflikten løst fra en bredere normalisering og klar holdning om at selve demarkeringen må være gjenstand for forhandlinger. Samtidig ønsker de en dialog med Eritrea om det de mener er underliggende årsaker til konflikten. Eritrea har motsatt seg videre dialog inntil Etiopia iverksetter EEBCs kjennelse. I mai d.å. brøt Eritrea kontakten med EEBC. I frustrasjon over det de anser som det internasjonale samfunnets unnfalighet overfor Etiopia har Eritrea det siste året begrenset UNMEEs bevegelsesfrihet og muligheten til å overvåke den midlertidige sikkerhetssonen. Eritrea har også lagt begrensninger på deltakelsen i styrken fra vestlige land. Dette førte til vedtak om resolusjon 1681 (2006) i FNs Sikkerhetsråd 31. mai om en nedbemanning av UNMEE fra ca. 3500 til 2500.

Fredsprosessen for Somalia resulterte i opprettelse av et overgangsparlament, valg av president og endelig utnevning av en overgangsregjering i januar 2005. I juni samme år etablerte overgangsinstansjonene seg i Somalia, men med en delt lokalisering mellom Mogadishu og Jowhar. Parlamentssesjonen som startet i Baidoa i februar 2006 gav grunnlag for forsiktig optimisme om fornyet framdrift. Krigshandlinger mellom stridende fraksjoner i Mogadishu brøt imidlertid løs allerede i mars, med det resultat at Union of Islamic Courts (UIC) tok full kontroll over Mogadishu i juni. Allerede 22. juni tilrettela Den arabiske liga samtaler mellom overgangsregjeringen og UIC i Khartoum med et positivt utfall om våpenhvile, gjensidig anerkjennelse og politisk dialog. UIC hevder imidlertid at etiopiske styrker i etterkant har kommet inn på somalisk territorium for å støtte overgangsregjeringen og at videre dialog først kan gjenopptas etter at alle etiopiske styrker er ute av landet. Den arabiske Liga arbeider fortsatt med å tilrettelegge for dialog, noe som støttes av det internasjonale samfunn. Norge har arbeidet for en sterkere samordning av det internasjonale engasjement og bidro i juni til opprettelsen av International Contact Group

etter oppfordring fra USA. Sikkerhetsrådet har hatt våpenembargo mot Somalia siden 1992. Muligheten for et sterkere FN-engasjement i Somalia er et stadig tilbakevendende tema.

I Sudan ble det 9. januar 2005 undertegnet en fredsavtale mellom regjeringen i Khartoum og geriljagruppen SPLM i Sør-Sudan. Avtalen satte sluttstrek for en 22 år lang borgerkrig mellom nord og sør i Sudan, der rundt 2 millioner mennesker er døde og mer enn 5 millioner drevet fra sine hjem. Avtalen gjelder for en seks års interimperiode, der befolkningen i Sør-Sudan i slutten av perioden skal avgjøre om de vil fortsette som en del av Sudan eller løsrives som eget land. Det er etablert en FN-styrke i Sudan, UNMIS, som overvåker våpenhvilen i Sør-Sudan og utfører en rekke sivile oppgaver, blant annet gir de humanitær assistanse til berørte områder i sør og i Darfur. UNMIS er ledet av Generalsekretærens spesialutsending, Jan Pronk.

Fredsavtalen gjelder imidlertid ikke for Sudans vestlige region, Darfur, der en borgerkrig har pågått siden februar 2003. Den afrikanske union (AU) framforhandlet en fredsavtale (Darfur Peace Agreement) 5. mai 2006, mellom regjeringen og en av opprørsgruppene fra Darfur. DPA og tidligere avtaler overholdes ikke, og befolkningen er utsatt for stadige overgrep. Mer enn en million mennesker er drevet fra sine hjem i Darfur og flere titusener er drept. AUs fredsbevarende operasjon AMIS skal overvåke DPA, og AU leder arbeidet med å implementere avtalen. FN og flere land, inkludert Norge, og internasjonale organisasjoner gir assistanse til AMIS og til implementeringen av DPA. Det er bred tilslutning til å etablere en FN-operasjon i Darfur, men motstand fra Sudans regjering har så langt forhindret dette. FNs generalsekretær har foreslått å forsterke AMIS i en overgangsfase før en framtidig FN-operasjon.

Sierra Leone står ved et veiskille i sin historie. Perioden med FN-styrken, UNAMSIL, er over. Fra årsskiftet 2005/06 var UNIOSIL (United Nations Integrated Office in Sierra Leone) på plass i Freetown. Sierra Leones myndigheter overtok med dette mye av ansvaret som hittil har vært tillagt UNAMSIL og har gått inn i en kritisk fase for den videre utvikling, men fortsatt støttet av FN. En spesialdomstol, kontrollert av FN og Sierra Leones myndigheter, ble opprettet i januar 2002. Spesialdomstolens betydning ble ytterligere aktualisert etter at Liberias tidligere diktator Charles Taylor ble utlevert til domstolen i april i år, tiltalt for krigsforbrytelser i Sierra Leone. Rettssaken foregår av sikkerhetsmessige grunner i

Den internasjonale straffedomstolens lokaler i Haag, og Taylor vil trolig sone straffen i et europeisk fengsel. Straffeløpfølgesen av Taylor er et gjennombrudd for det internasjonale rettssystem, ledet av FN, og kan virke avskrekkende. Sierra Leone er det ene av de to første landene som har kommet på agendaen til FNs fredsbyggingsskommisjon.

I Liberia søker FN å utnytte det positive momentum som valget av president Ellen Johnson Sirleaf i november 2005 har gitt, for å kunne bidra til konsolidering av demokratiet. Landets nye regjering og det internasjonale samfunn står overfor enorme utfordringer i forhold til gjenoppbyggingen. Liberia ble underlagt FN-sanksjoner i 2001, som omfattet handel med våpen, tømmer og diamanter. Borgerkrigen i Liberia handlet i stor grad om kontrollen over disse ressursene. I juni 2006 ble sanksjonene for tømmer opphevet, og det ble lettet noe på våpenembargoen. Sanksjonene i forhold til diamanter opprettholdes inntil Liberia har fått på plass tilfredsstillende regelverk og prosedyrer for sertifisering. FN-styrken i Liberia, UNMIL, har om lag 15 000 personer utplassert i de mest sentrale områdene. I juli 2006 besluttet Sikkerhetsrådet å gradvis redusere den militære delen av UNMIL-styrken, samtidig som den sivile delen styrkes tilsvarende.

Elfenbenskysten har siden 2002 vært delt, med en opprørsone i nord og en regjeringskontrollert sone i sør. Mellom disse sonene vokter vel 6000 FN-soldater (UNOCI) og 4000 franske Licorne-soldater en tillitssone for å hindre at konflikten skal blusse opp igjen. Den pågående fredsprosessen i landet har en afrikansk profil, med et sterkt engasjement fra AU og ECOWAS (Economic Community of West African States). Fredsprosessen er direkte knyttet til gjennomføringen av valgene som er blitt utsatt til 31. oktober 2006. Til tross for statsminister Bannys anstrengelser gjør forsinkelser i avvæpningen og identifiserings-/velgerregistreringsprosessen det stadig mer usikkert om valgene vil kunne gjennomføres som planlagt. Det internasjonale samfunns og FNs tilstedeværelse synes avgjørende for å sikre gjennomføring av SR 1633 om avvæpning, gjenforening, forsoning og demokratiske valg. Sikkerhetsrådet vedtok i juni 2006 å styrke UNOCIs militære og sivile del med til sammen inntil 1500 personer.

Den aktuelle situasjonen

FNs generalsekretær presenterte høsten 1998 en rapport om bakgrunnen for konflikter i Afrika. Her skisseres det hvordan det internasjonale sam-

funnet kan bidra til å fremme varig fred og utvikling i Afrika. Rapporten trekker fram tre faktorer som må være på plass om arbeidet skal lykkes:

1. Klar forståelse av de underliggende politiske, sosiale og økonomiske årsakene til konflikten
2. Politisk vilje til å handle, både fra de afrikanske landenes og det internasjonale samfunnets side
3. Tilstrekkelige ressurser til å møte de mange og kostnadskrevede utfordringene

Generalforsamlingen besluttet høsten 1999 at det skulle nedsettes en arbeidsgruppe for å fremme anbefalinger for gjennomføring av rapporten. Denne gruppen la fram sine anbefalinger under generalforsamlingen høsten 2000.

Oppfølginger og videre anbefalinger for gjennomføring av denne rapporten har stått på dagsorden for alle senere generalforsamlinger.

Norges holdning

Fred og utvikling i Afrika er et mål i seg selv. Samtidig fremmer det vår egen sikkerhet. Stabile og velfungerende stater er en forutsetning for sosial og økonomisk utvikling. Det er også en forutsetning for å forebygge humanitære kriser, hindre flyktningstrømmer samt bekjempe organisert kriminalitet og terrorisme.

Det må være de afrikanske landenes ansvar å arbeide for og sikre en fredelig utvikling på kontinentet. Afrika viser i økende grad vilje og evne til å forebygge og løse konflikter, og Norge ønsker å støtte Den afrikanske union (AU) og subregionale organisasjoner i deres arbeid med konfliktløsning. Fra norsk side har vi understreket at det internasjonale samfunnets rolle primært bør være å styrke og støtte de fredsinitiativene som kommer fra regionale og subregionale organisasjoner i Afrika. Det er behov for en mer helhetlig og effektiv FN-innsats, som ser fredsbevaring, fredsbygging og humanitær innsats mer i sammenheng.

2.12 Havrettsspørsmål

(Dagsordenspunkt 69)

2.12.1 Havene og havretten

(Dagsordenspunkt 69 a)

Bakgrunn

FNs havrettskonvensjon av 1982 (HRK) utgjør den overordnede rettslige ramme for alle nasjonale, regionale og internasjonale tiltak i marin sektor. Fra og med HRKs ikrafttredelse i 1994 har Generalforsamlingen hatt en årlig behandling av gjennomføringen av HRK og andre utviklingstrekk på havrettsområdet. De anbefalingene Generalforsamlingen gir, er retningsgivende både for stater og for hele FN-systemet. Behandlingen er basert på en årlig rapport lagt fram av FNs generalsekretær i henhold til HRK art. 319. Rapporten er et omfattende dokument som bygger på innspill fra hele FN-systemet og gir en oversikt over alle sider ved marin aktivitet. Her integreres både rettslige, økonomiske, sosiale og miljømessige spørsmål.

For å legge forholdene til rette for behandlingen av havrettsspørsmål under Generalforsamlingen, ble det under den 54. generalforsamlingen (RES 54/33) opprettet en uformell konsultativ prosess om hav og havretts-spørsmål. Prosessen skal bidra til å legge forholdene bedre til rette for en mer effektiv, konkret og målrettet havrettsdebatt under Generalforsamlingen. Den inkluderer ikke bare statlige aktører og internasjonale organisasjoner, men også frivillige organisasjoner og det sivile samfunn for øvrig, forskningsmiljøene og andre eksperter utenfor FN-familien.

Den aktuelle situasjonen

Generalforsamlingens behandling av spørsmål knyttet til havene og havretten er en sentral arena for profileringen av Norge som ressursnasjon med viktige interesser på det marine området. HRK er blant de mest omfattende konvensjonene som noen gang er forhandlet i FNs regi, og er av sentral betydning for Norge hva gjelder oljeutvinning, fiske, skipsfart, miljø og sikkerhetspolitiske interesser. Generalforsamlingen er det viktigste globale forumet for debatt på det marine området.

HRK representerer en harmonisering av til dels kryssende hensyn og er

et kompromiss mellom forskjellige interessegrupper. I den senere tid har en sett flere forsøk på å gjenoppta noen av de kompromissene konvensjonen representerer. Likeledes har debattene om de sentrale prinsippene for bevaring og forvaltning av de levende ressursene i havet blitt betydelig tilspisset og polarisert. Forhandlingene om den generelle havrettsresolusjonen har på denne bakgrunn vært vanskelige de seneste år. Resolusjonen omhandler spørsmål hvor mange stater har tunge interesser. I grove trekk kan man si at det er et hovedskille mellom stater med en tilnærming klart rettet mot bærekraftig ressursutnyttelse og stater med en tilnærming ensidig rettet mot bevaring av det marine miljøet. Generelt er bevarings- og miljøspørsmål blitt mer sentrale de siste årene. Under 59. generalforsamling var blant annet beskyttelse og bærekraftig utnyttelse av biologiske ressurser i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon et viktig tema. Generalforsamlingen vedtok på dette møtet å opprette en arbeidsgruppe som skulle se nærmere på bl.a. spørsmålene i tilknytning til etableringen av slike områder. Det første møtet i arbeidsgruppen ble avholdt i februar 2006. Diskusjonen under møtet bekreftet at det forelå til dels svært ulike hovedfokus og innfallsvinkler. Det forelå imidlertid bred enighet om at prosessen knyttet til disse problemstillingene burde fortsette i FN innenfor Havrettskonvensjonens rettslige rammeverk i overensstemmelse med Norges holdning. Den 61. generalforsamling ventes å beslutte et nytt møte i arbeidsgruppen.

Norges holdning

En styrking og utvikling av HRKs system som den overordnede rettslige rammen for alle tiltak i marin sektor vil være et hovedhensyn fra norsk side også i det videre arbeidet med havrettsspørsmål. Et sentralt element er å arbeide for at konvensjonens regler respekteres på alle nivåer. Det anses viktig å oppmuntre til at statspraksis i forbindelse med tradisjonelle havrettsområder utvikler seg i samsvar med HRKs bestemmelser, blant annet i FNs særorganisasjoner og i de regionale fiskeriorganisasjonene. Fra norsk side er det et hovedpoeng å arbeide for og bidra til at HRK gjennomføres og respekteres og at man unngår alternative løsninger og prosesser som går på tvers av HRKs bestemmelser. I denne sammenheng er det også et hovedanliggende for Norge at utviklingsland og små øystater blir satt i stand til å utnytte de rettighetene de gis gjennom HRK.

Norge tar sikte på fortsatt å opptre som en vesentlig premissleverandør

under resolusjonsforhandlingene. Fra norsk side blir det lagt stor vekt på at man i resolusjonen finner en riktig balanse mellom ressursforvaltning og miljøinteresser. Videre vil man fra norsk side under forhandlingene videreføre et klart bistandspolitisk engasjement.

2.12.2 Bærekraftig fiskeriforvaltning, herunder FN-avtalen om fiske på det åpne hav av 1995 og andre relaterte instrumenter

(Dagsordenspunkt 69 b)

Bakgrunn

Norge ratifiserte FN-avtalen om fiske på det åpne hav av 1995 som en av de aller første statene allerede 30. desember 1996. Avtalen trådte i kraft 11. desember 2001. Avtalen representerer et internasjonalt gjennombrudd i arbeidet for forsvarlig forvaltning av vandrende og langtmigrerende fiskebestander. Avtalen supplerer FN's havrettskonvensjon og gir en folkerettslig ramme for framtidige bevarings- og forvaltningsregimer. Den får i hovedsak bare anvendelse på det åpne hav. Det bærende prinsipp i avtalen er kravet om samsvar mellom forvaltningen av fiskeressursene på det åpne hav og i tilgrensende nasjonale farvann. Fiskeriforvaltningen på det åpne hav skal ta hensyn til kyststatenes forvaltningstiltak og ikke undergrave disse, og sonetilhørigheten for bestanden skal være et sentralt kriterium for hvor mye som kan fiskes på det åpne hav.

Den aktuelle situasjonen

I forhandlingene om fiskeriresolusjonen må det forventes et fortsatt sterkt fokus på bekjempelse av IUU-fiske (ulovlig, ikke-rapportert og uregulert fiske) og pågående prosesser i denne forbindelse. Også hva gjelder fiskeriforhandlingene, er bevarings- og miljøspørsmål blitt mer sentrale de senere år. Et viktig tema under 59. generalforsamling var blant annet truselen som skadelige fiskeriaktiviteter, herunder bunntråling, utgjør mot sårbare habitater på havbunnen på det åpne hav. Dette vil bli et hovedtema også for den 61. generalforsamling.

Resolusjonsforhandlingene vil for øvrig naturlig bli preget av at man

fremdeles er i en forholdsvis tidlig fase etter at FN-avtalen om fiske på det åpne hav trådte i kraft. Fokus vil fortsatt i stor grad bli rettet mot gjennomføringen av avtalen. Etter avtalens ikrafttredelse vil et hovedanliggende bli å sikre at praksisen i de ulike regionale fiskeriforvaltningsorganisasjonene er i samsvar med avtalens bestemmelser. Et annet hovedanliggende blir å oppmuntre og legge til rette for at det etableres nye regionale fiskeriforvaltningsorganisasjoner i samsvar med FN-avtalen i relevante internasjonale havområder som til nå ikke er dekket av slike tiltak. Det ble i mai 2006 avholdt en egen konferanse for evaluering av FN-avtalen.

Bedret implementering av avtalen og økt deltakelse ble av flere stater trukket fram som viktige elementer for å styrke avtalen. Det var derfor positivt at en rekke stater under konferansen signaliserte at de var i ferd med å tiltre avtalen. For å styrke gjennomføringen av avtalen var det enighet om å utarbeide retningslinjer for god forvaltningspraksis i de regionale fiskeriforvaltningsorganisasjonene. Det ble også oppfordret til at fiskeriforvaltningsorganisasjonene iverksatte prosesser for egenevaluering. Konferansen fokuserte i tillegg på å legge forholdene til rette for at flere u-land skulle kunne bli part i avtalen.

På bakgrunn av et norsk forslag vedtok konferansen å fremme en anbefaling til FNs organisasjon for ernæring og landbruk om å igangsette en prosess for å utarbeide en global folkerettslig avtale om havnestatskontroll. Formålet med en slik avtale er å bekjempe IUU-fiske.

Konferansen vedtok at det skulle avholdes en ny evalueringskonferanse innen 2011.

Norges holdning

Etter norsk syn er det av stor betydning at Generalforsamlingen opprettholder en veiledningsfunksjon for FN-systemets befatning med fiskerispørsmål av global betydning, og at dette ikke utelukkende henvises til særskilte spesialistfora uten den politiske kontrollen som finnes i Generalforsamlingen.

Som for havrettsresolusjonen tar Norge sikte på fortsatt å være en vesentlig premissleverandør under fiskeriresolusjonsforhandlingene. Bekjempelse av IUU-fiske i soner under nasjonal jurisdiksjon og på det åpne hav er etter norsk oppfatning avgjørende for å sikre en forsvarlig ressursforvaltning. Bekjempelse av skadelig fiskeripraksis vil også stå sen-

tralt. Det vil videre legges stor vekt på å få reflektert behovet for en balansert tilnærming som innebærer innsats mot negative faktorer som forurensning og overbeskatning sammen med en videreutvikling av bærekraftig og økosystembasert forvaltning av marine ressurser.

Fra norsk side vil en legge særlig vekt på å styrke grunnlaget for allmennlig oppslutning om FN-avtalen om fiske på det åpne hav, som har møtt motstand fra en rekke store fjernfiskenasjoner. I denne sammenheng vil man også videreføre Norges klare bistandspolitiske engasjement med henblikk på å hjelpe utviklingsland i implementeringen av FN-avtalen og til å nyttegjøre seg de mulighetene avtalen gir.

2.13 Den internasjonale domstolen for det tidligere Jugoslavia (ICTY)

(Dagsordenspunkt 71)

Bakgrunn

Jugoslaviadomstolen (ICTY) ble etablert av Sikkerhetsrådet i 1993 (resolusjon 827). Domstolens mandat er å straffeforfølge personer som er ansvarlige for folkemord, forbrytelser mot menneskeheten og krigsforbrytelser begått i det tidligere Jugoslavia etter 1. januar 1991. Domstolen har sete i Haag, Nederland, og dens hovedanklager er Carla del Ponte fra Sveits. Amerikaneren Theodor Meron er domstolens president.

Den aktuelle situasjonen

Domstolen arbeider nå med å gjennomføre sin avslutningsstrategi. Denne innebærer først og fremst at domstolen skal fokusere på å straffeforfølge hovedmistenkte, og at saker mot mellomleder og mindre sentrale personer skal overføres til nasjonale domstoler. Alle domstolens saker er nå ferdig etterforsket, og det vil ikke bli tatt ut nye tiltaler. Til sammen har domstolen tiltalt 161 personer. 95 av disse tiltalene er allerede avgjort. Domstolen arbeider for å avslutte alle saker i første instans innen utgangen av 2008 og alle saker i ankeinstansen innen 2010, i tråd med Sikkerhetsrådets ønske uttrykt i 2003 (resolusjon 1503). Dette forutsetter at tiltalte personer blir pågrepet og overlevert til domstolen, men domstolen opplever fremdeles

samarbeidsproblemer med stater i det tidligere Jugoslavia. Overføring av saker til nasjonale domstoler er satt i gang. En forutsetning for overføring er oppbygging av nasjonale rettssystemer basert på demokratiske prinsipper.

Norges holdning

Norge har aktivt støttet etableringen av og arbeidet i ICTY, som spiller en viktig rolle i det langsiktige forsonings- og gjenoppbyggingsarbeidet i det tidligere Jugoslavia. Norge er en av ti stater som har inngått en soningsavtale med domstolen, og man har gjennomført en lovgivning som fullt ut gjør Norge i stand til å samarbeide med og yte assistanse til domstolen. Norge har støttet domstolens outreach-program, som ved å bringe rettsoppgjøret nærmere folket bidrar til økt kunnskap om, forståelse for og oppslutning om domstolens rolle. Norge har også støttet opprettelsen av et eget krigsforbryterkammer i Bosnia-Hercegovina, som tar over saker fra domstolen. Fra norsk side vil man fortsatt arbeide for at domstolen sikres tilstrekkelige ressurser og gode arbeidsforhold, slik at den kan få fullført sitt mandat innen 2010.

2.14 Den internasjonale domstolen for Rwanda (ICTR)

(Dagsordenspunkt 70)

Bakgrunn

Den internasjonale straffedomstolen for Rwanda (ICTR) ble etablert av FNs sikkerhetsråd i 1994 (resolusjon 955). Domstolens mandat er å straffeforfølge dem som begår alvorlige brudd på internasjonal humanitærrett i Rwanda, samt rwandiske borgere som er ansvarlige for slike brudd i nabolandene i perioden 1. januar–31. desember 1994. Domstolen har sitt sete i Arusha, Tanzania. Hovedanklager er Hassan Bubacar Jallow fra Gambia. Den norske lagdommeren Erik Møse har vært dommer ved domstolen siden 1999. Han ble valgt til domstolens president i mai 2003 og gjenvalgt som president i mai 2005.

Den aktuelle situasjonen

Domstolen arbeider med å gradvis gjennomføre sin avslutningsstrategi, på samme måte som ICTY. Rettssaker gjennomføres nå parallelt i fire domskammere. Som følge av en vedtektsendring i 2003 utnyttes dommerkapasiteten godt. Domstolen har avsagt dom og tatt ut tiltale i til sammen 54 saker og tar sikte på å gjennomføre rettssak mot 65 til 70 personer innen 2008. I tråd med avslutningsstrategien arbeider domstolen for å overføre saker til nasjonale domstoler. 30 saker der det ikke er tatt ut tiltale, er overført til rwandiske myndigheter. Overføring av saker der det er tatt ut tiltale i, forutsetter utbedringer i det rwandiske rettssystemet. Domstolen og det internasjonale samfunnet arbeider for å oppnå disse. Parallelt arbeider domstolen for å overføre saker der det er tatt ut tiltale, til andre nasjonale domstoler.

Norges holdning

Norge har aktivt støttet etableringen av og arbeidet i ICTR, som spiller en viktig rolle i det langsiktige forsonings- og gjenoppbyggingsarbeidet i Rwanda. Norge har tilbudt seg å ta imot domfelte til soning her i landet og har gjennomført en lovgivning som fullt ut gjør oss i stand til å samarbeide med og yte assistanse til domstolen. Norge har støttet domstolens outreach-program, som ved å bringe rettsoppjøret nærmere folket bidrar til økt kunnskap om, forståelse for og oppslutning om domstolens rolle. Norge har bidratt finansielt til opprettelsen av domstolens fjerde rettskammer. Norge har, i tråd med Sikkerhetsrådets oppfordring, sagt seg villig til å ta over en sak for rettsforfølging og eventuelt straffesanksjonering i Norge. Fra norsk side vil man fortsatt arbeide for at domstolen sikres tilstrekkelige ressurser og gode arbeidsforhold, slik at den kan få fullført sitt mandat innen 2010.

2.15 Afghanistan-spørsmålet

(Dagsordenpunkt 16)

Bakgrunn

Okkupasjon og borgerkrig har avløst hverandre i Afghanistan siden slutten av 1970-årene. Taliban-bevegelsen tok i 1996 kontroll over det meste av landet, og utviklet nære forbindelser med Osama bin Laden og al-Qaida. Etter terroraksjonene i USA 11. september 2001 ble Afghanistan gjenstand for verdens oppmerksomhet. De allierte, ledet av USA og med mandat fra Sikkerhetsrådet, igangsatte en omfattende militæraksjon og Taliban-regimet falt i november 2001. FN arrangerte i desember samme år en konferanse i Bonn der afghanske grupperinger inngikk en avtale om prosessen fram mot avholdelse av valg og om opprettelse av en interimadministrasjon. Under et ekstraordinært Loya Jirga (Storråd) i juni 2002 ble Hamid Karzai valgt til president, og en overgangsregjering ble utnevnt. En ny afghansk grunnlov ble vedtatt i januar 2004. I oktober samme år ble det avholdt presidentvalg, som Karzai vant. I september 2005 ble det avholdt parlamentsvalg. Dermed var den prosessen som ble skissert i Bonn i 2001 sluttført. En konferanse i London vinteren 2006 gav nye retningslinjer for det internasjonale samfunnet fram til 2010.

Den aktuelle situasjonen

Sikkerhetssituasjonen i Afghanistan utgjør en alvorlig trussel mot en fortsatt positiv utvikling. FN og frivillige organisasjoner har måttet stanse sin virksomhet i enkelte områder, og mange sivile hjelpearbeidere har mistet livet. Arbeidet på sikkerhetssektoren omfatter oppbygging av en nasjonal hær og et sivilt politi, reform av justissektoren og demobilisering av væpnede grupper. Dette er en sentral oppgave for regjeringen. Sentralregjeringen må sikres økonomisk makt og kontroll, samtidig som narkotikaøkonomien bekjempes. Narkotikaproduksjon og -smugling er en viktig inntektskilde for krigsherrene og andre destabiliserende elementer, også utenfor Afghanistan. Landet står for om lag 90% av verdens opiumproduksjon, og forsøkene på å begrense produksjonen har hittil hatt begrenset virkning. I denne sammenheng er det avgjørende at afghanske myndigheter styrker sin innsats i forhold til reform av offentlig sektor, spesielt når det gjelder utnevning av ledere innen sikkerhets- og justissektorene.

Menneskerettighetssituasjonen i Afghanistan er særlig bekymringsfull i forhold til jenters og kvinners rettigheter. Omfanget av overgrepene er blitt mindre siden Taliban-regimets fall. Det foregår imidlertid fortsatt betydelige overgrep mot kvinner.

NATO leder den internasjonale stabiliseringsstyrken, ISAF.

Operasjonen har mandat fra FNs sikkerhetsråd. ISAFs mandat er å bistå afghanske myndigheter og det internasjonale samfunn med å skape sikkerhet og stabilitet i ISAFs operasjonsområde, og derigjennom legge grunnlaget for en stabil utvikling og gjenoppbygging av landet. Afghanistan er i dag NATOs viktigste operasjonsområde. ISAF utvider sitt operasjonsområde, og det omfatter nå både nordlige, østlige og sørlige deler av Afghanistan. Planen er at ISAF skal dekke hele landet. Ved den siste utvidelsen til syd, sommeren 2006, har ISAF beveget seg inn i Talibans kjerneområder med de sikkerhetsmessige utfordringer dette innebærer.

Den legitime afghanske økonomien er fortsatt svært svak. Landet vil være avhengig av internasjonal støtte i mange år framover. Resultater av gjenoppbyggingen begynner å synes. Den humanitære situasjonen er gradvis blitt bedret, men det er fortsatt store udekkede behov. Særlig på landsbygda er behovet for å skaffe alternative leveveier til fattige opiumsbønder stort.

Norges holdning

Afghanistan ble et nytt samarbeidsland i utviklingssammenheng i 2004. Norge gav på London-konferansen i januar/februar 2006 tilsagn om videreføring av det årlige nivået på langsiktig bistand på minimum 200 millioner kroner pr. år fram t.o.m. 2010. Utviklingsinnsatsen har i forståelse med afghanske myndigheter blitt konsentrert om tiltak innen utdanning, godt styresett og landsbygdetutvikling, innenfor rammen av nasjonale utviklingsplaner. Humanitær bistand og støtte til freds- og forsoningstiltak, som i 2005 var på 95 millioner kroner, kommer i tillegg til dette beløpet. Nivået på humanitær bistand og støtte til freds- og forsoningstiltak vurderes årlig i henhold til situasjonen i Afghanistan. Fra norsk side er det lagt stor vekt på betydningen av afghansk eierskap til gjenoppbyggingsprosessen og at ansvaret for koordinering av bistanden blir ledet av afghanske myndigheter. Fra norsk side støttes forberedelsene til videreutvikling av demokrati, rettsstat og en kompetent og ikke korrump forvaltning, og arbeidet for å styrke menneskerettighetssituasjonen i landet, inkludert kvinners og

barns rettigheter. Norge har videre framholdt betydningen av FNs innsats. En stabil sikkerhetssituasjon kan på sikt kun skapes av afghanerne selv, men det internasjonale samfunnet må bistå afghanske myndigheter i dette arbeidet. Et sentralt element vil være bekjempelse av narkotikaøkonomien.

Vårt bidrag til ISAF-styrkene er Norges største militære engasjement utenlands. Norge har bl.a. en hurtigreaksjonsstyrke basert i Mazar-e-Sharif og leder et regionalt stabiliseringslag (Provincial Reconstruction Team – PRT) i Faryab-provinsen i Nord-Afghanistan. PRT-enes overordnede målsetning er å bistå den afghanske sentralregjeringen med å styrke sin innflytelse og kontroll i provinsene, bidra til en stabil sikkerhetssituasjon i provinsene gjennom samarbeid med lokale myndigheter støtte reformarbeid i provinsen, inkludert trening og opplæring av afghanske sikkerhetsstyrker, samt legge til rette for bistandsprosjekter og økonomisk utvikling. Fra norsk side er betydningen av en klar rolledeling mellom militære og sivile aktiviteter understreket. Varig fred i Afghanistan er avhengig av et godt forhold til nabolandene basert på prinsippet om ikke-innblanding.

Norge har et langsiktig perspektiv på sitt engasjement i Afghanistan og er opptatt av at FN og det internasjonale samfunnet følger opp sine løfter og ikke mister fokus på Afghanistan. Fem statssekretærer (SMK, UD, FD, JD) avla et felles besøk til Afghanistan i april 2006. Som resultat av besøket ble det besluttet å styrke samarbeidet mellom de berørte departementene. Videre bekreftet besøket behovet for en fortsatt bred og helhetlig tilnærming til utviklingen i Afghanistan. Norge vil øke bistanden til Afghanistan, og herunder forsterke norsk innsats i Faryab-provinsen.

2.16 USAs embargo mot Cuba

(Dagsordenspunkt 18)

Bakgrunn

USAs handelsrestriksjoner mot Cuba ble innført allerede på 1960-tallet. Etter at bistanden fra og handelen med det tidligere Sovjetunionen falt bort, ble den økonomiske situasjonen sterkt forverret. Begrensede markedsreformer ble gjennomført, men disse ble ikke ledsaget av politiske

reformer. De amerikanske handelsrestriksjonene ble ytterligere skjerpet gjennom den såkalte Helms-Burton-loven i 1996. Loven kan også ramme tredjelandsselskaper som foretar investeringer på Cuba (i konfiskert amerikansk eiendom), eller som videreselger amerikanske produkter til Cuba eller omvendt. Handelsrestriksjonene er blitt myket noe opp, blant annet med tillatelse til charterflygninger. Etter store orkanskader på Cuba høsten 2001 tillot Bush-administrasjonen at Cuba fikk kjøpe landbruksprodukter i USA.

Den aktuelle situasjonen

Handelsrestriksjonene opprettholdes også under Bush-administrasjonen, men denne administrasjonen har, i likhet med den forrige, suspendert enkelte deler av Helms-Burton-loven som rammer tredjeland. I mai 2004 la den amerikanske regjeringen fram en tiltakspakke som ytterligere skal vanskeliggjøre amerikanske borgeres kontakt med Cuba. Avstemningsresultatet over resolusjonen om opphevelsen av USAs embargo var under den 60. generalforsamlingen 182–4–1. I offisiell cubansk språkbruk er det de amerikanske handelsrestriksjonene som er årsaken til Cubas problemer. Imidlertid er menneskerettighetssituasjonen snarere forverret enn forbedret.

Norges holdning

Norge anser på prinsipielt grunnlag at det bør skilles mellom sanksjoner som er vedtatt av det internasjonale samfunnet gjennom FN, og ensidige straffetiltak fra individuelle stater. Siden 1993 har Norge derfor stemt for resolusjonen i FN som tar avstand fra den amerikanske embargoen mot Cuba. Norge tar imidlertid avstand fra bruddene på menneskerettighetene og mangelen på demokrati på Cuba og støtter derfor resolusjoner i FNs organer som kritiserer dette. Norge var således medforslagsstiller til Cuba-resolusjonen under FNs menneskerettighetskommisjons sesjon våren 2004. Norge er samtidig av den oppfatning at veien til reformer går gjennom kontakt og samarbeid med cubanerne og ikke gjennom isolasjon. Norge og Cuba hadde i noen år en dialog om menneskerettigheter, men denne ble suspendert fra cubansk side i 2000. I 2003 påtalte Norge overfor cubanske myndigheter de bruddene på menneskerettighetene som ble

begått i forbindelse med massearrestasjoner av opposisjonelle og henrettelsene av tre båtkaprere etter en summarisk rettergang uten appellmuligheter. Norge gjenåpnet sin ambassade i Havana i 2001.

2.17 Hiv/aids

(Dagsordenpunkt 45)

Bakgrunn

Aidsepidemien representerer en global katastrofe som truer med å undergrave resultatene av mange års utviklingsarbeid. Ved utgangen av 2005 regnet man med at over 40 millioner mennesker var smittet av hiv. Om lag 5 millioner ble smittet av hiv i 2005. Mer enn 3 millioner døde av sykdommen i 2005.

FN har anslått at 15 millioner barn er blitt foreldreløse på grunn av aids. Unge kvinner er spesielt utsatt, og landene sør for Sahara er hardest rammet. Flere tusen afrikanere dør hver dag av aids. Men også Asia og andre deler av verden rammes med økende kraft. Øst-Europa er det området i verden hvor hiv-smitten øker raskest.

Rapporter fra FNs aidsprogram UNAIDS tegner et dystert bilde av situasjonen globalt, og man regner med at situasjonen fremdeles vil forverres før den eventuelt snur. En mye større internasjonal innsats er imidlertid påkrevd dersom man skal kunne klare å reversere epidemien. Hiv og aids er et problem som angår alle land. Derfor står hiv/aids løpende på sakslisten i FN og i andre internasjonale organisasjoner. Hiv og aids og andre sykdommer som truer menneskeheten omfattes av et eget tusenårsmål (tusenårsmål 6). Men sykdommen har så dramatisk innvirkning på samfunnet at heller ikke andre mål for å utrydde fattigdommen vil kunne nås dersom epidemien ikke bringes under kontroll.

Den aktuelle situasjonen

Det er nå et bredt engasjement i kampen mot hiv/aids. Et vendepunkt i denne kampen var FNs spesialsesjon om hiv og aids som ble avholdt i juni 2001. Oppfølgingen av spesialsesjonen om hiv og aids ble holdt i 2006. Her

ble det vedtatt en ny politisk erklæring som både pekte på hva man til nå har oppnådd, og de utfordringene verden fortsatt står overfor. Verdenssamfunnet har her satt seg konkrete mål for hva som må gjøres på en rekke områder for å bekjempe aidsepidemien.

Nylig har man kommet fram til løsninger som gjør medisin langt mer tilgjengelig også i fattige land. Gjennom forhandlinger har man maktet å redusere prisene på generisk (ikke-merkevare) aidsmedisin. Mens prisen på aidsmedisin tidligere gjorde det umulig for verdenssamfunnet å planlegge behandling i de fattigste landene, har prisene nå kommet ned på et nivå som gjør det realistisk å bygge ut behandlingstilbudet. Det må sies at det finnes lyspunkter i den internasjonale bekjempelsen av hiv og aids.

Forståelse av alvoret i hiv- og aidsepidemien synes å ha nådd helt til toppledelsen i mange land, privat sektor er blitt mer engasjert, og ressursmobiliseringen har økt. Dette er likevel ikke nok. Det er gjort beregninger som tilsier at kun om lag en tredjedel av de nødvendige ressursene er gjort tilgjengelige for å bekjempe hiv og aids.

Det såkalte «3 by 5»-initiativet til WHO og UNAIDS stod i den sammenheng sentralt. De to organisasjonene hadde sammen etablert et program som tok mål av seg til å gi behandling til tre millioner syke innen utgangen av 2005. Dette oppnådde ikke WHO og UNAIDS til tross for økende fokus på hiv og aids og stadig bedre tilgang til behandling. Dette viser tydelig at verdenssamfunnet ikke vil vinne kampen mot hiv og aids dersom man ikke både øker ressursene og effektiviteten i bekjempelsen.

Det såkalte «three ones»-prinsippet er viktig i denne sammenheng. Dette innebærer at man på nasjonalt nivå skal ha:

- én nasjonal hiv- og aidshandlingsplan som skal koordinere alle involverte parters arbeid
- én koordinerende aidsaktør med et bredt flersektorielt mandat
- ett omforent overvåknings- og evalueringssystem

Det har vært en omfattende og omstendelig prosess å få dette på plass, men alle parter har nå i prinsippet godtatt tilnærmingen. Dette er en viktig milepæl i harmoniseringsarbeidet og vil også bidra til lokalt eierskap – både på nasjonalt og etter hvert lokalt nivå. De senere årene har det dukket opp en del større aidsinitiativer som går noe på siden av de etablerte kanalene. Dette stiller økte krav til koordinering.

Norges holdning

Kampen mot hiv og aids har høy prioritet innenfor norsk utviklingspolitikk. Norge ser hiv/aids som et utviklingsproblem og ikke utelukkende som en helsemessig utfordring. Norge er en stor bidragsyter til den internasjonale bekjempelsen av hiv og aids, blant annet gjennom UNAIDS, Det globale fondet for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria (GFATM) og Verdens helseorganisasjon (WHO).

Norge ønsker å bidra til at initiativer for å bekjempe aids, som GFATM og UNAIDS, er fattigdomsorienterte. Det legges vekt på at nasjonalt eierskap i prosessene settes i høysetet. I 2002 ble en evaluering av UNAIDS lagt fram. En av anbefalingene fra denne evalueringen var at UNAIDS må styrke sin innsats på landnivå. Norge ønsker å bidra til at dette skal skje. UNAIDS må styrkes, blant annet for bedre å kunne bistå myndigheter i å inkludere hensynet til hiv og aids i nasjonale fattigdomsstrategier.

Norge framhever også viktigheten av at UNAIDS, GFATM og andre aktører samordner seg og samarbeider med nasjonale myndigheter for å få til en mest mulig effektiv utnyttelse av ressursene. Norge har vært en av de fremste forkjemperne for koordinering på feltet; norske ressurser sto blant annet bak utviklingen av «three ones»-prinsippet.

Norge er en av de viktigste bidragsyterne til IAVI – Det internasjonale aidsvaksineinitiativet. Det foregår et betydelig arbeid for å utvikle en vaksine mot smitte. Det finnes fagfolk som mener at man kan ha en vaksine tilgjengelig i løpet av fem til ti år. Foreløpig er utdanning og informasjon den eneste «vaksinen» vi kjenner til i hiv- og aidssammenheng.

Altfor mange mennesker lider og dør fordi de ikke har kunnskap om hvordan de kan beskytte seg selv. Manglende kunnskap bunner blant annet i at sykdommen er tabubelagt. Tabuer gjør at vilkårene for opplysning og informasjon blir dårligere, og at stigmatisering og diskriminering av hivsmittede undergraver og vanskeliggjør forebyggingsprogrammer. For å bryte ned stigma og fornektelse må organisasjoner og personer som selv lever med sykdommen, involveres helt og fullt i arbeidet med forebygging. Forebygging må derfor fremdeles være hovedstrategien i bekjempelsen av hiv og aids.

Samtidig er tilgang til medisiner og behandling et helt legitimt krav. Forebyggingsprogrammer vil trolig også fungere bedre om behandling blir gjort tilgjengelig. Selv om man nylig har gjort store framskritt på dette

feltet, må vi fortsatt jobbe for å finne tilfredsstillende løsninger på hvordan fattige land skal kunne få tilgang til medisiner. I denne sammenhengen er det viktig at de fattige landene får bygd ut sine helsesystemer, sikret utdanning og rekruttering av helsepersonell og tilgang til behandling.

2.18 Oppfølging av spesialsesjonen om barn

(Dagsordenspunkt 62)

Bakgrunn

FNs spesialsesjon om barn ble holdt i New York 8.–10. mai 2002. Selve spesialsesjonen var svært vellykket – ikke minst grunnet aktiv deltakelse fra barn og unge. Cirka 300 barnedelegater deltok i sesjonen og de fleste inngikk i nasjonale delegasjoner. Norge hadde to barnedelegater med. For første gang talte barnedelegater i FNs generalforsamling. Et stort antall stats- og regjeringsledere var til stede ved toppmøtet.

Formålet med Spesialsesjonen om barn var å foreta en oppsummering av hva som er oppnådd siden Barnetoppmøtet i 1990, og å utarbeide framtidige prioriteringer for barn i det neste tiåret.

Som grunnlag for spesialsesjonen fremla FNs generalsekretær Kofi Annan rapporten «We, the Children», en oppsummering av resultater og erfaringer fra 1990-tallet. Rapporten viste framskritt på en rekke områder; blant annet redusert barnedødelighet, store framskritt i utryddelsen av polio, færre dødsfall grunnet diaré og flere barn på skole. De fleste målene fra Barnetoppmøtet var likevel ikke nådd. Ifølge Generalsekretæren var ikke grunnen at målene var for ambisiøse, men at det ble satset for lite ressurser, både av utviklingslandene selv og av giverlandene. I tillegg kom konsekvensene av væpnede konflikter, hiv/aids-epidemien og kronisk fattigdom. Generalsekretærens rapport bidro til at det ble satt fokus på resultater og betydningen av konkret oppfølging av mål og forpliktelser.

Forut for Spesialsesjonen var det en lang og komplisert forberedelsesprosess og forhandlinger som munnet ut i sluttdokumentet «A World Fit for Children». Det inkluderer en erklæring og en handlingsplan med 21 klart definerte mål innen helse, utdanning, hiv/aids og beskyttelse av barn

mot misbruk, utnytting og vold. Tidsrammen for målene er satt til 2005 og 2010, som skritt på veien mot tusenårsmålene i 2015.

Tekstforhandlingene vedrørende barns rettigheter, unges reproduktive helse, familien og dødsstraff for mindreårige var spesielt vanskelige. Rettighetsperspektivet er mindre framhevet enn ønskelig hva angår helhetlig forankring av sluttokumentet i Barnekonvensjonen. Enkelte stater, spesielt USA, søkte å unngå forpliktelser som de følte var uforenlige med nasjonal lovgivning. Dokumentet er likevel mye mer preget av rettighets-tenkning og fokus på ulikheter og diskriminering enn 1990-planen. Sluttokumentet ble likevel en svært omfattende politisk agenda for barn.

Den aktuelle situasjonen

Oppfølging av Spesialsesjonen behandles under operasjonelle aktiviteter i 2. komité. På fjorårets generalforsamling ble det vedtatt en resolusjon om barns rettigheter og oppfølging av Spesialsesjonen om barn (for informasjon om oppfølging av barnekonvensjonen og barns rettigheter, se: 5.5 «Fremme og beskyttelse av barns rettigheter»). Resolusjonen oppfordrer medlemslandene til å følge opp og implementere målene fra spesialsesjonen og handlingsplanen «A World Fit for Children» (WFFC/SSC) og understreker at barn bør inkluderes i denne prosessen. Videre understrekes FN-systemets rolle i ivaretagelsen av barns rettigheter og gjennomføringen av handlingsplanen. Generalsekretæren skal legge fram en framdriftsrapport om oppfølging og implementering av handlingsplanen på kommende generalforsamling. Oppmerksomheten vil nok i økende grad rettes mot 2007 i lys av beslutningen om at det da skal avholdes en midtveis tiårs gjennomgang av WFFC/SSC. I den anledning skal det avholdes et særskilt plenums møte. Dette vil involvere en rekke FN-organisasjoner og mellomstatlige organisasjoner samt det sivile samfunn, inklusive barn og unge. Det vil også bidra til mobilisering på nasjonalt og regionalt nivå hva gjelder rapportering og spørsmål om veien videre.

Norges holdning

Fra norsk side har man vært opptatt av å utarbeide en global handlingsplan som ivaretar alle barns rettigheter. Samtidig har man særlig poengtert at barn som lever i spesielt vanskelige situasjoner, må gis særskilt opp-

merksomhet. Dette inkluderer barn som rammes av konflikthandlinger, barn på flukt, barn som utnyttes gjennom arbeid og prostitusjon, og barn som utsettes for seksuell vold og handel. For disse kreves en spesiell innsats.

Fattigdom er den største utfordringen og den største årsaken til at barns rettigheter krenkes rundt om i verden. For å bidra til effektiv fattigdomsbekjempelse må barnas behov integreres i fattigdomsstrategier og nasjonale planer, og dette handler ikke minst om politisk vilje. Det er viktig å erkjenne at barn er en ressurs som må beskyttes og utvikles. Videre har man fra norsk side vært opptatt av at verdenssamfunnet bidrar med tilstrekkelige ressurser for å sikre konkret oppfølging av handlingsplanen «A World Fit for Children». Det er vesentlig å investere i grunnleggende sosiale tjenester, inkludert helse og utdanning. Barne- og familiedepartementet la i desember 2003 fram en nasjonal handlingsplan for Norges oppfølging av FNs spesialsesjon. Norge vil også legge vekt på aktiv deltakelse i forberedelsene til midtveisgjennomgangen i 2007 av WFFCC/SSC.

Utviklingsministeren la i 2005 fram en «Utviklingsstrategi for barn og ungdom i sør». Strategien reflekterer den pågående internasjonale debatten om viktigheten av å fokusere på rettighetstilnærming i kampen mot fattigdom, barn og unges generelle sårbarhet, sårbare perioder og sårbare grupper særlig utsatt for konflikt, vold og seksuell utnyttelse og smugling. Et viktig ledd i rettighetstilnærmingen er også barn og unges mulighet til deltakelse i de spørsmål som vedrører deres situasjon. Den nåværende regjeringen har i oppfølgingen av strategien lagt vekt på å fokusere på beskyttelse av barn og barns rettigheter i krig og konflikt samt barns rolle i fredsprosesser og fredsbygging, tiltak for å bekjempe vold mot barn og styrking av barns rett til deltakelse. Regjeringen legger også stor vekt på å bidra til å redusere barnedødeligheten og til realisering av Tusenårs mål 4. Den norske politikken legger vekt på barn som rettighetssubjekter og starter som rettighetsbærere og at det normative er viktig for varige resultater.

2.19 Informasjons- og kommunikasjonsteknologi for utvikling. Verdenstoppmøtet om informasjonssamfunnet (WSIS)

(Dagsordenspunkt 49)

Bakgrunn

På bakgrunn av en erkjennelse av at informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) spiller en stadig viktigere rolle i ethvert lands utvikling – økonomisk, kulturelt og sosialt – besluttet FNs generalforsamling høsten 2001 at Den internasjonale telekommunikasjonsunionen (ITU) skulle arrangere det man kalte Verdenstoppmøtet om informasjonssamfunnet. For første gang skulle et slikt toppmøte holdes i to faser. Den første fant sted i Genève desember 2003, med om lag 40 stats- og regjeringssjefer i spissen for om lag 11 000 deltakere. Andre fase fant sted i Tunis i november 2005. En annen nyskaping ved WSIS-toppmøtet har vært den inkluderende holdningen til næringslivet og det sivile samfunnet, som begge har hatt tilgang til prosessen gjennom direkte deltakelse, også gjennom opprettelsen av egne fora for utarbeidelse av posisjoner.

På Genève-toppmøtet ble man enige om slutterklæring og handlingsplan, etter mønster fra andre FN-toppmøter. Dokumentene reflekterer hvor omfattende WSIS-toppmøtet var tematisk sett. Menneskerettigheter, herunder ytringsfrihet, sto svært sentralt. Et annet hovedtema er spørsmålet om finansiering av IKT for utvikling. Handelsrelaterte problemstillinger knyttet til immaterielle rettigheter og kulturelt mangfold er også omtalt. I tillegg har man for første gang i FN-sammenheng behandlet spørsmål knyttet til styring av Internett. WSIS-toppmøtet handler altså ikke bare om informasjonsteknologi, men også om innholdet, altså selve informasjonen som utvikles og formidles med denne teknologien.

Den aktuelle situasjonen

Med to unntak lyktes man i Genève å oppnå konsensus om de ulike problemstillingene rundt informasjonssamfunnet. De to unntakene er finansiering av IKT for utvikling og styring av Internett, der man i stedet ble enige om å etablere en såkalt task force, og en arbeidsgruppe under overoppsyn av FNs generalsekretær. Begge gruppene rapporterte til Tunis-toppmøtet i

november 2005, der man fikk vedtak om primært å benytte eksisterende kanaler for finansering av IKT for utvikling, i samsvar med nasjonale utviklingsstrategier. Når det gjaldt styring av Internett ble det enighet om å etablere et globalt Internet Governance Forum (IGF), som vil møtes første gang i Aten i oktober i år. IGF er imidlertid uten beslutningsmyndighet, og det ble derfor også enighet om at FNs generalsekretær skal igangsette en prosess for å drøfte hvordan man kan styrke alle lands myndigheters reelle innflytelse i styringen av Internetts kjerneressurser (såkalt «enhanced cooperation»). Det er ventet at denne prosessen starter høsten 2006. Årets generalforsamling vil derfor kunne bidra til denne diskusjonen.

Norges holdning

Norge legger stor vekt på betydningen av IKT som drivkraft bak globaliseringen. Vi deltok derfor aktivt under Verdenstoppmøtet om informasjonssamfunnet og betraktet det blant annet som en prøve på hvordan FN er i stand til å håndtere nye globale utfordringer. I en tid der informasjon i økende grad er en forutsetning for utvikling, mangfold og sosialt stabile samfunn, understreket vi at toppmøtet ikke må begrenses til teknologiske spørsmål. Menneskerettigheter og ytringsfrihet med særlig vekt på medias rolle, kvinners muligheter og urfolks spesielle utfordringer, samt understrekning av IKT som redskap for økonomisk og sosial utvikling gjennom partnerskap mellom offentlig og privat sektor, var viktige merkesaker for Norge. Vi var også en pådriver for mer demokratisk styring av Internetts kjerneressurser. Norge vil videreføre denne linjen når saken kommer opp under årets generalforsamling.

3 Saker som behandles i 1. komité

3.1 Arbeidet i 1. komité

(Dagsordenspunkt 78–94)

Bakgrunn

1. komité har ansvaret for spørsmål knyttet til internasjonal sikkerhet og nedrustning. Komiteen behandler hvert år rundt 50 resolusjoner. Disse omfatter spørsmål om kjernefysisk nedrustning og ikke-spredning, andre typer masseødeleggelsesvåpen (MØV) og ulike former for konvensjonelle våpen samt regionale sikkerhetsspørsmål. Arbeidsmetodene til 1. komité og det multilaterale nedrustnings- og ikke-spredningsarbeidet er blitt gjenstand for økende kritikk. Spesielt de vestlige landene har reagert på at uforholdsmessig mye tid brukes på generelle debatter og gjentatte behandlinger av et stort antall resolusjoner som ikke følges opp. Det er likeledes en utbredt misnøye med at FNs nedrustningskommisjon (UNDC) ikke har maktet å levere konkrete bidrag til den internasjonale nedrustningsdagsorden de siste årene, og at Nedrustningskonferansen i Genève (CD) i nesten 10 år ikke har maktet å samle seg om et arbeidsprogram. 1. komité og det multilaterale nedrustningsmaskineriet må revitaliseres for ikke å miste sin relevans.

Den aktuelle situasjonen

Det er et utbredt ønske om å endre arbeidsformen til 1. komité. Samtidig frykter landene i Den alliansefrie bevegelsen (NAM) at en mer strømlinjeformet 1. komité vil redusere Generalforsamlingens betydning i spørsmål knyttet til nedrustning og ikke-spredning. Likevel har det vært mulig å få gjennomslag for enkelte forslag til å bedre 1. komité arbeidsmetoder, slik som mer fokuserte og reelle debatter, samt at man skal søke å begrense antallet resolusjoner. Flere land er nå innstilt på å la det gå noen år mellom hver gang de framsetter et resolusjonsforslag med et bestemt tema. Mange av disse resolusjonene var tidligere årlige gjengangere. På den annen side kommer det hvert år opp nye resolusjonsforslag, slik at det totale antallet ikke går ned. Dessverre råder det fortsatt stillstand i både CD og UNDC, selv om man det siste året har gjennomført meningsfulle

debatter om saker som står oppført på CDs dagsorden. Det er likevel fortsatt ikke enighet om selve arbeidsprogrammet, slik at forhandlinger om sentrale nedrustningspolitiske spørsmål ikke er kommet i gang. På årets sesjon i UNDC var det enighet om dagsorden, men medlemslandene kunne ikke enes om konkrete anbefalinger til FNs generalforsamling.

Norges holdning

Norge vil videreføre sitt engasjement for å styrke både 1. komité og det multilaterale nedrustningsarbeidet, og vil samarbeide med likesinnede land om mulige tiltak for å få fart på både CD og UNDC. Vi vil her legge vekt på dialog med NAM-landene og understreke at hensikten er å styrke det multilaterale nedrustningsarbeidet.

Norge går inn for at 1. komité tar opp nye sikkerhetsutfordringer, ikke minst på MØV-området, og støtter opp om arbeidet for at FN kan bidra til å støtte opp om Den internasjonale atferdskoden mot spredning av raketter (HCOC). Norge vil også arbeide for at komiteen behandler de humanitære utfordringene som skapes av visse konvensjonelle våpentyper, slik som klaseammunisjon, landminer og ulovlig omsetning av håndvåpen.

3.2 Kjernefysisk nedrustning

Bakgrunn

Nedbygging av eksisterende kjernefysiske lagre er et sentralt bidrag i kampen mot spredning av kjernevåpen og for å sikre at disse ikke havner i gale hender. Ikke-spredningsavtalen av kjernevåpen (NPT), som trådte i kraft i 1970, har vært avgjørende for å hindre spredning av slike våpen. NPT pålegger også kjernevåpenstatene å ruste ned. Siden slutten av den kalde krigen har det vært en betydelig nedgang i antall kjernevåpen. Likevel eksisterer det fortsatt et stort antall. NPTs tilsynskonferanse vedtok i 2000 et handlingsprogram for kjernefysisk nedrustning. Selv om det har vært enkelte framskritt, som den bilaterale amerikansk-russiske avtalen om nedbygging av strategiske kjernevåpen (Moskva-avtalen), gjenstår det å følge opp sentrale elementer i handlingsprogrammet. Ikrafttredelse av prøvestansavtalen og framforhandling av en avtale som

forbyr produksjon av spaltbart materiale er spesielt viktige. FNs generalforsamling behandler årlig flere resolusjoner om kjernefysisk nedrustning og ikke-spredning. NPTs tilsynskonferanse i mai 2005 klarte ikke å framforhandle et samlende sluttokument. En viktig mulighet til å styrke det kjernefysiske ikke-spredningsregimet og å komme videre på nedrustningsområdet gikk dermed tapt. Heller ikke FN-toppmøtet høsten 2006 maktet å bli enige om konkrete nedrustnings- og ikke-spredningsforpliktelser. Dette kan på sikt svekke NPT-avtalen.

Den aktuelle situasjonen

NPT-avtalen er de siste årene kommet under økende press ved at enkelte land søker å skaffe seg kjernevåpen. Nord-Korea har annonsert at landet har trukket seg fra ikke-spredningsavtalen og hevder å ha skaffet seg kjernevåpen. Det er fortsatt betydelig uro omkring Irans atomprogram, noe som ledet styret i Det internasjonale atomenergibyrået (IAEA) i februar 2006 til å rapportere Iran til FNs Sikkerhetsråd. Samtidig oppfordret IAEAs styre Iran til å avstå fra sensitive kjernefysiske aktiviteter slik som å anrike uran og samarbeide fullt ut med IAEA-inspektører. FNs Sikkerhetsråd vedtok i slutten av mars en presidentuttalelse som oppfordret Iran til å etterkomme IAEAs krav. Iran har foreløpig avvist dette, men uttrykte i juni 2006 ønske om dialog med EU, USA, Russland og Kina for å komme fram til en politisk forhandlingsløsning. Avsløringen av et ulovlig nettverk for leveranse av kjernefysisk teknologi og utstyr (Khan-nettverket) har avdekket åpenbare svakheter i det globale ikke-spredningsregimet. I lys av at terroristgrupper søker å skaffe seg kjernevåpen, er det maktpåliggende å tette smutthullene i ikke-spredningsregimet. Dette har vært hovedprioriteringen til kjernevåpenstatene, anført av USA og Storbritannia, i NPT-sammenheng.

Samtidig er det en utbredt oppfatning at kjernevåpenstatene henger etter i gjennomføringen av nedrustningsforpliktelsene som ble vedtatt i 2000. Det stilles også spørsmål om hvorvidt kjernevåpenstatene er i ferd med å gi kjernevåpen økt militær og politisk betydning. Flere land innenfor Den alliansefrie bevegelsen (NAM) anført av Egypt og Malaysia er derfor skeptiske til å binde seg til nye ikke-spredningstiltak uten sterkere framdrift på nedrustningsområdet. Arabiske land krever også framgang i arbeidet med å etablere en kjernevåpenfri sone i Midtøsten, som også skal

omfatte Israel. Videre krever NAM-landene folkerettslig bindende garantier mot å bli utsatt for bruken av eller truet med kjernevåpen. Dette er noe USA og Russland ikke er rede til å etterkomme.

Den politiske avstanden mellom kjernevåpenstatene og NAM-landene førte til at det ikke lot seg gjøre å komme fram til enighet på tilsynskonferansen i 2005. Forpliktelsene i NPT-avtalen står imidlertid fast, og en viktig utfordring framover er å finne nye veier for å styrke det internasjonale nedrustnings- og ikke-spredningssamarbeidet. Norge tok derfor initiativ i forkant av FNs toppmøte høsten 2005 for å nå fram til enighet om konkrete nedrustnings- og ikke-spredningsforpliktelser. Sammen med Storbritannia, Sør-Afrika, Indonesia, Australia, Romania og Chile («7-landsinitiativet») presenterte vi balanserte forslag som fikk bred oppslutning. Dessverre hadde en håndfull land innsigelser, slik at det ikke var mulig å nå konsensus.

Norges holdning

I likhet med andre vestlige land har Norge understreket at det er kjernevåpenstatene selv som har hovedansvaret for å bygge ned sine kjernevåpenarsenaler. Fra norsk side finner man det derfor ikke hensiktsmessig å legge slike forhandlinger til et multilateralt forum, da dette vil kunne redusere kjernevåpenstatenes ansvar og svekke det politiske presset på dem. Det er derimot maktpåliggende å støtte opp om NPT-avtalen og sikre at avtalens forpliktelser blir gjennomført.

Norge vil videreføre 7-landssamarbeidet med sikte på å bygge ned motsetningene mellom de ulike regionale gruppene i NPT-sammenheng. Dette er viktig fordi det forberedende arbeidet til NPTs neste tilsynskonferanse innledes allerede i 2007. Fra norsk side legges det til grunn at nedrustning og ikke-spredning må gjensidig forsterke hverandre. Norge vil arbeide for å styrke det internasjonale ikke-spredningsarbeidet blant annet gjennom pålitelige inspeksjonsordninger. Samtidig vil vi fortsatt være pådriver for ytterligere kjernefysisk nedrustning.

Norge støtter aktivt opp om tiltak som kan styrke NPT-normen om ikke-spredning, slik som Sikkerhetsrådsresolusjon 1540 om ikke-spredning av masseødeleggelsesvåpen (MØV), ikke-spredningsinitiativet (PSI), det globale partnerskapet mot spredning av MØV og ulike eksportkontrollmekanismer.

FNs generalforsamling har de siste årene vedtatt flere resolusjoner om kjernefysisk nedrustning. I fjor var Norge medforslagsstiller på resolusjoner om snarlig ikrafttredelse av prøvestansavtalen og bidro til innledning av forhandlinger om en avtale som forbyr produksjon av spaltbart materiale til våpenformål. Norge var også medforslagsstiller til en japansk/australsk resolusjon om kjernefysisk nedrustning og ikke-spredning. Norge stemte videre for en resolusjon framlagt av Sverige på vegne av Ny Agendakoalisjonen (Sverige, Irland, New Zealand, Mexico, Brasil, Sør-Afrika og Egypt). Denne resolusjonen hadde en samlende språkbruk og vektla NPT. Sammen med likesinnede land har Norge stemt imot resolusjoner som vil innebære en undergraving av NPTs autoritet.

3.3 Biologiske og kjemiske våpen

Bakgrunn

Allerede i 1925 ble det framforhandlet et forbud mot bruk av biologiske og kjemiske våpen (Genève-protokollen av 1925). Denne protokollen er siden supplert med egne konvensjoner. Konvensjonen om forbud mot utvikling og framstilling av biologiske og toksigene våpen samt om destruksjon av disse (BTWC) trådte i kraft i 1975. Konvensjonen om forbud mot utvikling, produksjon, lagring, bruk og destruksjon av kjemiske våpen (CWC) trådte i kraft i 1997. CWC har omfattende verifikasjonsbestemmelser som innebærer løpende inspeksjoner og kontroll. Det er opprettet en egen organisasjon i Haag (OPCW) for gjennomføring av CWC. BTWC mangler slike verifikasjonsbestemmelser og har heller ikke en egen organisasjon. FNs generalforsamling har de siste årene vedtatt, uten votering, resolusjoner om viktigheten av BTWC og CWC. Den internasjonale Røde Kors-komiteen (ICRC) har et betydelig engasjement for å hindre bruken av disse våpnene.

Den aktuelle situasjonen

Gjennom mesteparten av 1990-tallet søkte man i BTWC-sammenheng å få framforhandlet en ny protokoll som blant annet skulle gi konvensjonen verifikasjonsbestemmelser. Arbeidet stanset opp i 2001 da USA motsatte seg en slik protokoll. Tilsynskonferansen i 2001 ble suspendert, og året

etter ble man enig om et arbeidsprogram som skulle fokusere på tiltak som eksportkontroll og nasjonale lovgivningstiltak, tiltak for å fremme biosikkerhet og informasjonsutveksling, styrking av internasjonal evne til respons og etterforskning ved mistenkelige utbrudd av sykdommer, og overvåkning og utvikling av atferdskodekser for forskningsinstitusjoner. Det arbeides også for å utvikle en atferdskodeks for forskningsinstitusjoner og næringsliv for å hindre misbruk av biologisk materiale. Våren 2006 ble det holdt et forberedende møte til BTWCs tilsynskonferanse som holdes i månedsskiftet november/desember 2006. Det var oppløftende at partene til BTWC maktet å samle seg om en dagsorden og andre prosedyrespørsmål for tilsynskonferansen. Innen CWC har man hatt fokus på å videreutvikle og styrke verifikasjonsbestemmelsene og få gjennomført destruksjonsforpliktelsene. Dette siste spørsmålet er blitt ytterligere aktualisert ved at både USA og Russland har vansker med å gjennomføre sine destruksjonsforpliktelser i henhold til CWC. Spørsmålet om universalisering og etterlevelse har også stått sentralt i både BTWC og CWC.

Norges holdning

Genève-protokollen av 1925, BTWC og CWC har etablert viktige normer angående framstilling og bruk av biologiske og kjemiske våpen. Full oppslutning om og ytterligere styrking av disse instrumentene er etter norsk syn viktige bidrag i kampen mot spredning av masseødeleggelsesvåpen. Norge støttet aktivt opp om bestrebelsene på å få på plass verifikasjonsbestemmelser i BTWC og beklaget at dette arbeidet ikke førte fram. Norge hilste imidlertid det nye arbeidsprogrammet under BTWC velkommen og har bidratt i gjennomføringen av dette. Norge vil arbeide for å styrke BTWC på flere områder slik som universalisering, full gjennomføring av Konvensjonenes bestemmelser i de enkelte land, styrking av de nasjonale rapporteringsrutiner og at BTWC sikres et arbeidsprogram fram til neste tilsynskonferanse. Norge vil også virke for at man på sikt kan få utviklet mekanismer for å sikre gjennomføring av avtalens bestemmelser, herunder også muligheten for å få på plass et verifikasjonsregime. Norge er videre en pådriver for å styrke verifikasjonsbestemmelsene i CWC. Tidligere har Norge bidratt med midler til destruksjon av lagre av kjemiske våpen i Russland.

3.4 Håndvåpen

Bakgrunn

Avslutningen av den kalde krigen og den økte globaliseringen i 1990-årene medførte lettere tilgang på håndvåpen i mange regioner. På 1990-tallet var håndvåpen de eneste våpen som ble benyttet i 90 prosent av voldelige konflikter.

Det antas å være ca. 640 millioner håndvåpen i omløp globalt, 60 prosent av dem i sivilt eie. Ca. 500 000 mennesker blir årlig drept med slike våpen, 300 000 i konfliktsituasjoner og resten gjennom kriminalitet.

Håndvåpen kan med rette betegnes som «masseødeleggelsesvåpen». Ukontrollert spredning av slike våpen fører til at fredsbestrebelse undergraves, at konflikter forlenges, at humanitær bistand hindres i å nå fram, at en bærekraftig utvikling blir vanskelig å oppnå og at klimaet for utenlandske investeringer blir dårligere. Som følge av dette har håndvåpen-spørsmål kommet høyere opp på den internasjonale dagsorden i de senere år. Håndvåpensaken favner vidt og omfatter spørsmål om normer og regelverk for produksjon, handel, innsamling, lagring og destruksjon av håndvåpen, bedre eksportkontroll, kriminalitetsforebygging, menneskerettigheter og utviklingsspørsmål.

I lys av den økte oppmerksomheten arrangerte FN en egen håndvåpenkonferanse i juli 2001 hvor det ble vedtatt et handlingsprogram for å forebygge og bekjempe ulovlig handel med håndvåpen. Oppfølgingen er forankret i FNs nedrustningsavdeling. I tillegg er det igangsatt regionale og sub-regionale initiativ i Europa (OSSE, NATO, Stabilitetspakten), Afrika (ECOWAS, SADC, Øst-Afrika) og Latin-Amerika (OAS) med sikte på å bekjempe spredning av ulovlige håndvåpen. Det legges økende vekt på praktiske tiltak som informasjonsutveksling, politi-/grensesamarbeid, opplæring og destruksjon av håndvåpen. Bekjempelse av ulovlige håndvåpen inngår også i arbeid med konfliktforebygging/løsning og utviklingsarbeid. En slik tilnærming lar seg ofte best gjennomføre innenfor regionale rammer.

Den aktuelle situasjonen

FNs handlingsprogram anbefaler medlemslandene å treffe tiltak for å forbedre nasjonal lovgivning, styrke internasjonalt samarbeid for å bekjempe ulovlig handel med håndvåpen og bistå land som har særlige behov på dette området med lovgivning, opplæring og destruksjon av håndvåpen. Toårige konferanser (Biennial Meetings of States) i hhv. 2003 og 2005 har gått igjennom iverksettelsen av handlingsprogrammet. Tilsynskonferansen (Review Conference) i juni/juli 2006 skal vurdere hvordan samarbeidet om gjennomføring av handlingsprogrammet kan styrkes og videreføres.

Handlingsprogrammet anbefaler blant annet at det utarbeides et eget internasjonalt instrument for merking og sporing av håndvåpen, med tanke på å sikre ensartet internasjonal praksis for merking og mekanismer for sporing av håndvåpen som kommer på avveie eller benyttes i kriminell sammenheng. Forhandlingene førte til enighet om et politisk bindende instrument for merking av håndvåpen, som ble vedtatt av FNs Generalforsamling i 2005. Instrumentet omfatter ikke merking av ammunisjon. Dette spørsmålet vil bli studert nærmere i tiden framover.

Handlingsprogrammet inneholder også en oppfordring til medlemslandene om å vurdere et styrket internasjonalt samarbeid for å bekjempe ulovlig mekling av håndvåpen (small arms brokering). Norge og Nederland har engasjert seg sterkt i dette arbeidet gjennom et eget initiativ (Dutch-Norwegian Initiative). FNs 59. generalforsamling vedtok å be Generalsekretæren om å oppnevne en ekspertgruppe for å se nærmere på denne problemstillingen i 2006/2007 og vurdere muligheten for et styrket internasjonalt samarbeid for dette formålet. Norge vil delta i dette arbeidet. Både rapporten fra Høynivåpanelet for FN-reform i september 2004 og oppfølgingsrapporten fra FNs generalsekretær i mars 2005 («In larger freedom») anbefaler å framforhandle et folkerettslig bindende instrument for dette formålet.

Sammenhengen mellom spredning av håndvåpen og utviklingsarbeid er gjenstand for økt oppmerksomhet, også fra norsk side. Norske myndigheter arrangerte i samarbeid med NISAT-alliansen et internasjonalt ekspertseminar i Oslo i mars 2006 for å belyse saken.

Norges holdning

Norge arbeider aktivt for å sette håndvåpenspørsmål på den internasjonale dagsorden og fremme internasjonalt samarbeid på dette området som ledd i vårt arbeid for fredelig løsning og forebygging av konflikter. Fra norsk side legger vi vekt på tre satsingsområder for å få bukt med håndvåpenproblemet:

- Strengere regulering av og større åpenhet om lovlig produksjon og handel.
- Stans i den ulovlige handelen med håndvåpen.
- Reduksjon i antallet ulovlige håndvåpen, gjennom våpeninnsamling, destruksjon av våpen, reform av sikkerhetssektoren, og økt fokus på etterspørsel.

Under medlemskapsperioden i FNs sikkerhetsråd arbeidet Norge for at rådet måtte sette håndvåpen på sin dagsorden. Sikkerhetsrådet har nå en årlig debatt om håndvåpen, basert på en rapport fra FNs generalsekretær. I debattene har det vært lagt særlig vekt på innsamling av håndvåpen i forbindelse med FNs fredsoperasjoner og bekjempelse av ulovlige håndvåpen som en viktig del av kampen mot internasjonal terrorisme.

I samarbeid med Nederland arbeider Norge aktivt for å påskynde arbeidet med å regulere ulovlig handel med håndvåpen og har støttet en rekke regionale tiltak med dette formål, spesielt i OSSE-området, Vest-Afrika og det sørlige Afrika. Norge bidrar årlig med ca. 12 millioner kroner til ulike tiltak for å styrke arbeidet for å bekjempe ulovlig omsetning av håndvåpen, både i regi av regjeringer, frivillige og internasjonale organisasjoner.

Norge vil delta aktivt i FN-ekspertgruppen som skal utrede spørsmålet om styrket internasjonalt samarbeid for å bekjempe ulovlig mekling av håndvåpen, og går inn for snarlige forhandlinger med sikte på et internasjonalt folkerettslig bindende instrument for dette formålet.

4. Saker som behandles i 2. komité

4.1 Finansiering for utvikling

(Dagsordenspunkt 51)

Bakgrunn

Økonomi-, miljø- og utviklingsspørsmål står sentralt på Generalforsamlingens dagsorden. Mens de fleste spørsmål på disse områdene detaljbehandles og/eller -forhandles i andre fora, slik som i miljøkonvensjonene, Verdens handelsorganisasjon (WTO), IMF og Verdensbanken, representerer Generalforsamlingen det viktigste forum for å se disse problemstillingene i et overordnet perspektiv. Hensikten er blant annet å kunne signalisere behov for retningsendringer.

Oppfølgingen av Monterrey-konferansen om finansiering for utvikling (FfD) har stått sentralt de siste årene. Konferansen fant sted i Monterrey, Mexico i mars 2002, etter årelangt press fra utviklingslandene. Som ledd i forberedelsene til konferansen beregnet et høynivåpanel nedsatt av FNs generalsekretær at gjennomføringen av tusenårsmålene vil koste det dobbelte av dagens samlede offisielle internasjonale bistandsoverføringer. Til sammenlikning ville en gjennomføring av FNs målsetting om at OECD-landene bør yte 0,7 prosent av sitt bruttonasjonalprodukt til utviklingshjelp, innebære en tredobling av dagens bistandsoverføringer. Det er bare noen få land, blant annet Norge, som oppfyller dette målet.

Det andre hovedbudskapet fra konferansen var at godt styresett i u-landene og en effektiv nasjonal utviklingspolitikk med fattigdomsbekjempelse som et hovedmål er nøkkelen til utvikling. Konferansen omhandlet alle sider ved utviklingsfinansiering, ikke bare utviklingshjelp, men også investeringer, gjeldslette og handel. Et hovedresultat av konferansen var at nødvendige tiltak for å oppnå tusenårsmålene ble satt på dagsordenen. Styrene i både Verdensbanken og IMF fattet formelle vedtak om å stille seg bak slutterklæringen fra Monterrey-konferansen. Slutterklæringen fra Monterrey omfatter ikke bare bistand i tradisjonell forstand, men legger like stor vekt på utviklingslandenes eget ansvar gjennom godt styresett og tilrettelegging for nasjonal og internasjonal tilgang til kapital, herunder private investeringer. Like viktig er internasjonal handel og gjeldspolitik. Partnerskap og felles ansvar, både nord-sør og offentlig-privat, er det positive hovedbudskapet fra Monterrey.

Den aktuelle situasjonen

Som ledd i oppfølgingen av FfD-konferansen holder Generalforsamlingen annethvert år høynivåmøter med deltakelse på ministernivå. Finansiering for utvikling var en sentral del av fjorårets toppmøte om femårsgjennomgangen av Tusenårserklæringen. Således ble Monterrey-konferansens oppfølging gjenstand for omfattende omtale og konkret oppfølging i sluttokumentet fra fjorårets toppmøte. Høynivådialogen om Finansiering for utvikling holdes annethvert år, og står ikke på dagsorden under årets generalforsamling. Saken blir likevel gjenstand for ordinær behandling i 2. komité.

Norges holdning

Norge medvirket meget aktivt i forberedelsesprosessen forut for Monterrey-konferansen. Dette er et arbeid som Norge legger vekt på å videreføre i FN og andre fora. Norge vil følge opp de norske standpunktene fra Monterrey-konferansen i innlegg og resolusjonsforhandlinger i FN, særlig den sentrale betydningen av godt styresett, forpliktelse med hensyn til økning av bistanden, sikring av finansieringen av gjeldslette for de fattigste utviklingslandene samt økt fattigdomsorientering i utviklingspolitikken. Samarbeid blant bistandsaktører vil også bli vektlagt, og FN-organisasjonene må følge opp harmoniseringsbestrebelsene mer aktivt.

4.2 Handel og utvikling

(Dagsordenspunkt 52)

Bakgrunn

Mange land, særlig utviklingsland, ønsker at FNs generalforsamling skal fokusere på sammenhengen mellom handel og utvikling. Mens Generalforsamlingen skal være arena for den prinsipielle, overordnede diskusjonen, har ECOSOC et særskilt ansvar for koordinering mellom samtlige aktører i FN-systemet. FNs konferanse for handel og utvikling, UNCTAD, er FNs hovedorgan for handels- og utviklingsspørsmål. Organisasjonen ble opprettet i 1964 etter krav fra utviklingslandene, som ønsket en global forhandlingsarena som alternativ til GATT. UNCTAD har et bredt mandat

som omfatter analysearbeid, mellomstatlig dialog og konsensusbygging samt faglig bistand. Organisasjonen har fra starten av blitt oppfattet som «utviklingslandenes organisasjon» og som talerør for disse landene. UNCTAD spilte en viktig rolle på 1970-tallet i forhandlingene om en ny økonomisk verdensorden (NØV), men er nå mindre synlig i forhold til andre internasjonale organisasjoner som WTO (Verdens handelsorganisasjon) og Bretton Woods-institusjonene. Organisasjonen har lenge slitt med et tungrodd sekretariat og manglende prioriteringer i sitt arbeid. Helt siden begynnelsen av 1990-tallet har derfor industrilandene arbeidet for å reformere og effektivisere UNCTADs arbeidsmetoder for å gjøre organisasjonens arbeid mer relevant i forhold til den aktuelle utviklingsdagsordenen.

Den aktuelle situasjonen

UNCTAD avholdt sin 11. hovedsesjon sommeren 2004, og et nytt arbeidsprogram for de kommende fire årene, «São Paulo Consensus», ble vedtatt. Programmet bekrefter UNCTADs tredelte mandat for analyse, dialogforum og faglig bistand innenfor områdene handel, utvikling og investeringer, særlig i spørsmål knyttet til globaliseringens utfordringer for utviklingslandene, og for å fremme utviklingslandenes integrering i det multilaterale handelssystemet. Programmet vektlegger behovet for reform, effektivisering og bedre samarbeid internt i organisasjonen og i forhold til andre internasjonale organisasjoner. Det pågår for tiden en midtveisgjennomgang av UNCTAD i forhold til «São Paulo Consensus». UNCTADs nye generalsekretær nedsatte høsten 2005 en høynivågruppe som skulle bistå ham med reform av UNCTAD. Gruppen har nylig fremlagt sin rapport «Enhancing the Developmental Role and Impact of UNCTAD» med 22 anbefalinger som bl.a. understreker nødvendigheten av å konsentrere virksomheten om kjernefunksjoner for å unngå duplisering med andre, bidra til FNs reform og bidra til å styrke samarbeidet mellom FNs ulike mekanismer på utviklingssiden. UNCTADs arbeid preges for tiden av de pågående WTO-forhandlinger, den såkalte Doha-runden. Som under den 60. generalforsamlingen vil en følgelig forvente at WTO-forhandlingene vil få betydelig oppmerksomhet under årets generalforsamling.

Norges holdning

Fra norsk side mener man at UNCTAD kan ha en viktig rolle å spille i oppfølgingen av globale prosesser på handels- og investeringsområdet, herunder MUL III-konferansen og WTOs pågående forhandlingsrunde. Det er behov for en institusjon i FN-systemet, ut over selve Generalforsamlingen, hvor man kan drøfte problemstillinger og fremme forslag til politikk knyttet til globaliseringens utfordringer og utviklingslandenes deltakelse i internasjonal handel. Norge ønsker å bidra til at UNCTAD kan fylle en komplementær rolle i det arbeidet som gjøres i WTO, og bistå i arbeidet med å fremme utviklingslandenes deltakelse i internasjonal handel.

For å styrke UNCTADs relevans er Norge opptatt av at organisasjonen må reformeres, den må arbeide mer målrettet og i større grad enn i dag fokusere sin innsats innenfor områder hvor organisasjonen er gitt et mandat og har komparative fortrinn i forhold til andre organisasjoner. Fra norsk side ønsker man også en sterkere fattigdomsorientering og vektlegging av utviklingslandenes nasjonale ansvar i UNCTADs arbeid.

4.3 FNs tredje konferanse for de minst utviklede land (MUL)

(Dagsordenspunkt 55 a)

Bakgrunn

FNs tredje handlingsprogram for MUL (Brussel Program of Action, PoA) ble vedtatt i Brussel i 2001. Programmet er fattigdomsorientert og gjenspeiler bred enighet om betydningen av nasjonale rammebetingelser og godt styresett. Viktigheten av nasjonalt ansvar/eierskap og styrket partnerskap samt tilgang på økte ressurser og bistand fra giversamfunnet understrekes, spesielt på sentrale områder som handel, gjeld, bistand, næringsutvikling og investeringer. Som en oppfølging av programmet ble det vedtatt å utnevne en egen høynivårepresentant med et mindre sekretariat i New York for MUL, små øystater og kystløse land, samtidig som de fleste av UNCTADs arbeidsoppgaver for å fremme MULs interesser ble videreført.

Den aktuelle situasjonen

Til tross for økonomisk framgang i enkelte av de 50 minst utviklede landene, er fattigdomsutviklingen i de fleste landene svært alvorlig. Dette krever økt innsats både nasjonalt og internasjonalt for å bidra til økt vekst og fattigdomsreduksjon i disse landene. Utviklingen i internasjonale rammebetingelser når det gjelder bistandsoverføringer, investeringer, gjeld og handel samt utviklingen nasjonalt i MUL, vil følgelig stå sentralt i oppfølgingen av handlingsplanen for MUL. Medlemslandenes oppfølging av sine forpliktelser på disse områdene vil stå i fokus i internasjonale drøftelser og forhandlinger de kommende år. Oppfølgingen innen det mellomstatlige maskineriet, herunder ECOSOC og UNCTADs styremøter, samt styrking av samarbeidet mellom FNs kontor for MUL, små øystater og kystløse land og UNCTAD vil også være viktig i tiden framover. I år er det midtveisgjennomgang av handlingsprogrammet, og Norge har støttet flere konferanser hvor MUL-representanter gis mulighet til en konsolidering av standpunkter før høynivåmøtet i New York.

Norges holdning

Norge holder en høy profil i arbeidet for å bedre de minst utviklede landenes stilling i verdensøkonomien og deltok aktivt i å utarbeide handlingsprogrammet. MUL er en prioritert målgruppe innen norsk utviklingssamarbeid. Norge er ett av fem land som i mange år har oppfylt FNs målsetting om at 0,15–0,20 prosent av ODA/BNI skal gå til de minst utviklede landene, og over 40 prosent av den bilaterale bistanden vi gir, går til MUL. Gjennom strategien for næringsutvikling i sør arbeider Norge for å legge til rette for utvikling av privat sektor og verdiskapning i disse landene. MUL er identifisert som egen målgruppe innen NORFUNDs virksomhet når det gjelder investeringer i utviklingsland, og i henhold til retningslinjene skal 1/3 av fondets investeringer være i MUL. Norge innførte toll- og kvotefri import fra MUL fra 1. juli 2002 og arbeider aktivt for å øke MULs deltakelse i det multilaterale handelssystemet. Arbeidet på handelsområdet følges opp med økt faglig bistand og kompetansebygging for å sette MUL i stand til å delta i WTOs arbeid og forhandlinger samt dra nytte av de markedsåpninger som gis. Fra norsk side legges det stor vekt på at alle relevante aktører, det vil si de minst utviklede landene selv, givreland og

multilaterale institusjoner, føler et ansvar for å følge opp handlingsprogrammet og MUL-prosessen de neste årene.

4.4 Utviklingslandenes gjeldsproblemer

(Dagsordenspunkt 50 c)

Bakgrunn

For utviklingsland med store investeringsbehov er det normalt og naturlig å ha gjeld. Et gjeldsproblem oppstår først når et land ikke er i stand til å betjene sine gjeldsforpliktelser uten at det går ut over viktige samfunnsoppgaver. Utviklingslandene har i FN lagt vekt på at gjeldsproblemene er et internasjonalt anliggende som krever internasjonal samordning og politiske løsninger. Mange u-land uttrykker utålmodighet med de gjeldsletteordningene som finnes, mens vestlige land påpeker de gjeldstyngede landenes egen rolle. Med Heavily Indebted Poor Countries Debt Relief Initiative (HIPC-initiativet) har Verdensbanken og Det internasjonale valutafondet (IMF) utviklet en internasjonal gjeldslettemekanisme for å søke å gi de fattigste utviklingslandene en ny start. HIPC-initiativet har blitt vesentlig utvidet gjennom G8s gjeldsletteinitiativ fra 2005. Dette initiativet (MDRI, Multilateral Debt Relief Initiative) bygger på HIPC. MDRI vil grovt anslått gi fattige land ytterligere USD 55 mrd. i gjeldslette fra Verdensbanken, Den afrikanske utviklingsbanken og Det internasjonale valutafondet. Så langt har 29 land fått gjeldslette under HIPC, og både HIPC og MDRI vil på sikt omfatte om lag 40 land.

Mye av restgjelden for land som har gått gjennom hele HIPC-prosessen er til Verdensbanken, Den afrikanske utviklingsbanken, og i mindre grad IMF. Både frivillige organisasjoner, de gjeldstyngede land selv og enkelte kreditorland innså derfor at HIPC ikke var tilstrekkelig til å sikre gjeldsbærekraft i alle land som fullførte HIPC. Norge var blant de vestlige land som var opptatt av denne problemstillingen. Norge lanserte derfor våren 2005 et eget forslag til hvordan multilateral gjeldslette kunne foretas. Dette samlet ikke tilstrekkelig støtte, bl.a. fordi G8 hadde en intern parallell prosess på dette spørsmålet. G8-landenes forslag om å slette gjeldsforpliktelsene til de land som har gjennomført HIPC (Heavily Indebted Poor Countries Initiative) overfor IDA, AfDF og IMF ble vedtatt av G8s stats-

ledere i juni 2005. G8 foreslo samtidig en kompensasjonsmekanisme ved at gjeldsletten skal finansieres gjennom tilleggsbidrag fra giverlandene til IDA og AfDF i samsvar med allerede omforente byrdefordelingsnøkler.

Den aktuelle situasjonen

Gjeldsletten under MDRI og HIPC fra multilaterale utviklingsbanker reduserer tilbakebetalingene til bankene. Dette vil igjen minske det volum av støtte som disse institusjonene kan yte i form av gunstige lån og gavebi-stand til de fattigste landene. Uten kompensasjon vil disse institusjonenes evne til å bistå fattige land med nye midler dermed svekkes og HIPC/MDRI ville gitt begrenset gevinst for fattige land.

Det er fortsatt et stort gap i finansieringen av den multilaterale gjeldsletten under HIPC. Finansieringen av gjeldslette for konfliktrammede land som ennå ikke har nådd HIPC (blant annet Sudan, Liberia og Somalia), er en særlig utfordring. Finansieringen av MDRI er noe mer sikker, siden man har hatt en forhandlingsprosess mellom giverne det siste året som har gitt en større grad av sikkerhet. Verdensbanken og IMF er blitt kriti-sert for at framdriften i HIPC-initiativet har vært for treg. Dette skyldes imidlertid i stor grad situasjonen i de landene initiativet er ment å hjelpe. Ikke desto mindre er det nå 29 land som drar nytte av gjeldslette under HIPC-initiativet, og som får en HIPC-gjeldslette på 59 milliarder dollar. Det har vært vanskelig å sikre at landenes gjeldsbyrde forble hånd-terbar også etter at de har fått sin gjeldslette. Dette faktum, sammen med behovet for styrket gjeldspolitik i lavinntektsland generelt, har medført at Verdensbanken og IMF har begynt et viktig arbeid med å utvikle et rammeverk for en bedre analyse av gjeldsbærekraft. Dette arbeidet har blitt enda viktigere etter MDRI.

Norges holdning

Gjeldslette utgjør en viktig del av norsk utviklingspolitikk, noe som fram-går av St.meld. nr. 35 (2003-2004), «Felles kamp mot fattigdom», om utvik-lingpolitikk og regjeringens handlingsplan om gjeldslette for utvikling. Norge har gjentatte ganger understreket at en uhåndterbar gjeldsbyrde hindrer utvikling fordi: (i) gjeldsbetjening skjer på bekostning av andre viktige oppgaver, (ii) gjelden avskjærer landet fra å få nye ressurser og

(iii) gjelden skaper et usikkert investeringsklima. HIPC-initiativet representerer i norske øyne et epokegjørende multilateralt samarbeid fordi: i) den sikrer en omfattende gjeldslette hvor alle kreditorer må ta sin andel, (ii) det forutsettes at frigjorte ressurser blir brukt til å fremme utvikling og fattigdomsreduksjon i de berørte landene og (iii) gjeldsletten knyttes til utvikling av en nasjonal fattigdomsrettet utviklingsstrategi utarbeidet av landet selv i bred dialog med det sivile samfunnet og aktuelle givere. MDRI vil gi en mye større effekt av HIPC. Men det er samtidig essensielt at G8 og andre giverland kompenserer utviklingsbankene for gjeldsletten under både HIPC og MDRI. Norge vil følge med på at giverne faktisk holder det de lover, slik at fattige land ikke indirekte selv må finansiere deler av sin egen gjeldslette.

Uhåndterbare gjeldsbyrder er dessuten også et kreditoransvar. Norge kan ettergi 100 prosent av fordringene overfor HIPC-landene uten å belaste bistandsbudsjettet. Norsk gjeldslette kommer derfor i tillegg til annen bistand, noe som er unikt blant donorene. 7 av de 29 landene som til nå har fått HIPC-behandling, har gjeld til Norge, og norsk gjeldslette er iverksatt i form av 100 prosent ettergivelse ved forfall. Den endelige og fullstendige slettingen av landenes gjeld vil skje etter at landene når gjennomføringspunktet. Norge har også presset på for at Paris-klubben, et kreditorforum bestående av vestlige land og Russland, skal bli mer fleksible med hensyn til gjeldslette, noe som nå har skjedd med «Evian approach» for mellominntektsland. Norge har også støttet finansielt en FN-organisert dialog om staters gjeldsproblemer, og vil fortsette med denne støtten. Videre har man fra norsk side bedt UNCTAD om å gjøre en studie av «illegitim» gjeld. Norge er for øvrig den viktigste støttespiller for UNCTADs bistandprogram for bedret gjeldsstyring.

4.5 Klimakonvensjonen og Kyoto-protokollen

(Dagsordenspunkt 52 d)

Bakgrunn

Globale klimaendringer er en av de største miljømessige og økonomiske utfordringene verden står overfor. FNs rammekonvensjon om klimaendring (1992) trådte i kraft i 1994 og er ratifisert av 189 stater og EU. Konvensjonen har som endelig mål å stabilisere konsentrasjonen av klimagasser i atmosfæren på et nivå som forhindrer farlig menneskeskapt påvirkning av klimasystemet. Industrilandsparter er blant annet forpliktet til å vedta nasjonale klimastrategier og gjennomføre tiltak for å begrense utslipp av klimagasser. Konvensjonen inneholder også finansielle forpliktelser og bestemmelser om blant annet teknologioverføring til utviklingsland samt forskning og klimaovervåking. Øvrige land, hovedsakelig utviklingsland, har ikke tilsvarende utslippsmessige eller finansielle forpliktelser. Klimakonvensjonen inneholder ikke tallfestede utslippsforpliktelser. Kyoto-protokollen (1997) er en oppfølging av Klimakonvensjonen. Protokollen inneholder tallfestede utslippsforpliktelser for industrilandene. Målet er å redusere industrilandenenes samlede utslipp av klimagasser med minst fem prosent i forhold til 1990-nivået i perioden 2008–2012. Bruk av Kyoto-mekanismene – internasjonal kvotehandling, felles gjennomføring og den grønne utviklingsmekanismen – muliggjør mer kostnadseffektive klimatiltak. Protokollen trådte i kraft i februar 2005.

Den aktuelle situasjonen

Per mai 2006 hadde 163 land ratifisert Kyoto-protokollen, blant disse industriland som til sammen står for 61,6 prosent av industrilandenenes totale CO₂-utslipp i 1990. USA har annonsert at de ikke vil ratifisere Kyoto-protokollen. Russlands ratifikasjon høsten 2004 utløste protokollens ikraft-tredelse. Første partsmøte under protokollen fant sted i desember 2005, samtidig med konvensjonens 11. partsmøte. Tredje hovedrapport fra FNs klimapanel (IPCC, 2001) konkluderer med at det er sterkere bevis for at den vesentligste årsaken til den globale oppvarmingen som er observert de siste femti årene, er menneskelig aktivitet. Rapporten indikerer også at temperaturøkningen som følge av menneskeskapt utslipp vil bli større

enn tidligere antatt, og at de fattigste landene vil bli hardest rammet av klimaendringene.

Norges holdning

Norge ratifiserte Kyoto-protokollen 30. mai 2002 og er forpliktet til å sørge for at våre totale klimagassutslipp i forpliktelsesperioden ikke er mer enn én prosent høyere enn i 1990. Kyoto-protokollen er kun et første beskjedent steg, og det er behov for en mer ambisiøs global klimaavtale med mer omfattende utslippsforpliktelser og deltakelse. Protokollen fastslår at forhandlinger om nye forpliktelser skal begynne senest i 2005, og denne prosessen ble igangsatt under protokollens første partsmøte i desember 2005. Samtidig ble det under konvensjonen igangsatt en bred dialog om framtidig globalt klimasamarbeid. Regjeringen arbeider aktivt for å legge grunnlaget for en tidlig oppstart av forhandlinger om strengere utslippsforpliktelser med sikte på å få med flest mulig land som i dag ikke har påtatt seg utslippsforpliktelser under protokollen. I tillegg til USA er det viktig at også de største utviklingslandene blir med i en slik global ordning.

4.6 Konvensjonen om biologisk mangfold og Cartagena-protokollen

(Dagsordenspunkt 52 f)

Bakgrunn

Konvensjonen om biologisk mangfold ble sluttforhandlet i mai 1992 og trådte i kraft 29. desember samme år. Per juni 2006 hadde 188 land ratifisert avtalen. Hovedmålsettingene er vern og bærekraftig bruk av biologisk mangfold og rettferdig fordeling av de godene som følger av utnyttelse av genetiske ressurser. For å konkretisere avtalen har det blitt utviklet arbeidsprogrammer om de ulike økosystemene. Konvensjonens arbeid med økosystemtilnærming setter forvaltningen av biologisk mangfold inn i en sosioøkonomisk sammenheng og sikrer en balanse mellom konvensjonens målsettinger. Det er et utstrakt samarbeid mellom Konvensjonen om biologisk mangfold og andre internasjonale avtaler og prosesser. Den globale miljøfasiliteten (GEF) fungerer som finansieringsmekanisme for å

dekke tilleggskostnader som utviklingslandene påføres ved gjennomføring av konvensjonen. Under konvensjonen er det framforhandlet en protokoll om handel med levende genmodifiserte organismer (GMO), Cartagena-protokollen. Protokollen ble vedtatt 29. januar 2000 og trådte i kraft 11. september 2003. Per august 2006 hadde protokollen 134 parter. Gjennom protokollen erkjennes det i en folkerettslig avtale at genmodifiserte organismer krever særbehandling i forhold til andre produkter. Protokollens målsetting er å etablere et globalt regelverk for sikker overføring, håndtering og bruk av GMO med sikte på å hindre skadelige effekter på biologisk mangfold og helse. Den inneholder blant annet krav om forhåndssamtykke fra importlandet, notifikasjon fra eksportland/eksportør, prosedyrer for risikovurdering/risikohåndtering, regler om merking og identifikasjon og oppfordring til samarbeid for å identifisere skadelige virkninger av GMO på biologisk mangfold eller helse.

Den aktuelle situasjonen

Toppmøtet i Johannesburg (2002) slo fast at tapsraten for biologisk mangfold må reduseres innen 2010, og at Konvensjonen om biologisk mangfold er det viktigste globale instrumentet for å sikre bevaring og bærekraftig bruk av biologisk mangfold samt en rettferdig fordeling av utbytte fra bruk av genressurser. Den 8. partskonferansen i Curitiba, Brasil (2006) vedtok å videreføre forhandlinger om et internasjonalt regime om tilgang til og fordeling av utbytte fra bruk av genressurser (access and benefit sharing/ABS). Forhandlingene skal være slutført innen 2010. Arbeidsgruppen skal blant annet vurdere tiltak for å oppgi opprinnelse for genressurser i patentsøknader og hvorvidt forhåndssamtykke er innhentet før uttak av genressurser (jf. endringer i den norske patentloven som støtter opp om dette), samt utvikle en internasjonal sertifiseringsordning for uttak av genressurser. Det er ikke ennå tatt stilling til hvorvidt et regime skal være bindende eller ikke, men mandatet sier at regimet kan bestå av både bindende og ikke-bindende elementer.

Det tredje partsmøtet under Cartagena-protokollen vedtok globale regler for identifikasjon av GMO-innholdet i vareforsendelser som skal brukes som mat, fôr og til videreforedling. Dette har vært et stridstema siden protokollen ble framforhandlet. Vedtaket er derfor en viktig milepæl for protokollen. Andre viktige temaer som gjenstår er å framforhandle

internasjonale regler om ansvar og erstatning for skader som skyldes GMO, og bidra til kapasitetsoppbygging for gjennomføring av protokollen i utviklingslandene.

Den globale utredningen om tilstanden til verdens økosystemer, Millennium Ecosystem Assessment, har vist at tapet av biologisk mangfold er svært stort, og at dette tapet vil ha konsekvenser for våre valg i framtida. Foringelsen av økosystemer utgjør et hinder for å nå FNs Tusenårsmål. Både 2010-målet fra Toppmøtet om bærekraftig utvikling (WSSD i 2002) om å redusere tapsraten av biomangfold og konvensjonens bidrag til å oppnå relevante Tusenårsmål er for tiden et fast tema på agendaen for partsmøtene. 2010-målet om biomangfold er et konstruktivt delmål for Tusenårsmål 7, og spørsmål omkring sammenhengen mellom 2010-målet og Tusenårsmål 7 vil trolig være en del av debatten under generalforsamlingen høsten 2006.

Norges holdning

Norge har deltatt aktivt i oppfølgingen av konvensjonen siden UNCED (1992) og har blant annet arrangert fire konferanser i Trondheim i samarbeid med konvensjonens sekretariat, UNEP, andre internasjonale organisasjoner og relevante norske departementer. Den 5. Trondheimskonferansen vil bli avholdt sommeren 2007 med fokus på 2010-målet om biomangfold og forholdet til relevante Tusenårsmål. Norge har arbeidet aktivt for at konvensjonen skal styrke sitt faglige arbeid gjennom bruk av utredningspaneler. Vi har også holdt en høy profil i arbeidet med å forbedre nasjonal rapportering og implementering av konvensjonen. Norge arbeider aktivt for å bidra til framgang i forhandlingene om et internasjonalt regime om tilgang til genetiske ressurser og urfolks eierrettigheter og kunnskap. Norge har gått inn for at det utarbeides en legalt bindende protokoll under konvensjonen om dette temaet. Vi prioriterer også arbeidet med å operasjonalisere arbeidet med økosystemtilnærming og bærekraftig bruk. Norge har videre gitt høy prioritet til forhandlingene om Cartagena-protokollen og legger stor vekt på å sikre effektiv implementering av avtalen.

4.7 Oppfølgingen av FNs konferanse om miljø og utvikling, Rio +5 og FNs toppmøte om bærekraftig utvikling

(Dagsordenspunkt 52 a)

Bakgrunn

UNCED, FNs konferanse om miljø og utvikling, ble avholdt i Rio de Janeiro i 1992, tjue år etter miljøkonferansen i Stockholm og fem år etter at Verdenskommisjonen for miljø og utvikling avga sin rapport om «vår felles framtid». UNCED resulterte i to multilaterale konvensjoner om klimaendringer og biologisk mangfold, en prinsipperklæring om bærekraftig utvikling (Rio-erklæringen), en rekke prinsipper om bærekraftig bruk av skogene samt Agenda 21, som er dagsorden for det 21. århundres internasjonale samarbeid om miljø og utvikling.

Etter UNCED vedtok Generalforsamlingen å opprette Kommisjonen for bærekraftig utvikling (CSD) som en funksjonell kommisjon under ECOSOC. CSDs hovedoppgaver er å føre tilsyn med gjennomføringen av Agenda 21, fremme integrering av miljø og utvikling i FN-systemet og vurdere nasjonal oppfølging. Det ble også satt i gang flere andre oppfølgingsprosesser til UNCED. I 1997 avholdt FN sin 19. ekstraordinære generalforsamling, for å gjøre opp status fem år etter UNCED (Rio +5). Selv om det var gjort framskritt på flere områder, var det klart at oppfølgingen hadde sviktet flere steder. FNs 55. generalforsamling vedtok derfor å organisere en gjennomgang av framdriften i gjennomføringen av forpliktelsene fra UNCED i form av et toppmøte om bærekraftig utvikling i 2002. FNs toppmøte om bærekraftig utvikling fant sted i Johannesburg fra 26. august til 4. september 2002. Norge spilte en pådriverrolle i forhandlingene for å få oppslutning om tidsbestemte målformuleringer og globale forpliktelser. Fra norsk side motarbeidet en også forsøkene på å svekke fattigdomsprofilen og gå tilbake på resultater og prinsipper fra Rio og andre relevante internasjonale toppmøter og avtaler.

Toppmøtet munnet ut i to typer resultater:

Politiske dokumenter i form av en erklæring, Johannesburg Declaration, og en handlingsplan, Plan of Implementation of the World Summit on Sustainable Development.

Partnerskapsinitiativ mellom land i nord og sør, finansieringsinstitusjoner, internasjonale organisasjoner, næringsliv, private organisasjoner og liknende for å gjennomføre de tiltakene og initiativene som er nedfelt i handlingsplanen.

Det er særlig på områdene sanitære forhold, biologisk mangfold og kjemikalier at det ble gjort konkrete framskritt på toppmøtet. I tillegg fikk en bekreftet Rio-prinsippene. Norge bidro i sterk grad til å forhindre en formulering som kunne forstås dit hen at WTO-regelverket skal være overordnet miljøavtalene. Det er også positivt at tilsagnene fra USA og EU på Monterrey-konferansen om økt utviklingshjelp er nedfelt som forpliktelser i handlingsplanen. På energiområdet ble resultatet dårligere enn vi hadde ønsket, men det ble tatt et viktig initiativ til en koalisjon av land som skal fremme energieffektivitet og økt bruk av fornybare energikilder. Norge deltar i dette samarbeidet.

Den aktuelle situasjonen

På det 11. møtet i FNs kommisjon for bærekraftig utvikling ble man enige om et arbeidsprogram for de neste seks årene og et tentativt arbeidsprogram fram til 2017. I tråd med anbefalingene fra toppmøtet er CSDs arbeidsprogram inndelt i toårssykluser der det første året er «review»-år og det andre «policy»-år. Hovedtema for første toårssyklus (CSD 12 og 13) var vann, sanitære forhold og bosettingsspørsmål. Norge hadde formannskapet for CSD 12 (mai 2003–mai 2004). Det norske formannskapet hadde som målsetting å vitalisere CSDs arbeid gjennom bredere deltakelse samt mer interaktive og substansielle diskusjoner enn det som har vært vanlig. Videre hadde formannskapet ambisjoner om å legge grunnlag for framforhandlede og handlingsrettede beslutninger fra CSD 13. Sluttdokumentet fra CSD 13 ble ikke så konkret og handlingsrettet som ønsket og går ikke særlig lenger enn det en har oppnådd tidligere blant annet i Johannesburg, med unntak av en tekst om økosystemers betydning. Major Groups deltok på en integrert og god måte under CSD 13. Temaene fra CSD 13 skal følges opp i CSD-sammenheng i 2008 og 2012. Toårssyklusen CSD 14 og 15 har som tema luftforurensning, energi, klimaendringer samt bærekraftig industriproduksjon. Georgia hadde formannskapet for CSD 14 (1.-12. mai 2006). Det viktigste utfallet av denne «review»-sesjonen var en økt bevissthet omkring sammenhengen mellom energi og luftforurensning, klima og

næringslivsutvikling, samt betydningen av tilgang til energi for de fattigste for å oppnå Tusenårsmålene. De to hovedutfordringene som definerer toårssyklusen CSD 14 og 15 er trusselen om alvorlige og irreversible endringer i livsbetingelsene pga. klimaendringer, og den sentrale rolle som tilgang på energi og industrialisering spiller for å bekjempe fattigdom.

Norges holdning

I den videre oppfølgingen av Agenda 21 og Johannesburg-toppmøtet vil man fra norsk side forsøke å videreføre det arbeidet som er nedlagt under det norske formannskapet for CSD, og spesielt vektlegge følgende forhold:

- CSD skal framstå som FNs sentrale høynivåforum for drøfting av tema knyttet til integrering av de tre dimensjonene for bærekraftig utvikling.
- CSD må ha en reell tilleggsverdi i forhold til andre prosesser i FN-systemet og unngå å duplisere arbeidet i andre internasjonale fora.
- CSDs arbeid må koordineres med oppfølgingen av FNs tusenårsmål og de ulike FN-toppmøtene.
- CSDs spesielle rolle i FN-systemet med hensyn til å involvere det sivile samfunn må videreutvikles. Norge vil at CSD fortsatt skal være et åpent og inkluderende forum som tenker nytt i forhold til viktige gruppers deltakelse.
- CSD må gjøres mer relevant ved å bygge allianser som sammen kan bekjempe miljø- og fattigdomsproblemene. Næringslivet, frivillige organisasjoner og andre viktige grupper må arbeide sammen med nasjonale myndigheter for å drive prosessen etter Johannesburg videre.
- CSD må ha et mer operativt fokus framover, utvikle et system for mål-oppnåelse og overvåke gjennomføringen av resultatene fra Johannesburg.

4.8 FNs utviklingsaktiviteter

(Dagsordenspunkt 57)

Bakgrunn

FNs erklæring om tusenårsmålene, som ble vedtatt på Tusenårstoppmøtet i år 2000, markerte en milepæl i FNs utviklingsarbeid. For første gang ble det oppnådd enighet om de viktigste målsettingene for FNs arbeid fram til 2015. Ikke bare stater, men også sentrale globale aktører som Verdensbanken og Det internasjonale valutafondet (IMF) har forpliktet seg til tusenårsmålene. Under FNs konferanse om finansiering for utvikling i Monterrey i Mexico ble også dette slått fast. Tusenårsmålene framstår nå som retningsgivende for FNs utviklingsarbeid både i FNs fond og programmer og i særorganisasjonene. I FN-systemet er FNs utviklingsprogram (UNDP) satt til å overvåke hvordan medlemslandene oppfyller tusenårsmålene. Dette vil skje gjennom egne landrapporter og globale rapporter. UNDP gis også en sentral rolle i koordineringen av FN-systemet på landnivå. Arbeidet med å samordne og integrere utviklingsaktivitetene i FNs fond, programmer og særorganisasjoner utføres nå av FNs utviklingsgruppe (UNDG). Treårsgjennomgangen av FNs utviklingsvirksomhet (TCPR) i 2004 ga FNs fond og programmer et helhetlig budskap om retningen framover. Resolusjonen ga den pågående reformprosessen for å sikre et mer helhetlig FN på landnivå et mellomstatlig godkjenningstempel. Det ble spesifisert på hvilke konkrete områder UNDG skal ta initiativ til å drive prosessen videre. Det ble slått fast at FNs rammeverk for utviklingsaktiviteter (UNDAF) skal være FNs programmeringsverktøy. En styrking av stedlige koordinatorene er også et viktig element i resolusjonen. Det er også klare krav til FN-organisasjonene om å intensivere likestillingsarbeidet og å rapportere årlig om dette.

Den aktuelle situasjonen

De mellomstatlige forhandlingene om reformer innenfor FN-systemet er preget av «de små skritts politikk». Enkelte av utviklingslandene mener at reformer og effektivisering av arbeidet i FN ikke har ført til økt ressursoverføring til FNs arbeid i utviklingslandene, og de frykter at en videre rasjonalisering vil føre til reduserte bidrag fra giverlandene. Det har

skjedd positive forandringer innenfor FNs utviklingsarbeid som følge av reformene som ble vedtatt på den 52. generalforsamlingen i 1997 og på den 57. generalforsamlingen i 2002. På det administrative planet framstår FN-sekretariatet som slankere og mer effektivt enn før. Videre er samarbeidet mellom FNs fond og programmer på hovedkvarternivå blitt styrket gjennom opprettelsen av FNs utviklingsgruppe (UNDG), og arbeidet med å fremme integrasjon av FNs virksomhet på landnivå er blitt styrket gjennom UNDAF-prosessen. Et annet viktig spørsmål er forholdet mellom konflikt, humanitær bistand og langsiktig bistand («gap-problematikken»). Dette er viktig for å forebygge nye konflikter og støtte opp om fredsprosesser i situasjoner der kamphandlingene er opphørt. Blant annet er det behov for å se på rollefordelingen i FN-systemet i de forskjellige fasene i en konfliktsituasjon, som har tilskyndet en diskusjon om integrerte operasjoner. Generalsekretærens rapport til toppmøtet i fjor kom med enkelte forslag, som å knytte de nasjonale fattigdomsstrategiene til tusenårsmålene samt et mer samordnet og enhetlig FN.

FNs utviklingsaktiviteter vil under årets generalforsamling få større oppmerksomhet som følge av høynivåpanelet for FN-reform. Panelet er et initiativ fra FNs Generalsekretær og bygger på erklæringen fra FNs toppmøte i 2005 som pekte på behovet for bedre koordinering og effektivisering av FNs innsats på områdene utvikling, humanitær bistand og miljø. Statsminister Stoltenberg leder panelet sammen med statsministrene i Pakistan og Mosambik. Blant hovedutfordringene panelet skal behandle er svakhetene ved styringsstrukturene, bedret samordning av FN-systemet, mer effektiv drift og sikrere måloppnåelse samt usikkerheter knyttet til finansiering.

Årets generalforsamling kan som fjorårets bli preget av at reproduktiv helse er blitt et konflikttema. USA og en del muslimske land har hatt et annet syn enn flesteparten av medlemslandene. USAs tilbakeholdelse av bidraget til FNs befolkningsfond (UNFPA) og motstand mot å behandle spørsmålet om reproduktive helsetjenester under Barnetoppmøtet i mai 2002 har preget FNs arbeid om dette temaet.

Norges holdning

Norge, sammen med en gruppe likesinnede land (Utstein-gruppen), har kommet med en rekke ideer til reform av FNs aktiviteter på landnivå. Dette omfatter blant annet forslag om styrking av FNs samordningsmekanismer på landnivå gjennom økte ressurser og mer autoritet til FNs stedlige koordinator, økt harmonisering innad i FN-systemet og mellom FN-systemet og andre givere. Det må arbeides for et mer samordnet og enhetlig FN i hvert enkelt land – ett FN på landnivå med felles leder, kontor og program. Fra norsk side vil vi arbeide videre for at UNDAF framstår som et godt samarbeidsverktøy for FN og de enkelte landenes myndigheter. Vi er opptatt av at FN prioriterer godt styresett, kapasitetsbygging og nasjonalt eierskap i sitt samarbeid med de enkelte utviklingslandene. Tusenårsmålene skal danne grunnlaget for FNs utviklingsarbeid i de enkelte landene.

Norge vil arbeide for felles styremøter med beslutningsmyndighet for FNs fond og programmer. Likeledes vil Norge arbeide for at Generalsekretærens ulike reformpakker implementeres på hovedkvarter- og landnivå. Norge vil aktivt følge opp de enkelte av FNs fond, programmer og særorganisasjoner for å sikre fortsatt framdrift i reformprosessen.

Det må bli en klarere kobling mellom hva som gir resultater og hva vi finansierer. Finansieringen må fremme effektiv måloppnåelse og samarbeid. Vi vil samarbeide med andre giverland for å gi kjernebudsjettene i FNs fond og programmer et løft og for å vri bistanden fra øremerkede midler over til midler som hele FN-systemet kan trekke på. Norge mener også at FN-systemet er for fragmentert og at det er for mye konkurranse om givermidler mellom en rekke små FN-organ.

Det er viktig at FN også samarbeider tett med Bretton Woods-institusjonene, spesielt Verdensbanken, om de nasjonale fattigdomsstrategiene (PRSP – Poverty Reduction Strategy Papers). Videre er det viktig at organisasjonen arbeider for å få til en bedre samordning mellom de bilaterale og multilaterale aktørene på landnivå. FN må støtte opp om de nye finansieringsmekanismene med såkalte sektorprogrammer og budsjettstøtte og må bistå mottakerlandene til å dra nytte av denne nye, koordinerte bistanden. Med hensyn til striden om reproduktiv helse vil Norge forsvare og ta utgangspunkt i handlingsprogrammet fra befolkningskonferansen i Kairo.

5 Saker som behandles i 3. komité

5.1 Menneskerettighetsspørsmål

(Dagsordenspunkt 66)

Bakgrunn

FN-pakten forplikter medlemsstatene til å sikre menneskerettighetene og de grunnleggende frihetene for sine innbyggere og gir FNs organer en del av ansvaret for at dette blir gjennomført. FNs-paktens artikkel 68 opprettet FNs Menneskerettighetskommisjon. Kommisjonen møttes inntil 2005 til årlige sesjoner i Genève og bestod av 53 medlemmer. Kommisjonens forslag og anbefalinger som ble innarbeidet i årlige rapporter til ECOSOC, har dannet det viktigste grunnlaget for behandlingen av menneskerettighetsspørsmål i Generalforsamlingen. Et viktig element i FNs pågående reformprosess er Generalforsamlingens vedtak 15. mars 2006 om å opprette et Menneskerettighetsråd som skal erstatte Menneskerettighetskommisjonen. Det nye Menneskerettighetsrådet består av 47 medlemsland og sin første sesjon 19. juni 2006. Som ledd i en nordisk valgrotasjon stilte Finland som kandidat og ble valgt inn for ett år. Normal medlemskapstid er tre år. For å sikre naturlig rotasjon ble det imidlertid besluttet at det ved det første valget skulle trekkes lodd om hvem som skulle være medlem i henholdsvis ett, to og tre år.

Bakgrunnen for opprettelse av Menneskerettighetsrådet var en tiltakende kritikk mot Menneskerettighetskommisjonen for å være lite effektiv og relevant. Arbeidet for menneskerettighetene er i høyeste grad politisk av natur og preget av klare konfliktlinjer. Enkelte land har hevdet at FNs menneskerettighetsnormer ikke tar tilstrekkelig hensyn til historiske, kulturelle, sosiale og religiøse særtrekk. Disse landene motsetter seg også at FN skal behandle menneskerettighetssituasjonen i enkeltland, og ser med skepsis på FNs overvåkningsmekanismer. Både nord/sør-motsetninger og motsetninger langs noe som kan kalles en vestlig/islamsk akse setter sitt preg på arbeidet med menneskerettighetene. De siste årene har overholdelsen av menneskerettighetene i kampen mot terrorisme representert nye utfordringer for arbeidet.

Menneskerettighetskommisjonen har til tross for sine svakheter oppnådd viktige resultater, blant annet vedtakelsen av et omfattende normativt rammeverk med bred oppslutning og etableringen av et overvåkningssystem. Seks internasjonale menneskerettighetskonvensjoner står særlig sentralt i FNs menneskerettighetsarbeid: FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter, FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter, FNs konvensjon mot tortur, FNs konvensjon om barns rettigheter, FNs konvensjon for avskaffelse av rasediskriminering og FNs konvensjon for avskaffelse av kvinnekriminering. Hovedproblemet i dag er at de universelle rettigheter som er nedfelt i internasjonale konvensjoner ikke respekteres. Spriket mellom forpliktelser og realiteter, og mellom retorikk og handling, er fortsatt iøynefallende i mange land.

Den aktuelle situasjonen

Opprettelsen av det nye Menneskerettighetsrådet som et organ direkte underlagt Generalforsamlingen er et signal om økt vekt på denne delen av FNs mandat. Ved valg av medlemmer er det innført kriterier hvor landenes bidrag og uttalte vilje til å fremme og beskytte menneskerettighetene tas i betraktning. Det åpnes for suspensjon for medlemmer av Rådet som har begått grove overgrep. Til forskjell fra Menneskerettighetskommisjonens årlige møter vil Rådet i tillegg til flere årlige sesjoner også kunne tre sammen ved alvorlige brudd på menneskerettighetene. Det gjør det mulig for Rådet å forholde seg adekvat til aktuelle menneskerettighetsbrudd og krisesituasjoner. Det legges økt vekt på dialog og samarbeid. Alle land skal nå undergis en periodisk landspesifikk gjennomgang, gjennom såkalt «periodic universal peer-review».

For 2006 vil Rådet møtes til tre sesjoner på henholdsvis to og tre uker. Viktige spørsmål det må tas stilling til er Rådets nye dagsorden, arbeidsmetoder, nærmere modaliteter for «peer-review», ikke-statlige organisasjoners rolle og en gjennomgang av spesialprosedyrene. Det har vært betydelig press de senere år for å svekke sentrale menneskerettighetsmekanismer, blant annet spesialrapportørene. Disse spiller en sentral rolle i arbeidet for å overvåke hvordan statene etterlever menneskerettighetsforpliktelsene sine. Mange stater ønsker å innskrenke spesialrapportørenes adgang til å befatte seg med det som oppfattes som statenes indre anliggender. Av samme grunn, og på grunn av motstand mot det som oppfattes

som en selektiv og politisert tilnærming, har også Kommisjonen evne til å ytre seg klart om menneskerettighetssituasjonen i enkeltland vært svekket. Den landspesifikke gjennomgangen, såkalt «peer-review», ble etablert for å imøtegå kritikk om forskjellsbehandling og selektivitet. Enkelte land hevder at denne landspesifikke gjennomgangen skal erstatte de tidligere landresolusjonene. En slik gjennomgang, som nødvendigvis medfører at det kan ta år mellom hver gang et lands menneskerettighetssituasjon blir behandlet, erstatter imidlertid ikke behovet for også å ta opp systematiske og grove brudd på menneskerettighetene når det er påkrevet. Mandatet sikrer derfor fortsatt behandling av forhold i enkeltland for de tilfeller der det internasjonale samfunn må reagere. Frivillige organisasjoner spiller også en nøkkelrolle. Norge har derfor gått inn for at organisasjonenes deltakelse i menneskerettighetsarbeidet skal videreføres.

Arbeidet i 3. komité under den 60. Generalforsamling ble avviklet like i etterkant av toppmøtet om FNs reform i september 2005. I tillegg til vedtaket på toppmøtet om etablering av et Menneskerettighetsråd, skal særskilt nevnes doblingen i de neste fem årene av midlene til kontoret til Høykommissæren for menneskerettigheter fra FNs regulære budsjett. Fra norsk side ble det under Generalforsamlingen presentert hele tre resolusjoner på menneskerettighetsfeltet: 1) CEDAW-resolusjonen (Komiteen som overvåker statenes etterlevelse av Konvensjonen mot diskriminering av kvinner), 2) resolusjonen om vern av internflyktninger og 3) resolusjonen om menneskerettighetsforsvarere.

Norges holdning

Norge har konsekvent gått inn for å styrke FNs rolle i det internasjonale menneskerettighetsvernet. Krenkelser av menneskerettighetene, uavhengig av hvor de finner sted, angår hele verdenssamfunnet. Arbeidet for å sikre at etablerte menneskerettighetsnormer håndheves internasjonalt har høy prioritet fra norsk side. Vi har aktivt støttet opp om reformprosessen i FN på menneskerettighetsfeltet og vil fortsatt arbeide for å bedre FNs apparat til å reagere på alvorlige og akutte krenkelser av menneskerettighetene.

Fra norsk side er det viktig å bevare Menneskerettighetskommisjonens positive bidrag til det nye Menneskerettighetsrådet, med særlig vekt på spesialprosedurene, samt den aktive rollen til observatørstater og ikke-statlige organisasjoner. Det er videre viktig å sikre en god arbeidsforde-

ling mellom Menneskerettighetsrådet og 3. komité for å unngå unødig dobbeltarbeid.

Norge legger også betydelig vekt på behovet for å styrke traktatorganene og FNs høykommissær for menneskerettigheter. Norge støttet aktivt fordoblingen av midlene over FNs regulære budsjett til kontoret til Høykommissæren for menneskerettigheter og er blant de største frivillige bidragsyterne til Høykommissæren.

Arbeid for å unngå svekkelse av FNs spesialmekanismer for å beskytte menneskerettighetene blir en sentral målsetting også under årets generalforsamling. Fra norsk side legges det vekt på menneskerettighetenes konfliktforebyggende rolle og deres viktige funksjon i fredsbygging og post-konfliktsituasjoner. Etter at Generalforsamlingen vedtok erklæringen om menneskerettighetsforsvarere i 1998, har vi fra norsk side arbeidet særlig for å styrke oppfølgingen av denne. Norge har også et særlig ansvar for arbeidet med beskyttelse av internflyktninger. Arbeidet med å fremme urfolks, kvinners og barns rettigheter står sentralt i norsk menneskerettighetspolitikk, og kvinners og barns rettigheter vil være sentrale tema under årets generalforsamling. Norge vil fortsatt arbeide aktivt for å gjenopprette konsensus i det internasjonale arbeidet med å bekjempe rasisme og diskriminering.

5.2 FNs høykommissær for flyktninger

(Dagsordenspunkt 40)

Bakgrunn

FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) har som mandat å yte assistanse og internasjonal beskyttelse til personer som blir forfulgt og må flykte på grunn av rase, religion, nasjonalitet, tilhørighet til sosial gruppe eller politisk oppfatning. UNHCR skal også bidra til å løse verdens flyktningproblemer. De viktigste rettslige instrumentene er FNs flyktningkonvensjon av 1951 med tilleggsprotokoll av 1967. UNHCRs mandat ble definert av FNs generalforsamling i 1950, og mandatets varighetsbegrensning ble bestemt fjernet av 58. generalforsamling. Etter pålegg fra FNs generalsekretær, Sikkerhetsrådet eller Generalforsamlingen har UNHCR også fått ansvar for 5 millioner internt fordrevne. Etter vedtak internt i FN i desember 2005 har UNHCR fått ytterligere ansvar for å arbeide for å beskytte internt fordrevne i noen utvalgte land.

Organisasjonens virksomhet gjennomgås og overvåkes av eksekutivkomiteen (68 medlemsland i 2006) som møtes formelt én gang i året, men flere ganger som «arbeidsgruppe» (Standing Committee). UNHCR rapporterer årlig til Generalforsamlingen og ECOSOC. UNHCRs budsjett for 2006 beløper seg til 1,15 milliard USD utenom tilleggsprogrammene. Bare om lag to prosent av virksomheten finansieres over FNs regulære budsjett. Resten baseres på frivillige bidrag.

Den aktuelle situasjonen

UNHCR yter ulike former for bistand til nesten 21 millioner mennesker, under halvparten av disse er flyktninger. UNHCRs mandat omfatter ikke palestinske flyktninger (fire millioner under UNRWA) og ca. 20 millioner av verdens om lag 26 millioner internt fordrevne fordelt på et femtitalls land.

Antallet flyktninger har gått ned de siste årene og var ved utløpet av 2005 det laveste siden 1980 (8,4 millioner). Men flere langvarige flyktningssituasjoner har vist seg svært vanskelige å få avvirket. UNHCR har stilt seg i spissen for en forsterket internasjonal innsats for å finne varige løsninger gjennom sitt ambisiøse og etter hvert allment aksepterte Convention Plus-prosjekt. For å styrke flyktningenes beskyttelse har UNHCR fått enighet om en omfattende handlingsplan, Agenda for Protection.

Debatten på 60. generalforsamling om rapporten fra FNs høykommisær for flyktninger fokuserte på tre hovedutfordringer for UNHCR – å konfrontere intoleranse, legge forholdene til rette for asylsøkere og få til en effektiv overgang mellom nødhjelp og mer langsiktig utviklingssamarbeid. Det ble også gitt mye ros til at Høykommisæren trapper opp arbeidet med internflyktninger. Mange land var likevel opptatt av at dette ikke må gå på bekostning av arbeidet med flyktninger, som er UNHCRs hovedmandat.

Norges holdning

Norge har lenge hatt et sterkt engasjement i flyktningsspørsmål, er medlem av eksekutivkomiteen og den 6. største bidragsyteren (største målt per capita). I tillegg til direkte støtte til UNHCR på over 400 millioner kroner i

2005 kommer betydelige bidrag til norske frivillige organisasjoner som samarbeider med UNHCR i felt. Dessuten mottar Norge som et av få land «kvoteflyktninger» gjennom UNHCR til gjenbosetting i Norge.

Norge stod bak EUs innlegg om UNHCR på den 60. generalforsamlingen. I innlegget ble det bl.a. gitt støtte til at UNHCR tar på seg en større rolle i forhold til internt fordrevne. Samtidig ble det vist til behov for bedre koordinering, særlig i forbindelse med støtte til flyktninger som vender tilbake til sine hjemsteder. Norge ledet forhandlinger om en resolusjon om internflyktninger, som viste seg å være kontroversiell. Denne ble til slutt vedtatt ved konsensus av generalforsamlingen.

5.3 Narkotikaspørsmål

(Dagsordenspunkt 96)

Bakgrunn

Narkotikaspørsmål har lenge stått sentralt i FNs arbeid. I 1946 ble FNs narkotikakommisjon opprettet som et rådgivende organ for ECOSOC. Organet skulle blant annet utarbeide utkast til internasjonale avtaler om kontroll av narkotika. Kommisjonens arbeid har resultert i FN-konvensjonen av 1961 om kontroll med narkotiske stoffer, konvensjonen av 1971 om psykotrope stoffer og konvensjonen av 1988 mot ulovlig omsetning av narkotiske og psykotrope stoffer. Samtlige konvensjoner er ratifisert av Norge. I henhold til Narkotikakonvensjonen av 1961 ble Det internasjonale narkotikarådet (INCB) nedsatt. Rådet skal påse at regjeringene etterlever konvensjonene. FNs narkotikaorgan (United Nations International Drug Control Programme – UNDCP) ble etablert 1. mars 1991. I 1997 ble UNDCP slått sammen med FNs senter for kriminalforebyggende tiltak til én enhet under navnet United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) med kontor i Wien.

Den aktuelle situasjonen

De viktigste milepælene i FNs historie på dette området er, i tillegg til de tre konvensjonene, den første internasjonale konferansen på ministernivå om narkotikaproblemer, som ble holdt i Wien 1987, og Generalforsam-

lingens første spesialsesjon om narkotikaproblemer, som fant sted i New York i 1990. I juni 1998 ble det vedtatt et nytt og meget ambisiøst tiårsprogram på Generalforsamlingens andre spesialsesjon om narkotikaspørsmål. Dette har som målsetting å få slutt på eller vesentlig redusere all ulovlig produksjon av kokablader, hasjissj og opiumsvalmuer innen 2008.

Programmet fokuserer sterkt på globalt samarbeid mot hvitvasking av penger tjent på ulovlig narkotikahandel. Bekjempelsen av narkotikatrafikken fra Afghanistan gis høy prioritet. Juridisk samarbeid over landegrensene og kontroll med og begrensning av syntetisk produserte narkotiske stoffer er sentrale elementer i programmet. De resultatene som er oppnådd under programmet, ble gjennomgått på et ministermøte i Narkotikakommisjonen våren 2003. Ministere fra ca. 120 land utarbeidet også en felles erklæring om kampen mot narkotika.

Norges holdning

Norge bidrar til FNs narkotikakontrollprogram (UNDCP), som årlig disponerer om lag 90 millioner USD til sitt arbeid. Til sammenlikning er omsetningsverdien av verdens narkotikahandel på årsbasis beregnet til ca. 500 milliarder USD. (Narkotika er verdens nest største handelsvare etter våpen; større enn olje og gass.)

Siden narkotikaproblemene har nær sammenheng med generelle utviklingstrekk som fattigdom, utdanning og helse, anser man det fra norsk side som viktig at også andre FN-organer enn de som har narkotika som spesialfelt, utvikler et narkotikaperspektiv på sin virksomhet. Spesielt gjelder dette kampen mot hiv/aids. På etterspørselsiden er det, slik Norge ser det, verken mulig eller ønskelig å skille tiltak mot narkotiske stoffer fra tiltak mot alkohol og andre avhengighetskapende stoffer.

5.4 Spørsmål vedrørende kvinners stilling

(Dagsordenspunkt 60)

Bakgrunn

FNs kvinnekommisjon, Commission on the Status of Women (CSW), ble opprettet i 1946 som en funksjonell kommisjon under ECOSOC. Kommisjonens mandat er å fremme kvinners stilling i FN's medlemsland. Den har 45 medlemmer og møtes hvert år til en sesjon som går over to uker. Norge har vært medlem i periodene 1996–1999, 1980–1983 og 1969–1975. Kommisjonen rapporterer til Generalforsamlingen gjennom ECOSOC.

Kvinnespørsmål har stått som eget punkt på Generalforsamlingens dagsorden siden 1975. FN har siden den gang arrangert internasjonale kvinnekongresser i Mexico, København, Nairobi og Beijing. I juni 2000 avholdt Generalforsamlingen en spesialsesjon om oppfølgingen av Kvinnekongressen i Beijing: »Women 2000; Gender Equality, Development and Peace for the 21st Century«. Spesialsesjonen vedtok et sluttdokument med tiltak for å styrke gjennomføringen av handlingsplanen fra Beijing. I 2005 ble det holdt en spesialsesjon under CSW-49 for å markere tiårsjubileet til handlingsplanen fra Beijing, der det ble vedtatt et sluttdokument som bekreftet handlingsplanen.

Det er viktig å ivareta kvinners rettigheter i forhold til alle menneskerettighetsmekanismer. Som et ledd i arbeidet med å integrere spørsmål vedrørende brudd på kvinners menneskerettigheter i FN's kommisjon for menneskerettigheter, opprettet kommisjonen en stilling som spesialrapportør for vold mot kvinner. Spesialrapportøren har også et nært samarbeid med Kvinnekommisjonen. Kvinners menneskerettigheter har siden 1999 blitt spesielt behandlet under Menneskerettighetskommisjonen.

FNs konvensjon om avskaffelse av alle former for diskriminering av kvinner (CEDAW) av 1979 trådte i kraft i 1981. 183 stater er nå part i konvensjonen. Bare FN's barnekonvensjon har flere tilsluttede parter enn denne. Mange av reservasjonene til Kvinnekonvensjonen er imidlertid svært omfattende. Norge og andre land har flere ganger protestert fordi reservasjonene ses som uforenlige med konvensjonstekstens innhold og intensjon. Etterlevelse av Kvinnekonvensjonen overvåkes av en ekspertkomité, CEDAW-komiteen, bestående av 23 personer. Norge var sist repre-

sentert i komiteen i perioden 1996–1999. Norge leverte sin sjette rapport til CEDAW i 2002 og ble eksaminert i januar 2003.

Den 54. generalforsamlingen vedtok en valgfri tilleggsprotokoll om individuell klageadgang under Kvinnekonvensjonen.

Den aktuelle situasjonen

Den valgfrie tilleggsprotokollen om individuell klageadgang til Kvinnekonvensjonen trådte i kraft 22. desember 2000. CEDAW-komiteen vil behandle disse sakene. Norge ratifiserte den valgfrie protokollen i mars 2002. Pr. juni 2006 har 79 land ratifisert tilleggsprotokollen.

Behandlingen av likestillingsspørsmål under GF 60 sammenfalt i tid med 5-årsjubileet for Sikkerhetsrådets res. 1325 om kvinner, fred og sikkerhet, og kom i kjølvannet av flere avsløringer om seksuelle overgrep av fredsbevarende styrker. Det ble derfor mye fokus på kvinners rolle i konfliktløsning og fredsbygging, i tillegg til behov for beskyttelse. Norges innlegg i generaldebatten under Generalforsamlingen fokuserte bl.a. på nødvendigheten av å ha et kjønnsperspektiv på alt FN-arbeid, i alle strategier, program og aktiviteter for å kunne oppnå tusenårsmålene og at det burde utvikles indikatorer på å måle FN-landteams innsats når det gjaldt kjønnsintegrering. Videre at FN må framstå som en rollemodell når det gjelder kjønnsbalanse i stillinger på alle nivå. Norge hadde ansvaret for å fremme CEDAW-resolusjonen, som ble vedtatt med overveldende flertall etter at USA krevde votering. Votering ble krevd fordi man i årets resolusjon bestemte å utvide møtetiden til konvensjonens overvåkingsskomité samt å splitte komiteen i to for innledende behandling av statsparterers rapporter. USAs motstand var knyttet til økte kostnader ved de foreslåtte endringene.

FNs 50. kvinnekommisjon: De fleste landene benyttet generaldebatten til å fokusere på både egen implementering av Beijing-plattformen, nasjonale utfordringer og utfordringer man står overfor internasjonalt. Norge ved statsråd Karita Bekkemellem viste til at CEDAW er det viktigste verktøy for å få til likestilling på tvers av landegrensene og annonserte at CEDAW vil bli innkorporert i Menneskerettsloven. Statsråden tok opp kvinners deltakelse i organer for viktige beslutningsprosesser og spesielt norske krav til kjønnsrepresentasjon i bedriftsstyrer i privat sektor. Videre ble sikkerhetsrådsresolusjon 1325 tatt opp, og her ble det vist til hva

Norge kunne gjøre som fredsmekler og bidragsyter. I tillegg ble det i innlegget lagt vekt på sikring av kvinners reproduktive rettigheter.

Det ble arrangert to paneldebatter. Norge hadde nominert Torild Skard til panelet som diskuterte «Å skape et godt miljø for likestilling», og hun ble valgt som eneste vestlig paneldeltaker. Den andre paneldebatten dreiet seg om «Lik deltakelse av kvinner og menn i beslutningstakende prosesser på alle nivåer». Etter vanskelige forhandlinger kom man fram til omforente sluttokumenter på begge paneltemaene.

I forbindelse med paneldebatt 1 om økt deltakelse av kvinner i utvikling, bekrefter teksten at kvinners deltakelse i beslutningsprosesser og tilgang til makt er fundamentale for oppnåelsen av likestilling, utvikling og fred, og den understreker behovet for full deltakelse og integrering av kvinner i utviklingsprosesser. Kvinnekommisjonen oppfordrer FN-systemet, internasjonale finansinstitusjoner, myndigheter og organisasjoner til å implementere tiltak for å styrke kvinners deltakelse. Det inkluderer å anvende et kjønnsperspektiv i all lokal og nasjonal planlegging, budsjett- og evalueringsprosesser og gjennomføring av effektiv nasjonal overvåking og evaluering, inklusive bruken av kvalitative og kvantitative indikatorer. Teksten understreker behovet for å styre utviklingsmidler mot tiltak som sikrer at en større andel av ressursene når kvinner, særlig i rurale og fjerne områder. To av paragrafene i sluttokumentet skal sikre oppfølgingen av SR 1325.

I forbindelse med paneldebatt 2 om lik deltakelse i beslutningsprosesser, vektla sluttokumentet at målene fra Beijing-plattformen ikke vil bli nådd uten økt kvinnelig deltakelse. Deltakelse av kvinner er nødvendig for å styrke demokratibyggning. Teksten dekket alle samfunnsområder detaljert. Den ble gjenstand for lange diskusjoner rundt enkelte paragrafer og ordvalg, derfor ble dokumentet ikke formelt vedtatt da 50. sesjon ble stoppet før forsamlingen kom så langt.

Norges holdning

I FN har Norge sammen med øvrige nordiske land holdt en høy profil i kvinnespørsmål. For å sikre nær kontakt med FN om disse spørsmålene møter de nordiske landene i fellesskap generalsekretærens spesialrådgiver for kvinne- og likestillingsspørsmål under Kvinnekommisjonens sesjon. Dette er i tråd med nasjonal politikk og regjeringens prioritering av

kvinner og likestilling i utviklingssamarbeidet som en av fire hovedprioriteringer. I forhold til det pågående arbeidet med reform av FN, arbeider Norge aktivt for at den institusjonelle forankringen av kvinne- og likestillingsarbeidet i FN skal bli så gjennomslagskraftig som mulig. Dette gjøres både gjennom FNs koherenspanel, som ledes av statsministeren, og i forhold til mandatgjennomgangen.

5.5 Fremme og beskyttelse av barns rettigheter

(Dagsordenspunkt 62)

Bakgrunn

FNs konvensjon om barnets rettigheter ble vedtatt av FNs generalforsamling 20. november 1989 og trådte i kraft 2. september 1990. Med sine 191 parter er Barnekonvensjonen den av FNs menneskerettighetskonvensjoner som har størst tilslutning. Konvensjonen inneholder både sivile og politiske, sosiale og kulturelle rettigheter og omfatter alle under 18 år (hvis ikke myndighetsalderen inntreffer tidligere). Konvensjonen slår fast at hensynet til barnets beste skal være et overordnet prinsipp i behandlingen av barn. Andre viktige prinsipper er ikke-diskriminering og barns rett til å bli hørt i saker som angår dem.

FNs barnekomité fører tilsyn med statenes håndhevelse av konvensjonen. Medlemslandene skal hvert femte år rapportere til komiteen. Rapportene blir gjennomgått av komiteen på møter hvor også representanter for de aktuelle landene inviteres til å svare på spørsmål. Alternative rapporter fra NGOer legges ofte også fram. Komiteen avslutter behandlingen av rapportene ved å framlegge konklusjoner fra gjennomgåelsen og anbefalinger om videre oppfølging. Komiteen har også utarbeidet en rekke tilleggs kommentarer om fortolkning av forpliktelsene i konvensjonen, blant annet en nylig kommentar mot fysisk straff. Professor Lucy Smith har siden 2003 vært medlem av komiteen.

I 2000 vedtok FNs generalforsamling en tilleggsprotokoll til Barnekonvensjonen om barn i væpnet konflikt. Protokollen forplikter statene til ikke å tvangsrekruttere personer under 18 år til væpnede styrker. Når det gjelder frivillig rekruttering, pålegges statene å heve dagens 15-årsgrense til 16 år som et minimum, men protokollen åpner for at stater også kan binde seg til en 17- eller 18-årsgrense for slik rekruttering. Det er et betydelig

problem at opprørs- eller frigjøringsbevegelser og andre ikke-statlige, væpnede grupper rekrutterer og bruker personer under 18 år som soldater. Statene forpliktet derfor gjennom protokollen til å treffe tiltak for å forhindre denne praksisen. Norge undertegnet protokollen som den fjerde staten 13. juni 2000. Protokollen ble ratifisert 27. juni 2003. I vedtaket stadfesteres det at Norge binder seg til en 18-årsgrense for frivillig rekruttering til Forsvaret. Norges første rapport ble oversendt komiteen tidlig i 2006.

I 1994 fikk en arbeidsgruppe mandat til å utarbeide en tilleggsprotokoll til FNs barnekonvensjon om salg av barn, barneprositusjon og barnepornografi. Protokollen ble ferdigforhandlet våren 2000, og Norge ratifiserte den som en av de første statene i 2001. Tilleggsprotokollen innebærer en styrking av Barnekonvensjonen, særlig fordi den pålegger statene å gjøre en lang rekke handlinger knyttet til salg av barn, barneprositusjon og barnepornografi straffbare i sin lovgivning. Protokollen definerer salg av barn, barneprositusjon og barnepornografi. Behovet for internasjonalt samarbeid, blant annet i form av gjensidig juridisk bistand, framheves. Norges første rapport om gjennomføringen av protokollen ble levert i november 2004 og ble behandlet av barnekomiteen i mai 2005, samtidig med behandlingen av Norges 3. konvensjonsrapport.

I november 2000 vedtok FNs generalforsamling en konvensjon om bekjempelse av grenseoverskridende organisert kriminalitet samt to utfyllende protokoller om handel med mennesker, særlig kvinner og barn, og menneskesmugling. Videre ble det i mai 2001 vedtatt en utfyllende protokoll om ulovlig produksjon og handel med våpen. Norge ratifiserte konvensjonen og de utfyllende protokollene 27. juni 2003.

Den aktuelle situasjonen

I 1997 utnevnte FNs generalsekretær en egen spesialrepresentant for barn i væpnet konflikt. I tillegg til å rapportere til FNs generalforsamling har spesialrepresentanten siden 1999 deltatt i Sikkerhetsrådet ved behandlingen av generalsekretærens årlige rapport om barn i væpnet konflikt og Rådets resolusjonsvedtak. Arbeidet med gradvis å involvere Sikkerhetsrådet i spørsmålene om barns beskyttelse i væpnet konflikt har bidratt til økt press for å ta spørsmålene på alvor. Resolusjon 1612, vedtatt i 2005, styrket det formelle grunnlaget for et mer handlingsorientert arbeid. Rådet har nedsatt en egen arbeidsgruppe som jevnlig møtes for å drøfte

konkrete situasjoner. Et eget overvåkingssystem er under etablering. Arbeidet fokuserer på drap og lemlestelse av barn, rekruttering av barne-soldater, angrep på skoler og sykehus, voldtekt og grove seksuelle over-grep og bortføring av barn. Tiltak for å beskytte barn i FNs fredsbeva- rende operasjoner, etablering av barnebeskyttelsesrådgivere, samt nullto- leranse for overgrep mot barn er også blant de spørsmål Rådet fokuserer på. Radhika Comaraswamy ble utnevnt til ny spesialrepresentant i 2006.

Spørsmålet om barnearbeid har stått sentralt på den internasjonale dagsordenen i de senere årene. Flere FN-institusjoner, med ILO og UNI- CEF i spissen, har vist betydelig engasjement på dette området. Sammen med en rekke andre land har Norge i stadig sterkere grad oppfordret til et nært samarbeid mellom ulike internasjonale organisasjoner som UNICEF, ILO og Verdensbanken når det gjelder bekjempelse av barnearbeid og kopling til Millenniumsmålet om utdanning for alle. Norge ratifiserte ILOs konvensjon om de verste former for barnearbeid i 2001. Konvensjonen pålegger partene å forby barnearbeid som slavearbeid og andre former for tvangsarbeid, kommersiell seksuell utnyttelse og arbeid som utsetter barn for ulykkes- eller helsefare. Konvensjonen er et viktig supplement til andre konvensjoner, som FNs barnekonvensjon og ILOs minstealderkonvensjon.

Etter anbefaling fra FNs barnekomité oppfordret FNs generalforsam- ling i 2001 FNs generalsekretær å utnevne en uavhengig ekspert til å utre- de omfanget av vold mot barn. Paulo Pinheiro fikk dette oppdraget i 2003 og skal fremlegge en studie og endelig rapport til 61. generalforsamling. Han har ledet en bred prosess med regionale og nasjonale møter. Barn og unge har også deltatt aktivt i prosessen. En pedagogisk og barnevennlig utgave av studien vil også bli presentert. Pinheiro har også arbeidet tett med UNICEF, WHO og Høykommissæren for Menneskerettigheter. Formålet er å presentere en analyse og oversikt over omfang av og årsaker til vold mot barn i samfunn, hjem og skole og foreslå praktiske og effektive tiltak. Pinheiro legger til grunn for sitt arbeid at ingen vold kan forsva- res og all vold kan forebygges.

Norges holdning

Fremme av barns rettigheter er et prioritert tema for Norge i FN. Barn står sentralt i FNs millenniumsmål. Bedre levkår og utdanning for barn er en viktig forutsetning for å levendegjøre prinsippet om barnets beste.

Barns sårbarhet er annerledes enn voksnes, og jenter og gutter rammes ulikt.

I arbeidet med beskyttelse har Norge vært en pådriver når det gjelder barn og væpnet konflikt, fredsprosesser og post-konfliktsituasjoner. Spørsmål knyttet til barnesoldater er spesielt prioritert. Norge har i denne sammenheng også arbeidet aktivt for at beskyttelse av sivile i konflikt, både barn og voksne, skulle få økt oppmerksomhet i Sikkerhetsrådet. Etter at Norge trådte ut av Sikkerhetsrådet er dette engasjementet videreført i en uformell vennegruppe i New York og gjennom Human Security Network. I tillegg samarbeider Utenriksdepartementet nært med norske organisasjoner og forskningsmiljøer om disse spørsmålene. Barn rammet av væpnet konflikt og deres beskyttelse er et hovedområde i oppfølgingen av Norsk Utviklingsstrategi for barn og ungdom i Sør.

Norge har deltatt aktivt i de multilaterale forhandlingsprosessene som har styrket det normative grunnlaget for beskyttelse av barn og bedring av deres levekår. Det viktigste framover blir å bidra til at dette normative grunnlaget implementeres og at barns situasjon reelt bedres.

Norge har aktivt støttet arbeidet med FN-studien om vold mot barn og er pådriver for at Generalforsamlingen kan vedta en effektiv oppfølging på internasjonalt, regionalt og nasjonalt plan. En type talsperson på høyt nivå i FN vil kunne bidra til momentum og oppfølging av problemområdene. For dette formålet har man fra norsk side satt i gang en uformell prosess sammen med andre interesserte for å fremme studiens anbefalinger. Vi vil også bidra til en markering i forbindelse med lanseringen av studien.

6 Saker som behandles i 4. komité

FNs fredsbevarende operasjoner

(Dagsordenspunkt 31)

Bakgrunn

FNs fredsoperative innsats er en bærebjelke i FNs rolle som den globale organisasjon for fred og sikkerhet. Fredsoperasjonene hører med blant de mest sentrale tema som behandles i Sikkerhetsrådet. Generalforsamlingens 4. komité behandler de fleste aspekter ved FNs fredsoperasjoner. Mandat for operasjonene gis imidlertid av Sikkerhetsrådet, og finansieringsspørsmål drøftes i 5. komité. Arbeidet i 4. komité forberedes av en egen spesialkomité som er åpen for alle land som bidrar eller har bidratt til operasjonene. Likeledes er land som er involvert i de aktuelle konfliktenes gjerne representert.

FNs fredsoperasjoner har utviklet seg fra å være rene militære, fredsbevarende operasjoner til stadig mer komplekse, fredsbyggende operasjoner som inkluderer en rekke oppgaver som går utover tradisjonelle militære aktiviteter. FNs integrerte operasjoner representerer en unik tilnærming der FN samordner militær, humanitær og utviklingsrettet innsats under en enhetlig ledelse i felt. Oppgaver tillagt de integrerte operasjonene omfatter bl.a. demobilisering og reintegrering av tidligere soldater, gjenoppbygging og reform av politi, rettsvesen og etter hvert også forsvar, tilsyn med at menneskerettighetene overholdes og avholdelse av valg, samt tilrettelegging for humanitær bistand og økonomisk gjenoppbygging.

Den aktuelle situasjonen

Per 30. april 2006 ledet FN i alt 19 fredsoperasjoner; tre i Europa: Georgia (UNOMIG), Kosovo (UNMIK) og Kypros (UNFICYP); tre i Midtøsten: Libanon (UNIFIL), Golan (UNDOF) og observatørkorpset UNTSO; 8 i Afrika: Burundi (ONUB), Elfenbenskysten (UNOCI), Etiopia/Eritrea (UNMEE), DR Kongo (MONUC), Liberia (UNMIL), Sierra Leone (UNIOSIL), Sudan (UNMIS) og Vest-Sahara (MINURSO); én i Sør-Amerika: Haiti (MINUSTAH); og fire i Asia: Afghanistan (UNAMA), Irak (UNAMI), India/Pakistan (UNMOGIP) og Øst-Timor (UNOTIL).

Det totale antall militær- og politipersonell i operasjonene er i underkant av 73 000. Sivilt personell kommer i tillegg. FN er med dette den ledende internasjonale fredsoperatør. Ingen annen organisasjon har et tilsvarende antall personell i fredsoperativ virksomhet. Det store antall operasjoner og personell som deltar i disse, representerer en betydelig belastning på FNs kapasitet. Nye reformtiltak er iverksatt for å styrke organisasjonens evne til å håndtere den fredsoperative innsatsen. Stikkord er personell, organisasjon, partnerskap, doktrine og ressurser. Styrking av FNs evne til rask utplassering av personell er et hovedtema. Toppmøtevedtaket om etablering av en stående politistyrke er et viktig bidrag i den sammenheng. Andre sentrale tema er bl.a. sikkerhet for personellet, koordinering og samarbeid mellom FN og ulike regionale og sub-regionale organisasjoner, og styrking av afrikansk fredsoperasjonskapasitet, jf. toppmøtevedtaket om støtte til en tiårig handlingsplan. Disiplinære spørsmål vies også betydelig oppmerksomhet, bl.a. som følge av stadig nye avsløringer av seksuell utnyttelse og overgrep mot sivilbefolkningen i operasjonsområdene. En rekke tiltak er iverksatt for å ivareta FNs nulltoleranse-tilnærming.

Norges holdning

Norge ønsker å øke støtten til FNs fredsoperative innsats med særlig vekt på Afrika. Afrika er det kontinent der FN leder flest operasjoner og har langt mer personell enn samlet i samtlige FN-operasjoner på andre kontinenter. Norge vil støtte opp om FNs handlingsplan for styrking av afrikansk fredsoperasjonskapasitet, bl.a. gjennom «Training for Peace» og den kontakt vi gjennom dette programmet har etablert med Den afrikanske union (AU).

Vi vil også støtte opp om den integrerte tilnærmingen i de FN-ledede operasjonene. Et toårig prosjekt ble iverksatt våren 2006 for å bidra til best mulig samvirke mellom de sikkerhetsrelaterte, humanitære og utviklingsorienterte elementene i operasjonene.

Vi vil videreføre innsatsen for å styrke FN-apparatets evne til å forebygge, etterforske og sanksjonere seksuelle overgrep i tilknytning til operasjonene. Vi vil rette et særlig fokus mot kvinner og barns situasjon.

Norge støtter styrket kontakt mellom FN og ulike regionale organisasjoner, herunder samarbeidet mellom FN og NATO.

Per 30. april 2006 deltar Norge med 43 militære offiserer og 30 politifolk i 6 av de 19 pågående operasjonene. Antall militære forventes å øke

betydelig i forbindelse med den planlagte FN-overtakelsen av AUs operasjon i Sudan, der Norge vurderer et personellbidrag på 150-200 personell.

6.2 Øst-Timor

(Dagsordenspunkt 115–136)

Bakgrunn

Da Indonesia ble selvstendig, forble Øst-Timor en portugisisk koloni, og det var først i 1975 at Portugal startet en dekoloniseringsprosess. Etter en kort borgerkrig erklærte nasjonalistbevegelsen FRETELIN Øst-Timor selvstendig i 1975, men Indonesia intervenerte, og fra 1976 var Øst-Timor innlemmet i Indonesia. På 1990-tallet økte den internasjonale oppmerksomheten rundt Øst-Timor, og Nobels Fredspris ble tildelt biskop Belo og José Ramos-Horta. Det ble satt i gang samtaler mellom FN, Indonesia og Portugal om Øst-Timors framtidige status. Soehartos avgang i 1998 og den nye president Habibies forslag om særstatus for Øst-Timor førte til framgang i forhandlingene. I mai 1999 ble det undertegnet en avtale som åpnet for en folkeavstemning om Øst-Timors framtidige status. Avtalen inneholdt også bestemmelser om Indonesias ansvar for sikkerheten i Øst-Timor fram til folkeavstemningen. Sikkerhetsrådet vedtok i juni 1999 resolusjon 1286 som opprettet UNAMET (United Nations Mission to East Timor), og retningslinjer for arbeidet med å organisere og gjennomføre folkeavstemningen. Avstemningen ble avholdt i august 1999 med stor valgdeltakelse og et klart ja til uavhengighet. Dette medførte at pro-indonesisk militstøttet av det indonesiske militæret gikk til angrep på sivilbefolkningen og ødela infrastruktur. Omtrent 250 000 personer ble deportert eller flyktet til Vest-Timor. I september 1999 vedtok Sikkerhetsrådet resolusjon 1262 om opprettelsen av en flernasjonalt styrke med mandat til å gjenopprette fred og sikkerhet, beskytte UNAMET og støtte opp om humanitære operasjoner. Resolusjonen ble fulgt opp av Sikkerhetsrådsresolusjon 1272 med mandat for UNTAET (United Nations Transitional Administration in East Timor) som administrerte Øst-Timor fram til selvstendigheten 20. mai 2002. Det ble avholdt valg av grunnlovgivende forsamling 30. august 2001, og Xanana Gusmão ble valgt til president 14. april 2002. Etter selvstendigheten og fram til 20. mai i år har FN vært nærværende gjennom UNMISSET

(United Nations Mission of Support in East Timor), som har bistått i etableringen av bærekraftige statsbærende institusjoner og støttet opp om demokratiseringsprosessen.

Den aktuelle situasjonen

Sikkerhetsrådet ga i slutten av april 2005 en ett års forlengelse av FNs operasjoner til mai 2006 ved et modifisert FN-nærvær gjennom UNOTIL (United Nations Office in Timor-Leste). UNOTIL erstattet UNMISSET 20. mai 2005. UNOTIL, som fikk mandat for ett år, bisto i å ytterligere styrke den institusjonelle kapasiteten og konsolidere demokratiet. I mai 2006 forlenget sikkerhetsrådet UNOTILs mandat med ytterligere ett år.

UNMISSET hadde i sine tre år både en militær og en sivil komponent. Det er først og fremst militært personell som fra mai i år ble trukket ut. Landet overtok ansvaret for forsvar og politivesen allerede i mai 2004. UNOTIL er faglig støttende og mangler militære oppgaver, men mandatet omfatter rådgivning i forhold til politiet. Det var på det meste opptil ni tusen FN-ansatte i Øst-Timor. I løpet av dette siste året ble UNMISSET gradvis redusert til godt under tusen. UNOTIL har en stab på om lag 100–150 personer. Hovedformålet er å bistå Øst-Timors regjering med forberedelsene til president- og parlamentsvalgene i 2007, og alle de sikkerhets- og institusjonsmessige sider ved det. I april 2006 brøt det ut uroligheter på Øst-Timor med bakgrunn i streik og påstander om diskriminering innen hæren. I mai forverret situasjonen seg, og det brøt ut gatekamper i Dili, noe som førte til en omfattende menneskeflukt fra byen og ut på landsbygda. Øst-timoresiske myndigheter anmodet om militær- og politistøtte og inngikk bilaterale avtaler om militær bistand med Australia, Malaysia og New Zealand og med Portugal om støtte til politioppdrag. 20. juni vedtok Sikkerhetsrådet resolusjon 1690 som forlenger UNOTILs mandat til 20. august, uttrykker støtte til den flernasjonale styrken og ber Generalsekretæren om en rapport om FNs tilstedeværelse og rolle på Øst-Timor etter den 20. august. FNs spesialrepresentant for Øst-Timor, Ian Martin, ankom Dili 29. mai for å fasilisere den politiske dialog. President Xanana Gusmão innførte en måneds unntakstilstand 30. mai, og Nobelprisvinner Ramos-Horta blir ny statsminister 8. juli.

Øst-Timor har fortsatt begrenset kapasitet innen styresett og administrasjon. Faglig bistand i årene framover er derfor nødvendig for å videreutvikle et godt styresett og en velfungerende administrasjon.

Norges holdning

Norge anerkjente aldri Indonesias okkupasjon av området. Det norske engasjementet i Øst-Timor startet i 1996 og ble trappet opp i forbindelse med folkeavstemningen og de påfølgende urolighetene i 1999, blant annet i form av humanitær bistand. Norge var vertskap for det femte givermøtet for Øst-Timor, som ble avholdt i Oslo i desember 2001 under ledelse av Verdensbanken og FN. Utviklingsminister Hilde Frafjord Johnson representerte regjeringen under selvstendighetsmarkeringen 20. mai 2002. I Sikkerhetsrådet var Norge blant de første til å støtte fastsettelsen av datoen for selvstendighet. Norge var også svært tidlig ute med å støtte FNs daværende spesialrepresentant Sergio de Mello og Generalsekretærens oppfordring om å opprette UNMISSET for å videreføre FNs engasjement i Øst-Timor. Norske myndigheter har et langsiktig perspektiv på engasjementet i Øst-Timor og har understreket at man fortsatt vil opprettholde et høyt nivå på bistanden. I FN har Norge vært en pådriver for at nedtrappingen av FNs nærvær ikke skal skje raskere enn sikkerhetssituasjonen og den nasjonale kapasiteten tillater. Dette lå også til grunn for Norges støtte til fortsettelsen av UNMISSET med ett år fra mai 2004 og fortsettelsen gjennom UNOTIL i en overgangsperiode.

6.3 Palestinske flyktninger – UNRWA

(Dagsordenspunkt 29)

Bakgrunn

Vedtaket av FNs delingsplan for Palestina i 1947 førte til opprettelsen av en jødisk stat i Palestina. De påfølgende krigshandlingene mellom jøder og arabere førte til en palestinsk flyktningstrøm. En ny flyktningstrøm og flere internt fordrevne fulgte etter seksdagerskrigen i 1967. I 1949 ble UNRWA (United Nations Relief and Works Agency for Palestinian Refugees) opprettet som et «midlertidig» tiltak for å ivareta flyktningenes grunnleggende behov. Siden 1950 har organisasjonen hatt ansvar for undervisning, helsetjenester og sosialhjelp i de palestinske flyktningleirene i Jordan, Libanon, Syria, Vestbredden og Gaza. Da UNRWA ble opprettet, var det 900 000 registrerte palestinske flyktninger. I 2005 hadde

UNRWA registrert ca. 4,3 millioner flyktninger. Av disse bor ca. 1,3 millioner i de 59 flyktningleirene som administreres av UNRWA. Det er store ulikheter mellom vertslandene når det gjelder flyktingenes rettigheter og adgang til lokalt utdanningstilbud og arbeidsmarked. For størsteparten av flyktingbefolkningen er UNRWA viktigste eller eneste tjenesteyter. Som følge av konflikten i det palestinske området er flyktingene på Vestbredden og i Gaza særlig sårbare.

UNRWAs mandat forlenges av FNs generalforsamling med få år om gangen i påvente av en endelig løsning på flyktningsproblemet, og løper nå fram til 2008. UNRWAs leder (generalkommisjonær) rapporterer direkte til FNs generalforsamling. Hver høst presenterer UNRWAs leder årsrapport, budsjett og regnskap for Generalforsamlingen, som dermed utgjør organisasjonens «styre». Deretter innkalles de givene som ønsker å delta, til en giverkonferanse i forbindelse med Generalforsamlingen, der deres frivillige bidrag annonseres. Disse bidragene utgjør 95 prosent av UNRWAs faste inntekter. Organisasjonen har hovedkvarterer i Amman og Gaza. UNRWA er den langt største FN-organisasjonen i Midtøsten, med 26 000 lokalt ansatte og 110 internasjonalt ansatte. De fleste medarbeiderne er selv flyktninger som arbeider som lærere, leger, sykepleiere eller sosialarbeidere i flyktningsmiljøet.

Den aktuelle situasjonen

Under FNs 60. generalforsamling var det i likhet med tidligere år sterk oppslutning om UNRWAs arbeid fra et flertall av FNs medlemsland. Et høyt konfliktnivå i det okkuperte området har sammen med høy befolkningsvekst bidratt til at UNRWAs behov for støtte er økende. De frivillige bidragene har ikke økt i takt med behovene, og dette gjør det vanskelig for UNRWA å opprettholde volum og kvalitet på tjenestene de yter overfor de palestinske flyktingene. Som følge av et høyt konfliktnivå har UNRWA siden 2000 lansert flere større nødhjelpsappeller for å kunne fylle ekstraordinære behov. Nødhjelpsarbeidet omfatter akutthelsetjenester, matvarehjelp og reparasjon av ødelagte veier, bolighus og skolebygninger.

Blant palestinere flest har UNRWA en sterk symbolsk betydning. UNRWA oppfattes som det internasjonale samfunnets garanti for at de palestinske flyktingene ikke vil bli glemt. Enhver antydning til reduksjon av UNRWAs tjenester blir derfor oppfattet som tegn på at det internasjonale

le samfunnet har mistet interessen for å finne en løsning på det palestinske flyktningproblemet.

Framtiden til de palestinske flyktningene vil bli avgjort i sluttstatusforhandlinger mellom israelske og palestinske myndigheter. De palestinske lederne framholder at deres krav i disse forhandlingene vil ta utgangspunkt i FNs resolusjon 194 av 11. desember 1948, som sier at alle palestinske flyktninger har rett til å vende tilbake til det stedet de flyktet fra, eller eventuelt til økonomisk kompensasjon.

Norges holdning

Norge har i mange år vært en av de betydeligste bidragsyterne til UNRWA. Siden 1998 har vårt frivillige, årlige bidrag vært på 100 millioner kroner. Som respons på UNRWAs nødhjelpsappeller og i etterkant av Gaza-uttrekkingen sommeren 2005 har Norge i tillegg bidratt med ekstraordinære midler. I 2005 beløp det, seg til 95 millioner kroner. Det israelske stengningsregimet med veisperringer og bygging av en såkalt sikkerhetsmur har sammen med gjentatte militæroperasjoner i det palestinske området gjort UNRWAs arbeid svært vanskelig. Norge har flere ganger tatt opp med israelske myndigheter UNRWA-personellens arbeidsforhold, personlige sikkerhet og adgang for hjelpesendinger.

Norge ble i 2006 innvalgt i UNRWAs rådgivende komité, og støtter det administrative og finansielle reformarbeid i organisasjonen. Målsettingen er å styrke dialogen mellom UNRWA, vertsland og giverland om organisasjonens ressursituasjon og resultater i en situasjon preget av finansiell knapphet.

7 Saker som behandles i 5. komité

7.1 FNs finansielle situasjon

(Dagsordenspunkt 76)

Bakgrunn

På nittitallet gikk FN gjennom en alvorlig finansiell krise. Den økonomiske situasjonen er fortsatt preget av at en rekke medlemsland er på etterskudd med betaling av medlemsbidrag. USA og Japan står her i en særstilling. I henhold til revisjonen av FNs bidragsskala i år 2000 skal USA betale ca. 22 prosent av det regulære budsjettet og ca. 27 prosent av budsjettene for fredsbevarende operasjoner. Japans andel av ilignede bidrag er ca. 19,5 prosent til de ovenstående budsjetter. Norges bidragsandel er 0.679 prosent.

Den aktuelle situasjonen

Selv om FNs finansielle situasjon ikke er like prekær som tidligere, har organisasjonen fortsatt sesongpregede likviditetsproblemer. FNs budsjetter ved utgangen av 2005 viste en positiv likviditet på 438 millioner USD, noe som er bedre enn de siste år. Krigsforbryterdomstolene for Det tidligere Jugoslavia og Rwanda har imidlertid fortsatt vanskeligheter med å få inn bidragene, selv om situasjonen er bedre enn i 2004.

Medlemslandene hadde ved årsskiftet 2005/2006 en gjeld til FN på på hele 3,287 milliarder USD. Av dette var 333 millioner til det ordinære budsjettet, 2,919 milliarder til fredsbevarende operasjoner og 25 millioner til krigsforbryterdomstolene for det tidligere Jugoslavia og Rwanda. FNs gjeld til medlemslandene er stigende og er økt fra 549 millioner USD i 2004 til 695 millioner ved utgangen av 2005. Denne gjelden er i hovedsak knyttet til fredsbevarende operasjoner og ubetalte refusjoner til land som bidrar med tropper.

Tre medlemsland (USA, Japan og Tyskland) sto i mai 2006 samlet for 85 prosent av ubetalte pliktige bidrag for det regulære budsjett og budsjettet for fredsbevarende operasjoner. USA er fortsatt den største skyldneren

til FN med ubetalte bidrag per 30. april 2006 på om lag 675 millioner USD på det regulære budsjett og om lag 658 millioner USD på budsjettet for fredsbevarende operasjoner. Grunnen er delvis at den amerikanske kongressen gjennom flere år holdt tilbake deler av bidragene for å framtvinge reformer i FN og delvis en uvillighet i kongressen til å bidra til alle vedtak Sikkerhetsrådet fatter.

For å sette press på reformprosessen insisterte USA, Japan og EU på en bestemmelse i budsjettvedtaket for 2006-2007 om en begrensning på bruk av budsjettmidler for første halvår 2006 på 950 millioner USD, som tilsvarte 50 prosent av årsbudsjettet. Effekten av denne begrensningen bidro imidlertid til et dårligere forhandlingsklima, og generalforsamlingen besluttet ved konsensus i juni 2006 å oppheve denne forbruksbegrensningen. En rekke beslutninger om administrativ reform er også truffet under den 60. generalforsamlingen, og arbeidet med reformprosessen fortsetter under den 61. generalforsamlingen.

FN vil komme i en vanskelig likviditetssituasjon i løpet av inneværende år hvis store bidragsland fortsetter å holde tilbake pliktige bidrag som risikobak speilet for å oppnå sine målsettinger i de pågående reformprosessene og på andre områder. Dette vil forsterke tendensen til at FN tidvis tyr til lån fra budsjettene til fredsbevarende operasjoner for å dekke kortsiktig gjeld.

Norges holdning

Norge betaler hvert år sine faste bidrag til FN godt innenfor den fastsatte tidsfristen. Vi fastholder at samtlige medlemsland må overholde sine betalingsforpliktelser i henhold til FN-pakten og betale bidragene i sin helhet, i tide og uten vilkår. Fra norsk side er vi betenkt over at større medlemsland pålegger begrensninger og betingelser for bruk av FN's budsjett og knytter dette spørsmålet opp mot reformprosessen i FN.

7.2 Programbudsjettet for 2006–2007

(Dagsordenspunkt 115)

Bakgrunn

FNs budsjetter består av et regulært toårig programbudsjett og separate budsjetter for fredsbevarende operasjoner (ettårige), krigsforbryterdomstolene og de frivillige bidragene til FNs fond og programmer. Videre har FNs særorganisasjoner egne budsjetter (for oversikt over FN-systemet, se vedlegg). Det regulære FN-budsjettet skal dekke utgifter til lønninger og drift av sekretariatet, regionalkontorer, møtevirksomhet og gjennomføring av programmer. Annethvert år behandler generalforsamlingen forslaget til det regulære budsjettet, og årene imellom behandles det reviderte budsjettet samt budsjetttrammen for det neste toårsbudsjettet.

Den aktuelle situasjonen

Den 60. generalforsamlingen vedtok et regulært budsjett for 2006–2007 på om lag 3,8 milliarder USD. En rekke land som er særlig restriktive i budsjettsammenheng, som USA og Japan, men også Canada, Australia og EU, søker å begrense budsjettveksten og mener at kutt og omdisponeringer er veien å gå. Budsjettforhandlingene ble meget vanskelige. I sin presentasjon av budsjettet sa Generalsekretæren at forslaget var framsatt i tråd med organisasjonens prioriteringer og ville medvirke til å føre det omfattende reformarbeidet i organisasjonen videre. Dette er det tredje budsjettet som er framlagt etter prinsippet om resultatbasering, og det inn gikk i gjennomføringen av Generalsekretærens reformprogram. De restriktive landene forlangte imidlertid at budsjettet og reformprogrammet måtte gjennomføres uten vekst i budsjett. Det endelige resultatet ble bedre enn fryktet selv om enkelte større medlemsland ønsker å holde utgiftene nede og å begrense sine bidrag til organisasjonen. Den vedtatte forbruksbegrensningen (spending cap) på 950 millioner USD for første halvår 2006 var et påtvunget kompromiss for at disse medlemslandene kunne godta og vedta generalsekretærens budsjettforslag for 2006-2007 på nær 4 milliarder USD.

Norges holdning

Fra norsk side anses det som særlig viktig at Generalsekretærens reformprogram blir videreført i budsjettet. Vi ønsker tiltak som styrker organisasjonen og gjør den mer strømlinjeformet og effektiv. Fra norsk side støtter vi Generalsekretæren fullt ut i dette arbeidet. Vi mener organisasjonen må sikres de nødvendige midler for å styrke FNs kjernevirksomheter og å gjennomføre de stadig mer omfattende mandater medlemslandene pålegger organisasjonen. Fra norsk side understreker vi at kjerneaktiviteter, særlig på områdene menneskerettigheter, humanitær virksomhet og utvikling, i større grad bør dekkes av det regulære FN-budsjettet.

7.3 Bidragsskalaene

(Dagsordenspunkt 129)

Bakgrunn

Hovedprinsippet ved fastsettelsen av bidragsskalaen for FNs regulære budsjett er at medlemslandene skal betale etter evne. Skalaen bygges opp rundt ti elementer, som gir særordninger og rabatter for bedre å reflektere betalingsevne. Skalaen har et gulf og et tak. Ingen land betaler mer enn 22 prosent (USA) og ingen mindre enn 0,001 prosent. Land som skylder full medlemskontingent for to år, mister stemmeretten i henhold til artikkel 19 i FN-traktaten.

Den aktuelle situasjonen

Generalforsamlingen vedtok i 2000 en ny bidragsskala både for FNs regulære budsjett og for FNs fredsbevarende operasjoner for seksårsperioden 2001–2006 (se vedlegg 2). Under dette dagsordenspunktet diskuterer man imidlertid årlig forskjellige tiltak for å bedre inngangen av bidrag fra land med betalingsvanskeligheter. Medlemsland med utestående bidrag oppfordres til å lage konkrete nedbetalingsplaner. På den 61. generalforsamlingen er bidragsskalaen oppe til revisjon. Man kan forutse vanskelige forhandlinger, da en rekke land og ikke minst Japan hevder at skalaen ikke er rettferdig og inneholder flere tekniske skjevheter.

Norges holdning

Fra norsk side setter vi det som et krav at medlemslandene betaler sine pålagte bidrag i tide, med fullt beløp og uten betingelser. Hovedprinsippet for fastsettelsen av ilignede bidrag må fortsatt være betalingsevne. Vi er skeptisk til mer eller mindre kreative forslag til nye elementer som tar sikte på at særlig rike land og store bidragsytere skal få redusert sine bidrag. Et problem er også at land med særlig stor rabatt etter gjeldende ordning, ikke ønsker noen form for endringer. En stor gruppe mellominntektsland søker også å opprettholde sine rabatter og endog redusere bidragene. Fra norsk side avviser vi ikke rimelige, rettferdige og varige endringer av bidragsskalaen. Vi støtter også arbeidet for å gjøre det lettere for land med store restanser å betale bidragene, for eksempel gjennom avbetalingsordninger.

7.4 Finansiering av FNs fredsbevarende operasjoner

(Dagsordenspunkt 130–145)

Bakgrunn

FNs to eldste observatørkorps (UNTSO i Midtøsten og UNMOGIP i Kashmir) finansieres direkte over FNs regulære budsjett. De øvrige fredsbevarende operasjonene har egne ettårige budsjetter. Fordelingen av kostnadene til fredsbevarende operasjoner følger en egen bidragsskala der de fem faste medlemmene av Sikkerhetsrådet betaler en større andel enn det de gjør til det regulære budsjettet, mens utviklingslandene betaler 10–20 prosent av det de betaler til det regulære budsjettet.

Første halvdel av 90-årene var en periode med sterk vekst i FNs fredsbevarende operasjoner. Etter en nedgang fra midten av 90-tallet, begynte en ny økning i år 2000, med tilsvarende utgiftsvekst. Operasjonene er samtidig blitt mer krevende og kompliserte, både når det gjelder planlegging og gjennomføring. I løpet av treårsperioden 2004-2006 har man sett en meget kraftig økning av disse budsjettene, i takt med økningen i antall utsendt personell.

Den aktuelle situasjonen

FNs fredsbevarende operasjoner har over de siste år skiftet karakter fra å være i hovedsak militære operasjoner til fullt integrerte operasjoner der den sivile del får stadig større betydning. Humanitære tiltak, demokratibygging, fremme og beskyttelse av menneskerettigheter og ikke minst avvæpning, demobilisering og reintegrering av stridende i det sivile liv er sentrale elementer i dagens komplekse, integrerte operasjoner (ref. kap. 6.1). Nyere operasjoner som i Elfenbenskysten, Liberia og Burundi har betydelige sivile komponenter og en humanitær søyle. Dette krever omfattende planlegging og samarbeid mellom FNs forskjellige organer og ikke minst mellom Avdelingen for fredsbevarende operasjoner (DPKO) og FNs humanitære- og utviklingsorganer. Kostnadsdelingen for tiltak i den humanitære søyle, hvorvidt stillinger og tiltak skal belastes ordinært budsjett, samfinansieres med andre institusjoner (Verdensbanken), frivillige bidrag eller budsjettet for fredsbevarende operasjoner, er for en stor del uavklart. I FNs revisorrapport for perioden 2004–2005 og i rapporten fra Kontoret for internt tilsyn (OIOS) fremmes det kritikk både når det gjelder FNs planlegging og gjennomføring av de integrerte operasjonene. Det gjenstår fortsatt mye før man får hele systemet, de forskjellige avdelinger i Sekretariatet, FNs fond og programmer og FNs representasjon på landsnivå til å trekke sammen og bruke sine ressurser effektivt og samlet både i planleggingen og gjennomføringen av operasjonene. Rapportene påpeker at uklare rapporteringsrutiner og instruksjer, samt forskjellige typer finansiering (ilignede bidrag, frivillige bidrag og samfinansiering) skaper uklarheter både i forhold til planlegging og gjennomføring.

Økt aktivitet innebærer at budsjettet for fredsbevarende operasjoner har økt kraftig. For budsjettåret 2003–2004 ble det vedtatt budsjetter for de fredsbevarende operasjonene på 2,13 milliarder USD. Innen utgangen av 2004 hadde budsjettet steget til over 4 milliarder USD. Nye operasjoner og ytterligere utvidelse av andre, som operasjonene i Haiti, Den demokratiske republikk Kongo og Sudan, førte til en ytterligere økning av budsjettene for fredsbevarende operasjoner, som for perioden 1. juli 2006 til 30. juni 2007 ligger på totalt om lag 4,7 milliarder USD.

Norges holdning

Norge er opptatt av å støtte opp om FNs rolle som global fredsbevarer. Dette er en av FNs kjerneoppgaver. Fra norsk side beklager vi sterkt at en rekke medlemsland ikke betaler sine bidrag i tide eller stiller betingelser i forbindelse med innbetalinger. FN må gis tilstrekkelige ressurser, både sentralt i sekretariatet og i felten, til å utføre stadig mer krevende og kompliserte operasjoner. Vi støtter aktivt tiltak for å bedre FNs evne til å planlegge og gjennomføre slike operasjoner, hvilket er i tråd med anbefalingene i Brahimi-rapporten fra 2000 som i hovedsak la grunnlaget for de integrerte operasjoner med en humanitær søyle.

I den pågående diskusjonen om kostnadsdeling mellom regulært budsjett, samfinansiering, frivillige bidrag og budsjettet for fredsbevarende operasjoner, mener Norge at tiltak som dekkes av Sikkerhetsrådets mandat i hovedsak bør dekkes over operasjonsbudsjettet når det gjelder stillinger og midler til å få tiltakene i gang. Frivillige og andre bidrag for å gjennomføre de humanitære tiltak i slike komplekse operasjoner er sjelden tilgjengelige ved operasjonsstart. Mobilisering av givere tar tid, særlig når det gjelder kostnadskrevende tiltak som avvæpning, demobilisering og reintegrering. I Generalsekretærens reformprogram er det bl.a. fremmet forslag om å konsolidere fredsbevarende operasjoner i ett samlet budsjett og å øke Generalsekretærens budsjettfleksibilitet. Det er også fremmet forslag om å øke reservefondet for de fredsbevarende operasjoner. Norge støtter disse forslagene og arbeider for en bedre og mer integrert planlegging og gjennomføring av operasjonene.

8 Saker som behandles i 6. komité

8.1 FNs folkerettskommisjon

(Dagsordenspunkt 76)

Bakgrunn

FNs folkerettskommisjon ble opprettet i 1947 for å ivareta Generalforsamlingens plikt etter FN-paktens artikkel 13 til å bevirke utvikling og kodifisering av folkeretten. Kommisjonen består av 34 medlemmer som velges av Generalforsamlingen for perioder på fem år. Medlemmene velges i personlig egenskap og representerer ikke sine respektive regjeringer.

Kommisjonen har utarbeidet utkast til traktater på en rekke sentrale områder og har i nært samspill med Generalforsamlingens 6. komité spilt en nøkkelrolle i videreutviklingen og kodifiseringen av folkeretten.

Folkerettskommisjonen avlegger hvert år rapport til Generalforsamlingen om sitt arbeid. Behandlingen av denne rapporten står sentralt i arbeidet i 6. komité, og betydelig tid går med til å gi føringer og angi prioriteringer for kommisjonens videre arbeid samt drøfte og kommentere tekstforslag som kommisjonen har lagt fram. Når et ferdig utkast til regler for et område i folkeretten foreligger, må det gjennom en endelig behandling i Generalforsamlingen. Her vil et hovedspørsmål være hvorvidt utkastet skal lede til en ny internasjonal konvensjon eller om andre løsninger er mer hensiktsmessig. Behandlingen kan enten skje direkte i Generalforsamlingen, eller forsamlingen kan velge å innkalle til en egen diplomatkonferanse for dette formålet.

Den aktuelle situasjonen

På Folkerettskommisjonens agenda står nå reservasjoner til traktater, diplomatisk beskyttelse (det vil si staters rett til intervensjon på vegne av sine egne borgere), ensidige statshandlinger, staters ansvar for skadelige følger av handlinger som ikke er i strid med folkeretten, internasjonale organisasjoners ansvar, delte naturressurser, fragmentering av folkeretten, utvisning av utlendinger, væpnede konflikters virkning på traktater, samt det nye temaet forpliktelsen til å utlevere eller straffeforfølge (*aut dedere aut judicare*).

Norges holdning

Norge legger meget stor vekt på betydningen av Folkerettskommisjonens arbeid. Det må imidlertid erkjennes at arbeidet i kommisjonen ofte kan ta lang tid. Norge støtter derfor tiltak som vil kunne effektivisere kommisjonen. Under temaet delte naturressurser har Norge tatt til orde for en folkerettslig regulering av grenseoverskridende grunnvannsressurser. Utnyttelse av slike må ses i sammenheng med regulering av andre vannressurser og følgelig reguleres noe annerledes enn utnyttelse av naturressurser som olje og gass. Det er viktig at kommisjonens arbeid avgrenses slik at det ikke berører spørsmål vedrørende eierskap og staters suverenitet over naturressurser på eget territorium. Når det gjelder internasjonalt ansvar, anser Norge at det er behov for folkerettslig regulering av staters objektive erstatningsansvar når lovlige handlinger i en stat medfører skade i en annen stat, slik at uskyldige ofre kan holdes skadesløse. Norge betoner også viktigheten av føre var-prinsippet. I kommisjonens arbeid med internasjonale organisasjoners ansvar, anses det fra norsk side som viktig at arbeidet tar behørig hensyn til organisasjonenes særegne situasjon.

8.2 Den internasjonale straffedomstolen (ICC)

(Dagsordenspunkt 72)

Bakgrunn

Vedtektene til Den internasjonale straffedomstolen (ICC) ble vedtatt med meget stort flertall på en diplomatkonferanse i Roma i juli 1998. Vedtektene trådte i kraft 1. juli 2002 etter seksti ratifikasjoner. Antallet statsparter er nå hundre. Domstolens sete ligger i Haag, Nederland. Philippe Kirsch (Canada) er domstolens president. Domstolens kompetanse er begrenset til saker som gjelder folkemord, forbrytelser mot menneskeheten og alvorlige krigsforbrytelser, men listen kan utvides senere. Behandling av saker er ikke avhengig av særskilt aksept fra de involverte statene. Domstolen vil ha jurisdiksjon dersom forbrytelsen har funnet sted på territoriet til en part i vedtektene, eller dersom forbryteren er borger av en statspart. Videre vil både enkeltstater og FNs sikkerhetsråd kunne

bringe situasjoner inn for domstolen, og hovedanklageren kan også iverksette etterforskning på eget initiativ. Domstolen består av atten dommere, hvorav åtte er kvinner. Som hovedregel sitter dommerne i ni år, og de kan ikke gjenvelges. For å sikre kontinuitet ved domstolen ble en tredjedel av dommerpanelet ved første valg utpekt ved loddtrekning til å tjenestegjøre for tre år. Disse seks dommerne kunne gjenvelges. Valg fant sted i 2006. Den nordiske kandidaten Errki Kourula ble da gjenvalgt for ni år. Hovedanklager Luis Moreno Ocampo (fra Argentina) ble enstemmig valgt i april 2003. Norge undertegnet traktaten 28. august 1998 og ratifiserte den 16. februar 2000 som stat nummer sju. Norge var den første staten som ratifiserte avtalen om privilegier og immunitet for ICC, dens personell og personer som opptrer for den.

Den aktuelle situasjonen

Domstolen er nå fullt operativ. Det femte statspartsmøtet avholdes i Haag og New York i slutten av 2006 og begynnelsen av 2007, blant annet for å vedta kommende års budsjett. Domstolen har hittil fått henvist tre situasjoner fra statsparter: situasjonen vedrørende The Lord's Resistance Army i Uganda, situasjonen i Ituri i DR Kongo og situasjoner i Vest-Afrika i tiden etter landets ratifikasjon av Roma-vedtektene i 2002. Hovedanklageren har åpnet etterforskning i sakene fra Uganda og DR Kongo.

Domstolen har fått henvist situasjonen i Darfur som sin første sak fra Sikkerhetsrådet (resolusjon 1593). Hovedanklageren har åpnet etterforskning.

Norges holdning

Norge har hele tiden tilhørt pådrivergruppen i straffedomstols spørsmålet. Norge ser domstolen som et viktig bidrag til demokratisering, rettsstatsbygging og fredsbygging. Fra norsk side vil man fortsatt bidra aktivt til å verne om ICCs integritet. Samtidig vil man arbeide for å integrere domstolen i systemet for beskyttelse av internasjonal fred og sikkerhet. Norge vil fortsette dialogen med de statene som har uttrykt betenkeligheter med domstolen, med sikte på å fremme bredest mulig oppslutning om ICC og dens målsettinger. I tillegg til Norges pliktige bidrag, har Norge bidratt til å støtte diverse programmer som domstolen administrerer.

8.3 Tiltak for å eliminere internasjonal terrorisme

(Dagsordenspunkt 109)

Bakgrunn

På tross av internasjonalt samarbeid representerer terrorisme et stort og vedvarende problem. Terroristorganisasjonenes virksomhet rammer uskyl-dige mennesker og utgjør en trussel mot fred, sikkerhet og demokratiutvikling. De siste årene har det vært et økende fokus internasjonalt og i FN på de utfordringene det internasjonale samfunnet står overfor i kampen mot terrorisme. Arbeidet har av denne grunn blitt intensivert i FN de senere årene.

I 1996 ble det nedsatt en adhockomité om bekjempelse av terrorisme, og man har i de senere årene framforhandlet internasjonale konvensjoner om kamp mot terroristbombing (vedtatt 1997) og om finansiering av terrorisme (1999). I april 2005 ble konvensjonen mot kjernefysisk terrorisme vedtatt av Generalforsamlingen. Adhockomiteen har videre de siste årene arbeidet med utkast til en generell terrorismekonvensjon, men uten å komme frem til avgjørende enighet. I mai 2006 fremmet FNs generalsekretær forslag til en helhetlig strategi for FNs arbeid i bekjempelsen av terrorisme. Den påfølgende debatt har vist at det er et stort ønske blant medlemslandene om å styrke innsatsen mot terrorisme, men det er fremdeles knyttet uenighet til spørsmål om årsakene til terrorisme og hvordan terrorisme skal defineres.

Den aktuelle situasjonen

Debatten om internasjonal terrorisme er preget av ulik tilnærming mellom vestlige og arabiske stater til en definisjon av terrorhandlinger, hvem som skal omfattes av en helhetlig konvensjon m.v. De tragiske hendelsene 11. september 2001 satte selvsagt sitt preg på behandlingen av terrorismeresolusjonen under Generalforsamlingens sesjon i 2001, og i motsetning til tidligere lyktes man da i å oppnå konsensus om resolusjonen. Konsensus er bevart siden, men flere av de arabiske landenes tradisjonelle problemer med resolusjonen kommer likevel til overflaten. Mens de vestlige statene fordømmer alle former for terrorisme, fokuserer de arabiske statene mer

på de underliggende årsakene til terroraksjoner, som for eksempel kolonialisme og fremmed okkupasjon. De arabiske statene er opptatt av at man må prioritere å komme til enighet om en definisjon av begrepet terrorisme, og påpeker i den forbindelse at det er viktig å finne fram til en definisjon som ikke medfører at det man anser som «legitim» frihetskamp mot okkupasjonsmakter anses som terroristhandlinger. Hendelsene 11. september 2001 har også medført et ønske om å forsøke å forsere arbeidet for utarbeiding av en generell terrorismekonvensjon. Det er imidlertid et faktum at arbeidet i ad hoc-komiteen står i fare for å mislykkes på bakgrunn av nevnte uenigheter vedrørende spørsmålet om en definisjon av begrepet terrorisme. Første halvår av 2005 avga Høynivåpanelet og Generalsekretæren hver sin rapport med forslag til reform av FN, hvor blant annet definisjonen av terrorisme sto sentralt. Rapportenes forslag var å unngå å omtale «statsterrorisme» og ekskludere «frigjøringskamp» fra definisjonen. Denne holdning er videreført i generalsekretærens forslag til en FN-strategi for bekjempelse av terrorisme som ble fremmet mai 2006. Denne tilnærminger kan være en vei ut av uenigheten omkring definisjon av terrorisme som har fastlåst forhandlingene om en generell terrorismekonvensjon. Så langt er det intet gjennombrudd i disse spørsmålene, men det forventes at ad hoc-komiteens mandat videreføres, slik at den kan fortsette sine bestrebelser for å få i stand en generell terrorismekonvensjon og en eventuell verdenskonferanse om terrorisme.

Norges holdning

Fra norsk side har man lagt vekt på å bidra til å styrke det internasjonale samarbeidet om bekjempelse av internasjonal terrorisme og er aktive i flere fora. Norge er part i alle eksisterende globale antiterrorkonvensjoner, og norske myndigheter legger stor vekt på at de globale konvensjonene sikres så bred oppslutning som mulig. Bare på denne måten vil de kunne utgjøre effektive instrumenter i kampen mot internasjonal terrorisme.

Norge støtter arbeidet med en generell terrorismekonvensjon. En slik konvensjon vil innebære global oppslutning om en anvendelig definisjon av terrorisme og dermed gjøre det mulig å løse en rekke politiske, juridiske og praktiske problemstillinger som i dag bidrar til å svekke den internasjonale innsatsen mot terrorisme.

Det er imidlertid viktig at vi sikrer ytterligere framdrift i FNs bekjempelse av terrorisme gjennom støtte til generalsekretærens strategi for FNs arbeid mot terrorisme selv om en generell terrorismekonvensjon ikke er på plass. Forhåpentligvis vil nettopp en videreutvikling av FNs arbeid gjennom en helhetlig strategi bidra til å isolere de øvrige problemstillinger og dermed legge til rette for en endelig avklaring knyttet til disse spørsmålene.

9 Vedlegg

VEDLEGG 1

United Nations

A/61/150

General Assembly

Distr.: General
14 July 2006

Original: English

Sixty-first session

Provisional agenda of the sixty-first regular session of the General Assembly*

To convene at United Nations Headquarters, New York, on Tuesday, 12 September 2006, at 10 a.m.**

1. Opening of the session by the President of the General Assembly (rule 31).¹
2. Minute of silent prayer or meditation (rule 62).
3. Credentials of representatives to the sixty-first session of the General Assembly (rule 28):
  - (a) Appointment of the members of the Credentials Committee;
  - (b) Report of the Credentials Committee.
4. Election of the President of the General Assembly (rule 30).²
5. Election of the officers of the Main Committees (rule 30).²
6. Election of the Vice-Presidents of the General Assembly (rule 30).²
7. Organization of work, adoption of the agenda and allocation of items: reports of the General Committee (rule 21).
8. General debate (resolution 57/301 of 13 March 2003).

A. Maintenance of international peace and security

9. Report of the Security Council (rule 13 (b)).
10. The role of diamonds in fuelling conflict (resolution 60/182 of 20 December 2005).

---

* Issued in accordance with rule 12 of the rules of procedure.

** In paragraph 1 of its resolution 57/301 of 13 March 2003, the General Assembly decided to amend rule 1 of the rules of procedure of the Assembly to read: "The General Assembly shall meet every year in regular session commencing on the Tuesday of the third week in September, counting from the first week that contains at least one working day".

¹ For the text of rule 31, as amended, see resolution 56/509 of 8 July 2002.

² For the text of rule 30, as amended, see resolution 56/509.

11. Prevention of armed conflict.³
12. The situation in Central America: progress in fashioning a region of peace, freedom, democracy and development (decision 60/508 of 31 October 2005).⁴
13. The situation in the Middle East (resolutions 60/40 and 60/41 of 1 December 2005).
14. Question of Palestine (resolutions 60/36 to 60/39 of 1 December 2005).
15. Zone of peace and cooperation of the South Atlantic (decision 60/509 of 31 October 2005).
16. The situation in Afghanistan (resolutions 60/32 A and B of 30 November 2005).
17. The situation in the occupied territories of Azerbaijan.³
18. Necessity of ending the economic, commercial and financial embargo imposed by the United States of America against Cuba (resolution 60/12 of 8 November 2005).
19. Question of Cyprus (resolution 58/316 of 1 July 2004).⁴
20. Armed aggression against the Democratic Republic of the Congo (resolution 58/316 of 1 July 2004).⁴
21. Question of the Falkland Islands (Malvinas) (resolution 58/316 of 1 July 2004).⁴
22. The situation of democracy and human rights in Haiti (resolution 58/316 of 1 July 2004).⁴
23. Armed Israeli aggression against the Iraqi nuclear installations and its grave consequences for the established international system concerning the peaceful uses of nuclear energy, the non-proliferation of nuclear weapons and international peace and security (resolution 58/316 of 1 July 2004).⁴
24. Consequences of the Iraqi occupation of and aggression against Kuwait (resolution 58/316 of 1 July 2004).⁴
25. Declaration of the Assembly of Heads of State and Government of the Organization of African Unity on the aerial and naval military attack against the Socialist People's Libyan Arab Jamahiriya by the present United States Administration in April 1986 (resolution 58/316 of 1 July 2004).⁴
26. University for Peace (resolution 58/316 of 1 July 2004).
27. Effects of atomic radiation (resolution 60/98 of 8 December 2005).
28. International cooperation in the peaceful uses of outer space (resolution 60/99 of 8 December 2005).
29. United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (resolutions 60/100 to 60/103 of 8 December 2005).

---

³ This item, which has not yet been considered by the General Assembly at its sixtieth session, remains on the agenda of that session. Its inclusion in the draft agenda of the sixty-first session is subject to any action that the Assembly may take on it at its sixtieth session.

⁴ This item remains on the agenda for consideration upon notification by a Member State.

30. Report of the Special Committee to Investigate Israeli Practices Affecting the Human Rights of the Palestinian People and Other Arabs of the Occupied Territories (resolutions 60/104 to 60/108 of 8 December 2005).
31. Comprehensive review of the whole question of peacekeeping operations in all their aspects (resolution 60/263 of 6 June 2006).
32. Questions relating to information (resolutions 60/109 A and B of 8 December 2005).
33. Information from Non-Self-Governing Territories transmitted under Article 73 *e* of the Charter of the United Nations (resolution 60/110 of 8 December 2005).
34. Economic and other activities which affect the interests of the peoples of the Non-Self-Governing Territories (resolution 60/111 of 8 December 2005).
35. Implementation of the Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples by the specialized agencies and the international institutions associated with the United Nations (resolution 60/112 of 8 December 2005).
36. Offers by Member States of study and training facilities for inhabitants of Non-Self-Governing Territories (resolution 60/113 of 8 December 2005).
37. Implementation of the Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples (resolutions 60/114 to 60/120 and decision 60/525 of 8 December 2005).
38. Question of the Malagasy islands of Glorieuses, Juan de Nova, Europa and Bassas da India (decision 60/503 A of 20 September 2005).
39. Permanent sovereignty of the Palestinian people in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and of the Arab population in the occupied Syrian Golan over their natural resources (resolution 60/183 of 22 December 2005).
40. Report of the United Nations High Commissioner for Refugees, questions relating to refugees, returnees and displaced persons and humanitarian questions (resolutions 428 (V) of 14 December 1950, 59/171 of 20 December 2004 and 60/128 and 60/129 of 16 December 2005).

B. Promotion of sustained economic growth and sustainable development in accordance with the relevant resolutions of the General Assembly and recent United Nations conferences

41. Report of the Economic and Social Council (rule 13 (b); General Assembly resolutions 3281 (XXIX) of 12 December 1974 and 58/231 of 23 December 2003 and Economic and Social Council decision 1982/112 of 26 April 1982).
42. Return or restitution of cultural property to the countries of origin (resolutions 58/17 of 3 December 2003 and 58/316 of 1 July 2004).
43. Culture of peace (resolutions 60/3 of 20 October 2005 and 60/10 and 60/11 of 3 November 2005).

44. The role of the United Nations in promoting a new global human order (decision 59/543 of 23 December 2004).
45. Follow-up to the outcome of the twenty-sixth special session: implementation of the Declaration of Commitment on HIV/AIDS (resolutions S-26/2 of 27 June 2001 and 60/262 of 2 June 2006).
46. Integrated and coordinated implementation of and follow-up to the outcomes of the major United Nations conferences and summits in the economic, social and related fields (resolutions 60/260 of 8 May 2006, 60/265 of 30 June 2006 and 60/283 of 7 July 2006 and decision 60/551 C of 7 July 2006).
47. 2001-2010: Decade to Roll Back Malaria in Developing Countries, Particularly in Africa (resolution 60/221 of 23 December 2005).
48. Sport for peace and development (resolution 60/9 of 3 November 2005).
49. Information and communication technologies for development (resolutions 50/130 of 20 December 1995 and 60/252 of 27 March 2006).
50. Macroeconomic policy questions:
  - (a) International trade and development (resolutions 1995 (XIX) of 30 December 1964 and 60/184 of 22 December 2005);
  - (b) International financial system and development (resolution 60/186 of 22 December 2005);
  - (c) External debt crisis and development (resolution 60/187 of 22 December 2005);
  - (d) Commodities (resolution 59/224 of 22 December 2004).
51. Follow-up to and implementation of the outcome of the International Conference on Financing for Development (resolution 60/188 of 22 December 2005).
52. Sustainable development (decision 60/549 of 22 December 2005):
  - (a) Implementation of Agenda 21, the Programme for the Further Implementation of Agenda 21 and the outcomes of the World Summit on Sustainable Development (resolutions 47/191 of 22 December 1992 and 60/193 of 22 December 2005);
  - (b) Follow-up to and implementation of the Mauritius Strategy for the Further Implementation of the Programme of Action for the Sustainable Development of Small Island Developing States (resolutions 59/230 of 22 December 2004 and 60/194 of 22 December 2005);
  - (c) International Strategy for Disaster Reduction (resolutions 59/232 of 22 December 2004 and 60/195 and 60/196 of 22 December 2005);
  - (d) Protection of global climate for present and future generations of mankind (resolution 60/197 of 22 December 2005);
  - (e) Implementation of the United Nations Convention to Combat Desertification in Those Countries Experiencing Serious Drought and/or Desertification, Particularly in Africa (resolution 60/201 of 22 December 2005);

- (f) Convention on Biological Diversity (resolution 60/202 of 22 December 2005);
  - (g) Report of the Governing Council of the United Nations Environment Programme on its ninth special session (resolutions 2997 (XXVII) of 15 December 1972, 59/226 of 22 December 2004 and 60/189 of 22 December 2005).
53. Implementation of the outcome of the United Nations Conference on Human Settlements (Habitat II) and strengthening of the United Nations Human Settlements Programme (UN-Habitat) (resolution 60/203 of 22 December 2005).
54. Globalization and interdependence:
- (a) Globalization and interdependence (resolution 60/204 of 22 December 2005);
  - (b) International migration and development (resolutions 58/208 of 23 December 2003, 59/241 of 22 December 2004, 60/206 of 22 December 2005 and 60/227 of 23 December 2005);
  - (c) Culture and development (decision 60/549 of 22 December 2005);
  - (d) Preventing and combating corrupt practices and transfer of assets of illicit origin and returning such assets, in particular to the countries of origin, consistent with the United Nations Convention against Corruption (resolution 60/207 of 22 December 2005);
  - (e) Integration of the economies in transition into the world economy (resolutions 48/181 of 21 December 1993 and 59/243 of 22 December 2004).
55. Groups of countries in special situations:
- (a) Third United Nations Conference on the Least Developed Countries (resolutions 59/244 of 22 December 2004 and 60/228 of 23 December 2005 and decision 60/556 of 16 May 2006);
  - (b) Specific actions related to the particular needs and problems of landlocked developing countries: outcome of the International Ministerial Conference of Landlocked and Transit Developing Countries and Donor Countries and International Financial and Development Institutions on Transit Transport Cooperation (resolution 60/208 of 22 December 2005).
56. Eradication of poverty and other development issues:
- (a) Implementation of the first United Nations Decade for the Eradication of Poverty (1997-2006) (resolutions 59/246 of 22 December 2004 and 60/209 of 22 December 2005);
  - (b) Industrial development cooperation (resolution 59/249 of 22 December 2004).
57. Operational activities for development: operational activities for development of the United Nations system (resolution 39/125 of 14 December 1984 and decision 60/549 of 22 December 2005).

58. Training and research:
- (a) United Nations University (resolutions 3081 (XXVIII) of 6 December 1973 and 59/253 of 22 December 2004);
  - (b) United Nations Institute for Training and Research (resolution 2044 (XX) of 8 December 1965).
59. Social development (decision 60/537 of 16 December 2005):
- (a) Implementation of the outcome of the World Summit for Social Development and of the twenty-fourth special session of the General Assembly (resolution 60/130 of 16 December 2005);
  - (b) Social development, including questions relating to the world social situation and to youth, ageing, disabled persons and the family (decision 60/537 of 16 December 2005);
  - (c) United Nations Literacy Decade: education for all (resolution 59/149 of 20 December 2004);
  - (d) Follow-up to the International Year of Older Persons: Second World Assembly on Ageing (resolution 60/135 of 16 December 2005).
60. Advancement of women:
- (a) Advancement of women (resolutions 34/180 of 18 December 1979, 39/125 of 14 December 1984, 45/124 of 14 December 1990, 59/164 and 59/166 of 20 December 2004, 60/136 of 16 December 2005 and 60/230 of 23 December 2005);
  - (b) Implementation of the outcome of the Fourth World Conference on Women and of the twenty-third special session of the General Assembly (resolutions 50/203 of 22 December 1995, 52/100 of 12 December 1997 and 60/140 of 16 December 2005).

C. Development of Africa

61. New Partnership for Africa's Development: progress in implementation and international support:
- (a) New Partnership for Africa's Development: progress in implementation and international support (resolution 60/222 of 23 December 2005);
  - (b) Causes of conflict and the promotion of durable peace and sustainable development in Africa (resolution 60/223 of 23 December 2005).

D. Promotion of human rights

62. Promotion and protection of the rights of children:
- (a) Promotion and protection of the rights of children (resolutions 44/25 of 20 November 1989 and 60/231 of 23 December 2005);
  - (b) Follow-up to the outcome of the special session on children (resolution 58/282 of 9 February 2004 and decision 60/537 of 16 December 2005).

63. Indigenous issues:
  - (a) Indigenous issues (resolution 60/142 of 16 December 2005);
  - (b) Second International Decade of the World's Indigenous People (resolution 60/142 of 16 December 2005).
64. Elimination of racism and racial discrimination:
  - (a) Elimination of racism and racial discrimination (resolutions 2106 A (XX) of 21 December 1965, 3380 (XXX) of 10 November 1975, 59/176 and 59/177 of 20 December 2004 and 60/143 and 60/144 of 16 December 2005);
  - (b) Comprehensive implementation of and follow-up to the Durban Declaration and Programme of Action (decision 60/537 of 16 December 2005).
65. Right of peoples to self-determination (resolution 60/145 of 16 December 2005).
66. Promotion and protection of human rights:
  - (a) Implementation of human rights instruments (resolutions 2200 A (XXI) of 16 December 1966, 39/46 of 10 December 1984, 59/262 of 23 December 2004 and 60/148 of 16 December 2005);
  - (b) Human rights questions, including alternative approaches for improving the effective enjoyment of human rights and fundamental freedoms (resolutions 59/186, 59/189, 59/190, 59/193, 59/196, 59/197, 59/200, 59/203 and 59/204 of 20 December 2004, 60/150 to 60/153, 60/155 to 60/158, 60/161, 60/165, 60/166 and 60/169 of 16 December 2005 and 60/232 of 23 December 2005);
  - (c) Human rights situations and reports of special rapporteurs and representatives (resolutions 60/170 to 60/172 and 60/174 of 16 December 2005 and 60/233 of 23 December 2005);
  - (d) Comprehensive implementation of and follow-up to the Vienna Declaration and Programme of Action (resolutions 48/121 and 48/141 of 20 December 1993).

E. Effective coordination of humanitarian assistance efforts

67. Strengthening of the coordination of humanitarian and disaster relief assistance of the United Nations, including special economic assistance (resolutions 46/182 of 19 December 1991, 60/13 and 60/15 of 14 November 2005 and 60/123 of 15 December 2005):
  - (a) Strengthening of the coordination of emergency humanitarian assistance of the United Nations (resolutions 60/124 and 60/125 of 15 December 2005);
  - (b) Special economic assistance to individual countries or regions (resolutions 59/214 to 59/216 and 59/219 of 22 December 2004 and 60/219 and 60/220 of 22 December 2005);

- (c) Participation of volunteers, “White Helmets”, in the activities of the United Nations in the field of humanitarian relief, rehabilitation and technical cooperation for development (resolution 58/316 of 1 July 2004);
- (d) Assistance to the Palestinian people (resolution 60/126 of 15 December 2005).

F. Promotion of justice and international law

- 68. Report of the International Court of Justice (rule 13 (b)).
- 69. Oceans and the law of the sea:
  - (a) Oceans and the law of the sea (resolutions 49/28 of 6 December 1994, 59/24 of 17 November 2004 and 60/30 of 29 November 2005);
  - (b) Sustainable fisheries, including through the 1995 Agreement for the Implementation of the Provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks, and related instruments (resolutions 58/14 of 24 November 2003, 59/25 of 17 November 2004 and 60/31 of 29 November 2005).
- 70. Report of the International Criminal Tribunal for the Prosecution of Persons Responsible for Genocide and Other Serious Violations of International Humanitarian Law Committed in the Territory of Rwanda and Rwandan Citizens Responsible for Genocide and Other Such Violations Committed in the Territory of Neighbouring States between 1 January and 31 December 1994 (Security Council resolution 955 (1994) of 8 November 1994 and General Assembly decision 60/505 of 10 October 2005).
- 71. Report of the International Tribunal for the Prosecution of Persons Responsible for Serious Violations of International Humanitarian Law Committed in the Territory of the Former Yugoslavia since 1991 (Security Council resolution 827 (1993) of 25 May 1993 and General Assembly decision 60/506 of 10 October 2005).
- 72. Report of the International Criminal Court (resolution 60/29 of 23 November 2005).
- 73. Status of the Protocols Additional to the Geneva Conventions of 1949 and relating to the protection of victims of armed conflicts (resolution 59/36 of 2 December 2004).
- 74. Consideration of effective measures to enhance the protection, security and safety of diplomatic and consular missions and representatives (resolution 59/37 of 2 December 2004).
- 75. Report of the United Nations Commission on International Trade Law on the work of its thirty-ninth session (resolutions 2205 (XXI) of 17 December 1966 and 60/20 of 23 November 2005).
- 76. Report of the International Law Commission on the work of its fifty-eighth session (resolution 60/22 of 23 November 2005).

77. Report of the Special Committee on the Charter of the United Nations and on the Strengthening of the Role of the Organization (resolution 60/23 of 23 November 2005).

G. Disarmament

78. Report of the International Atomic Energy Agency (resolutions 1145 (XII) of 14 November 1957 and 60/6 of 31 October 2005).
79. Reduction of military budgets (resolutions 35/142 B of 12 December 1980 and 60/44 of 8 December 2005).
80. Maintenance of international security — good-neighbourliness, stability and development in South-Eastern Europe (resolution 59/59 of 3 December 2004).
81. Verification in all its aspects, including the role of the United Nations in the field of verification (resolution 59/60 of 3 December 2004).
82. Developments in the field of information and telecommunications in the context of international security (resolution 60/45 of 8 December 2005).
83. Role of science and technology in the context of international security and disarmament (resolution 60/51 of 8 December 2005).
84. Establishment of a nuclear-weapon-free zone in the region of the Middle East (resolution 60/52 of 8 December 2005).
85. Conclusion of effective international arrangements to assure non-nuclear-weapon States against the use or threat of use of nuclear weapons (resolution 60/53 of 8 December 2005).
86. Prevention of an arms race in outer space (resolution 60/54 of 8 December 2005).
87. General and complete disarmament:
  - (a) Notification of nuclear tests (resolution 42/38 C of 30 November 1987);
  - (b) Missiles (resolution 59/67 of 3 December 2004 and decision 60/515 of 8 December 2005);
  - (c) Measures to uphold the authority of the 1925 Geneva Protocol (resolution 59/70 of 3 December 2004);
  - (d) Mongolia's international security and nuclear-weapon-free status (resolution 59/73 of 3 December 2004);
  - (e) Consolidation of peace through practical disarmament measures (resolution 59/82 of 3 December 2004);
  - (f) Disarmament and non-proliferation education (resolution 59/93 of 3 December 2004);
  - (g) Towards a nuclear-weapon-free world: accelerating the implementation of nuclear disarmament commitments (resolution 60/56 of 8 December 2005);

- (h) Nuclear-weapon-free southern hemisphere and adjacent areas (resolution 60/58 of 8 December 2005);
- (i) Promotion of multilateralism in the area of disarmament and non-proliferation (resolution 60/59 of 8 December 2005);
- (j) Observance of environmental norms in the drafting and implementation of agreements on disarmament and arms control (resolution 60/60 of 8 December 2005);
- (k) Relationship between disarmament and development (resolution 60/61 of 8 December 2005);
- (l) The Hague Code of Conduct against Ballistic Missile Proliferation (resolution 60/62 of 8 December 2005);
- (m) Regional disarmament (resolution 60/63 of 8 December 2005);
- (n) Confidence-building measures in the regional and subregional context (resolution 60/64 of 8 December 2005);
- (o) Transparency and confidence-building measures in outer space activities (resolution 60/66 of 8 December 2005);
- (p) Implementation of the Convention on the Prohibition of the Development, Production, Stockpiling and Use of Chemical Weapons and on Their Destruction (resolution 60/67 of 8 December 2005);
- (q) Nuclear disarmament (resolution 60/70 of 8 December 2005);
- (r) Assistance to States for curbing the illicit traffic in small arms and light weapons and collecting them (resolution 60/71 of 8 December 2005);
- (s) Problems arising from the accumulation of conventional ammunition stockpiles in surplus (resolution 60/74 of 8 December 2005);
- (t) Conventional arms control at the regional and subregional levels (resolution 60/75 of 8 December 2005);
- (u) Follow-up to the advisory opinion of the International Court of Justice on the *Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons* (resolution 60/76 of 8 December 2005);
- (v) Measures to prevent terrorists from acquiring weapons of mass destruction (resolution 60/78 of 8 December 2005);
- (w) Reducing nuclear danger (resolution 60/79 of 8 December 2005);
- (x) Implementation of the Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-personnel Mines and on Their Destruction (resolution 60/80 of 8 December 2005);
- (y) The illicit trade in small arms and light weapons in all its aspects (resolution 60/81 of 8 December 2005);
- (z) Information on confidence-building measures in the field of conventional arms (resolution 60/82 of 8 December 2005);
- (aa) Transparency in armaments (resolution 60/226 of 23 December 2005);

- (bb) Establishment of a nuclear-weapon-free zone in Central Asia (decision 60/516 of 8 December 2005);
  - (cc) United Nations conference to identify ways of eliminating nuclear dangers in the context of nuclear disarmament (decision 60/517 of 8 December 2005);
  - (dd) Convening of the fourth special session of the General Assembly devoted to disarmament (decisions 60/518 of 8 December 2005 and 60/559 of 6 June 2006).
88. Review and implementation of the Concluding Document of the Twelfth Special Session of the General Assembly:
- (a) United Nations disarmament fellowship, training and advisory services (resolution 59/97 of 3 December 2004);
  - (b) United Nations Disarmament Information Programme (resolution 59/103 of 3 December 2004);
  - (c) United Nations regional centres for peace and disarmament (resolution 60/83 of 8 December 2005);
  - (d) United Nations Regional Centre for Peace, Disarmament and Development in Latin America and the Caribbean (resolution 60/84 of 8 December 2005);
  - (e) United Nations Regional Centre for Peace and Disarmament in Asia and the Pacific (resolution 60/85 of 8 December 2005);
  - (f) United Nations Regional Centre for Peace and Disarmament in Africa (resolution 60/86 of 8 December 2005);
  - (g) Regional confidence-building measures: activities of the United Nations Standing Advisory Committee on Security Questions in Central Africa (resolution 60/87 of 8 December 2005);
  - (h) Convention on the Prohibition of the Use of Nuclear Weapons (resolution 60/88 of 8 December 2005).
89. Review of the implementation of the recommendations and decisions adopted by the General Assembly at its tenth special session:
- (a) Advisory Board on Disarmament Matters (resolution 38/183 O of 20 December 1983);
  - (b) United Nations Institute for Disarmament Research (resolution 39/148 H of 17 December 1984);
  - (c) Report of the Conference on Disarmament (resolutions 60/46 and 60/90 of 8 December 2005);
  - (d) Report of the Disarmament Commission (resolution 60/91 of 8 December 2005).
90. The risk of nuclear proliferation in the Middle East (resolution 60/92 of 8 December 2005).

91. Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons Which May Be Deemed to Be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects (resolution 60/93 of 8 December 2005).
92. Strengthening of security and cooperation in the Mediterranean region (resolution 60/94 of 8 December 2005).
93. Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty (resolution 60/95 of 8 December 2005).
94. Convention on the Prohibition of the Development, Production and Stockpiling of Bacteriological (Biological) and Toxin Weapons and on Their Destruction (resolution 60/96 of 8 December 2005).

H. Drug control, crime prevention and combating international terrorism in all its forms and manifestations

95. Crime prevention and criminal justice (resolutions 60/175 to 60/177 of 16 December 2005).
96. International drug control (resolution 60/178 of 16 December 2005).
97. Measures to eliminate international terrorism (resolution 60/43 of 8 December 2005).

I. Organizational, administrative and other matters

98. Notification by the Secretary-General under Article 12, paragraph 2, of the Charter of the United Nations (rule 49).
99. Report of the Secretary-General on the work of the Organization (rules 13 (a) and 48; resolutions 47/120 B of 20 September 1993 and 51/241 of 31 July 1997).
100. Elections to fill vacancies in principal organs:
  - (a) Election of five non-permanent members of the Security Council (rule 142; decision 60/403 of 10 October 2005);
  - (b) Election of eighteen members of the Economic and Social Council (rule 145; decision 60/404 of 17 October 2005).
101. Appointment of the Secretary-General of the United Nations (rule 141; resolution 55/277 of 29 June 2001).
102. Elections to fill vacancies in subsidiary organs and other elections:
  - (a) Election of seven members of the Committee for Programme and Coordination (Economic and Social Council resolution 2008 (LX) of 14 May 1976 and General Assembly decisions 60/405 A of 3 November 2005 and 60/405 B of 27 March 2006);
  - (b) Election of thirty members of the United Nations Commission on International Trade Law (decisions 55/308 of 16 October 2000 and 58/407 of 17 November 2003);

- (c) Election of the members of the International Law Commission (decision 56/311 of 7 November 2001);
- (d) Election of two members of the Organizational Committee of the Peacebuilding Commission (resolutions 60/180 of 20 December 2005 and 60/261 of 8 May 2006 and decision 60/417 of 16 May 2006);
- (e) Election of fourteen members of the Human Rights Council (resolution 60/251 of 15 March 2006 and decisions 60/416 and 60/555 of 9 May 2006).

103. Appointments to fill vacancies in subsidiary organs and other appointments:

- (a) Appointment of members of the Advisory Committee on Administrative and Budgetary Questions (rule 155; decision 60/410 of 23 November 2005);
- (b) Appointment of members of the Committee on Contributions (rule 158; decisions 60/411 A of 23 November 2005 and 60/411 B of 16 March 2006);
- (c) Confirmation of the appointment of members of the Investments Committee (resolution 155 (II) of 15 November 1947 and decision 60/412 of 23 November 2005);
- (d) Appointment of members of the United Nations Administrative Tribunal (resolutions 351 A (IV) of 24 November 1949, 55/159 of 12 December 2000 and 59/283 of 13 April 2005 and decision 59/410 of 8 December 2004);
- (e) Appointment of members of the International Civil Service Commission (resolution 3357 (XXIX) of 18 December 1974):
  - (i) Appointment of members of the Commission (decision 60/414 of 23 November 2005);
  - (ii) Designation of the Chairman and the Vice-Chairman of the Commission (decision 57/410 of 4 December 2002);
- (f) Appointment of members of the Committee on Conferences (resolution 43/222 B of 21 December 1988 and decision 60/407 of 3 November 2005);
- (g) Appointment of the members of the Consultative Committee of the United Nations Development Fund for Women (resolution 31/133 of 16 December 1976 and decision 58/416 of 17 December 2003);
- (h) Appointment of members of the Joint Inspection Unit (resolution 31/192 of 22 December 1976 and decisions 58/422 of 5 August 2004, 59/416 A of 28 April 2005 and 59/416 B of 24 August 2005).

104. Admission of new Members to the United Nations (rule 136).

105. Cooperation between the United Nations and regional and other organizations:

- (a) Cooperation between the United Nations and the African Union (resolution 59/213 of 20 December 2004);

- (b) Cooperation between the United Nations and the Asian-African Legal Consultative Organization (resolution 59/3 of 22 October 2004);
- (c) Cooperation between the United Nations and the Association of Southeast Asian Nations (resolution 59/5 of 22 October 2004);
- (d) Cooperation between the United Nations and the Black Sea Economic Cooperation Organization (resolution 59/259 of 23 December 2004);
- (e) Cooperation between the United Nations and the Caribbean Community (resolution 59/138 of 10 December 2004);
- (f) Cooperation between the United Nations and the Community of Portuguese-speaking Countries (resolution 59/21 of 8 November 2004);
- (g) Cooperation between the United Nations and the Council of Europe (resolution 59/139 of 10 December 2004);
- (h) Cooperation between the United Nations and the Economic Community of Central African States (resolution 59/310 of 14 July 2005);
- (i) Cooperation between the United Nations and the Economic Cooperation Organization (resolution 59/4 of 22 October 2004);
- (j) Cooperation between the United Nations and the International Organization of la Francophonie (resolution 59/22 of 8 November 2004);
- (k) Cooperation between the United Nations and the Inter-Parliamentary Union (resolution 59/19 of 8 November 2004);
- (l) Cooperation between the United Nations and the Latin American Economic System (resolution 59/258 of 23 December 2004);
- (m) Cooperation between the United Nations and the League of Arab States (resolution 59/9 of 22 October 2004);
- (n) Cooperation between the United Nations and the Organization for the Prohibition of Chemical Weapons (resolution 59/7 of 22 October 2004);
- (o) Cooperation between the United Nations and the Organization for Security and Cooperation in Europe (resolution 55/285 of 7 September 2001);
- (p) Cooperation between the United Nations and the Organization of American States (resolution 59/257 of 23 December 2004);
- (q) Cooperation between the United Nations and the Organization of the Islamic Conference (resolution 59/8 of 22 October 2004);
- (r) Cooperation between the United Nations and the Pacific Islands Forum (resolution 59/20 of 8 November 2004);
- (s) Cooperation between the United Nations and the Preparatory Commission for the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization (resolution 59/6 of 22 October 2004);
- (t) Cooperation between the United Nations and the Southern African Development Community (resolution 59/140 of 15 December 2004).

106. Implementation of the resolutions of the United Nations (decision 60/510 of 3 November 2005).
107. Revitalization of the work of the General Assembly (resolution 58/316 of 1 July 2004).
108. Question of equitable representation on and increase in the membership of the Security Council and related matters.⁵
109. Strengthening of the United Nations system.³
110. Follow-up to the outcome of the Millennium Summit (resolutions 60/35 of 30 November 2005, 60/260 of 8 May 2006, 60/265 of 30 June 2006 and 60/283 of 7 July 2006 and decision 60/551 C of 7 July 2006).
111. Multilingualism (resolution 59/309 of 22 June 2005).
112. Report of the Peacebuilding Commission (resolution 60/180 of 20 December 2005).
113. Financial reports and audited financial statements, and reports of the Board of Auditors (resolutions 59/264 A of 23 December 2004, 60/234 A of 23 December 2005 and 60/234 B of 30 June 2006):
  - (a) United Nations;
  - (b) United Nations Development Programme;
  - (c) United Nations Children's Fund;
  - (d) United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East;
  - (e) United Nations Institute for Training and Research;
  - (f) Voluntary funds administered by the United Nations High Commissioner for Refugees;
  - (g) Fund of the United Nations Environment Programme;
  - (h) United Nations Population Fund;
  - (i) United Nations Human Settlements Programme;
  - (j) Fund of the United Nations International Drug Control Programme;
  - (k) United Nations Office for Project Services;
  - (l) International Tribunal for the Prosecution of Persons Responsible for Serious Violations of International Humanitarian Law Committed in the Territory of the Former Yugoslavia since 1991;
  - (m) International Criminal Tribunal for the Prosecution of Persons Responsible for Genocide and Other Serious Violations of International Humanitarian Law Committed in the Territory of Rwanda and Rwandan Citizens Responsible for Genocide and Other Such Violations Committed

---

The inclusion of this item in the draft agenda of the sixty-first session is subject to any action that the General Assembly may take on it at its sixtieth session.

in the Territory of Neighbouring States between 1 January and 31 December 1994;

(n) Capital master plan.

114. Review of the efficiency of the administrative and financial functioning of the United Nations (resolutions 57/281 B of 18 June 2003, 59/270 of 23 December 2004, 60/235 of 23 December 2005, 60/254 and 60/260 of 8 May 2006 and 60/283 of 7 July 2006 and decision 60/551 C of 7 July 2006).
115. Programme budget for the biennium 2006-2007 (resolutions 56/270 of 27 March 2002, 57/292 of 20 December 2002, 59/276 of 23 December 2004, 59/282 of 13 April 2005, 60/197 and 60/201 of 22 December 2005, 60/246 of 60/250 of 23 December 2005, 60/255, 60/256 and 60/260 of 8 May 2006, 60/267 and 60/282 of 30 June 2006 and 60/283 of 7 July 2006 and decisions 57/589 of 18 June 2003, 60/551 B of 8 May 2006, 60/551 C of 7 July 2006, and 60/561 and 60/562 of 30 June 2006).
116. Programme planning (resolution 60/257 of 8 May 2006).
117. Improving the financial situation of the United Nations.⁵
118. Administrative and budgetary coordination of the United Nations with the specialized agencies and the International Atomic Energy Agency (decision 47/449 of 22 December 1992).
119. Pattern of conferences (resolutions 60/236 A of 23 December 2005 and 60/236 B of 8 May 2006).
120. Scale of assessments for the apportionment of the expenses of the United Nations (resolutions 60/237 of 23 December 2005, 60/260 of 8 May 2006 and 60/283 of 7 July 2006 and decisions 60/551 B of 8 May 2006 and 60/551 C of 7 July 2006).
121. Human resources management (resolutions 57/281 B of 18 June 2003, 57/305 of 15 April 2003, 59/266 and 59/270 of 23 December 2004, 59/296 of 22 June 2005, 60/238 of 23 December 2005, 60/257 and 60/260 of 8 May 2006 and 60/283 of 7 July 2006 and decisions 60/551 A of 23 December 2005 and 60/551 C of 7 July 2006).
122. Joint Inspection Unit (resolutions 55/230 of 23 December 2000, 59/267 of 23 December 2004 and 60/258 of 8 May 2006).
123. United Nations common system (decision 60/551 B of 8 May 2006).
124. United Nations pension system (resolutions 46/220 of 20 December 1991 and 59/269 of 23 December 2004).
125. Report on the activities of the Office of Internal Oversight Services (resolutions 48/218 B of 29 July 1994, 54/244 of 23 December 1999, 59/272 of 23 December 2004 and 60/259 of 8 May 2006).⁶
126. Administration of justice at the United Nations (resolution 59/283 of 13 April 2005 and decision 60/551 B of 8 May 2006).

---

⁶ The title of this item was modified in accordance with resolution 60/259 of 8 May 2006.

127. Financing of the International Criminal Tribunal for the Prosecution of Persons Responsible for Genocide and Other Serious Violations of International Humanitarian Law Committed in the Territory of Rwanda and Rwandan Citizens Responsible for Genocide and Other Such Violations Committed in the Territory of Neighbouring States between 1 January and 31 December 1994 (resolutions 55/226 of 23 December 2000 and 60/241 of 23 December 2005).
128. Financing of the International Tribunal for the Prosecution of Persons Responsible for Serious Violations of International Humanitarian Law Committed in the Territory of the Former Yugoslavia since 1991 (resolutions 55/225 A of 23 December 2000 and 60/243 of 23 December 2005 and decision 60/560 of 30 June 2006).
129. Scale of assessments for the apportionment of the expenses of United Nations peacekeeping operations (resolutions 55/235 of 23 December 2000 and 58/256 of 23 December 2003).
130. Administrative and budgetary aspects of the financing of the United Nations peacekeeping operations (resolutions 49/233 A of 23 December 1994, 59/296 of 22 June 2005, 60/260 of 8 May 2006, 60/266 to 60/268 and 60/274 of 30 June 2006 and 60/283 of 7 July 2006 and decision 60/551 C of 7 July 2006).
131. Financing of the United Nations Operation in Burundi (resolution 60/269 of 30 June 2006).
132. Financing of the United Nations Operation in Côte d'Ivoire (resolutions 60/17 A of 23 November 2005 and 60/17 B of 30 June 2006).
133. Financing of the United Nations Peacekeeping Force in Cyprus (resolution 60/270 of 30 June 2006).
134. Financing of the United Nations Organization Mission in the Democratic Republic of the Congo (resolutions 60/121 A of 8 December 2005 and 60/121 B of 30 June 2006).
135. Financing of the United Nations Mission in East Timor.⁵
136. Financing of the United Nations Mission of Support in East Timor (resolution 60/271 of 30 June 2006).
137. Financing of the United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea (resolution 60/272 of 30 June 2006).
138. Financing of the United Nations Observer Mission in Georgia (resolution 60/273 of 30 June 2006).
139. Financing of the United Nations Stabilization Mission in Haiti (resolutions 60/18 A of 23 November 2005 and 60/18 B of 30 June 2006).
140. Financing of the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo (resolution 60/275 of 30 June 2006).
141. Financing of the United Nations Mission in Liberia (resolution 60/276 of 30 June 2006).

- 142. Financing of the United Nations peacekeeping missions in the Middle East
  - a) United Nations Disengagement Observer Force (resolution 60/277 of 30 June 2006),
  - b) United Nations Truce Supervision Force (resolution 60/278 of 30 June 2006)
- 143. Financing of the United Nations Mission in Sierra Leone (resolution 60/279 of 30 June 2006)
- 144. Financing of the United Nations Mission in the Sudan (resolutions 60/122 A and S/LS/INF/Ser. 2006 and 60/122 B of 30 June 2006)
- 145. Financing of the United Nations Mission for the Referendum in Western Sahara (resolution 60/280 of 30 June 2006)
- 146. Report of the Committee on Relations with the Host Country (resolution 60/24 of 23 November 2005)
- 147. Report of the Human Rights Council (resolution 60/251 of 18 March 2006)
- 148. United Nations reform: measures and proposals (resolutions 60/260 of 8 May 2006 and 60/283 of 7 July 2006 and decision 60/551 C of 7 July 2006)
- 149. Observer status for the OIPD¹ Fund for International Development in the General Assembly (item proposed by Saudi Arabia (A/61/143))
- 150. The role of law in the national and international (item proposed by Luxembourg and Mexico (A/61/143))

¹ Advisory Committee on the General Assembly decided that this item should be considered beyond A/61/143. It was listed in the report on 55/285 of 7 September 2001. The report has been included in the present analysis. In the sixty-first session, it was included in the report on 60/260 and 60/283 of 8 May 2006 and 60/283 of 7 July 2006, and decision 60/551 C of 7 July 2006.

VEDLEGG 2

FN sine medlemsland og bidragsskalaen

Tabell 2.1 Medlemslanda sin opptaksdato, plassering i valgrupper og prosentvis bidrag til FNs regulære budsjett i 2006–2007

(Forkortinger: *afr*=afrikanske, *ar*=arabiske, *as*=asiatiske, *la*=latinamerikanske, *weog*=vesteuropiske og andre statar, *aust*=austeuropiske statar).

Stat	Opptak	Gruppe	Obligatoriske bidrag i prosent	
			2004–2005	2006–2007
Afghanistan	19. november 1946	as	0,002	0,002
Albania	14. desember 1955	aust	0,005	0,005
Algerie	08. oktober 1962	afr(ar)	0,076	0,076
Andorra	28. juli 1993	weog	0,005	0,005
Angola	01. desember 1976	afr	0,001	0,001
Antigua og Barbuda	11. november 1981	la	0,003	0,003
Argentina	24. oktober 1945	la	0,956	0,956
Armenia	02. mars 1992	aust	0,002	0,002
Aserbajdsjan	02. mars 1992	aust	0,005	0,005
Austerrike	14. desember 1955	weog	0,859	0,859
Australia	01. november 1945	weog	1,592	1,592
Aust-Timor	27. september 2002	as	0,001	0,001
Bahamas	18. september 1973	la	0,013	0,013
Bahrain	21. september 1971	as(ar)	0,030	0,030
Bangladesh	17. september 1974	as	0,010	0,010
Barbados	09. desember 1966	la	0,010	0,010
Belarus (Kviterussland)	24. oktober 1945	aust	0,018	0,018
Belgia	27. desember 1945	weog	1,069	1,069
Belize	25. september 1981	la	0,001	0,001
Benin	20. september 1960	afr	0,002	0,002
Bhutan	21. september 1971	as	0,001	0,001

Stat	Opptak	Gruppe	Obligatoriske bidrag i prosent	
			2004–2005	2006–2007
Bolivia	14. november 1945	la	0,009	0,009
Bosnia-Hercegovina	22. mai 1992	aust	0,003	0,003
Botswana	17. oktober 1966	afr	0,012	0,012
Brasil	24. oktober 1945	la	1,523	1,523
Brunei Darussalam	21. september 1984	as	0,034	0,034
Bulgaria	14. desember 1955	aust	0,017	0,017
Burkina Faso	20. september 1960	afr	0,002	0,002
Burma, se Myanmar				
Burundi	18. september 1962	afr	0,001	0,001
Canada	09. november 1945	weog	2,813	2,813
Chile	24. oktober 1945	la	0,223	0,223
Colombia	05. november 1945	la	0,155	0,155
Costa Rica	02. november 1945	la	0,030	0,030
Cuba	24. oktober 1945	la	0,043	0,043
Danmark	24. oktober 1945	weog	0,718	0,718
Dei sameinte arabiske emirata	09. desember 1971	as(ar)	0,235	0,235
Den demokratiske folkerepublikken Korea (Nord-Korea)	17. september 1991	as	0,010	0,010
Den demokratiske republikken Kongo (tidl. Zaïre)	20. september 1960	afr	0,003	0,003
Den dominikanske republikken	24. oktober 1945	la	0,035	0,035
Den sentralafrikanske republikken	20. september 1960	afr	0,001	0,001
Den tsjekkiske republikken	19. januar 1993	aust	0,183	0,183
Djibouti	20. september 1977	afr	0,001	0,001
Dominica	18. desember 1978	la	0,001	0,001
Ecuador	21. desember 1945	la	0,019	0,019
Egypt	24. oktober 1945	afr(ar)	0,120	0,120
Ekvatorial-Guinea	12. november 1968	afr	0,002	0,002
Elfenbeinskysten	20. september 1960	afr	0,010	0,010
El Salvador	24. oktober 1945	la	0,022	0,022
Eritrea	28. mai 1993	afr	0,001	0,001
Estland	17. september 1991	aust	0,012	0,012

Stat	Opptak	Gruppe	Obligatoriske bidrag i prosent	
			2004–2005	2006–2007
Etiopia	13. november 1945	afr	0,004	0,004
Fiji	13. oktober 1970	as	0,004	0,004
Filippinane	24. oktober 1945	as	0,095	0,095
Finland	14. desember 1955	weog	0,533	0,533
Frankrike	24. oktober 1945	weog	6,030	6,030
Gabon	20. september 1960	afr	0,009	0,009
Gambia	21. september 1965	afr	0,001	0,001
Georgia	31. juli 1992	aust	0,003	0,003
Ghana	08. mars 1957	afr	0,004	0,004
Grenada	17. september 1974	la	0,001	0,001
Guatemala	21. november 1945	la	0,030	0,030
Guinea	12. desember 1958	afr	0,003	0,003
Guinea-Bissau	17. september 1974	afr	0,001	0,001
Guyana	20. september 1966	la	0,001	0,001
Haiti	24. oktober 1945	la	0,003	0,003
Hellas	25. oktober 1945	weog	0,530	0,530
Honduras	17. desember 1945	la	0,005	0,005
India	30. oktober 1945	as	0,421	0,421
Indonesia	28. september 1950	as	0,142	0,142
Irak	21. desember 1945	as(ar)	0,016	0,016
Iran	24. oktober 1945	as	0,157	0,157
Irland	14. desember 1955	weog	0,350	0,350
Island	19. november 1946	weog	0,034	0,034
Israel	11. mai 1949	weog	0,467	0,467
Italia	14. desember 1955	weog	4,885	4,885
Jamaica	18. september 1962	la	0,008	0,008
Japan	18. desember 1956	as	19,468	19,468
Jemen	20. september 1947	afr(ar)	0,006	0,006
Jordan	14. desember 1955	as(ar)	0,011	0,011
Serbia og Montenegro	24. oktober 1945	aust	0,019	0,019
Kambodsja	14. desember 1955	as	0,002	0,002
Kamerun	20. september 1960	afr	0,008	0,008

Stat	Opptak	Gruppe	Obligatoriske bidrag i prosent	
			2004–2005	2006–2007
Kapp Verde	16. september 1975	afr	0,001	0,001
Kasakhstan	02. mars 1992	as	0,025	0,025
Kenya	16. desember 1963	afr	0,009	0,009
Kina	24. oktober 1945	as	2,053	2,053
Kirgisistan	02. mars 1992	as	0,001	0,001
Kiribati	14. september 1999	as	0,001	0,001
Komorane	12. november 1975	afr	0,001	0,001
Kongo, Brazzaville	20. september 1960	afr	0,001	0,001
Kroatia	22. mai 1992	aust	0,037	0,037
Kuwait	14. mai 1963	as(ar)	0,162	0,162
Kviterussland, se Belarus				
Kypros	20. september 1960	as	0,039	0,039
Laos	14. desember 1955	as	0,001	0,001
Latvia	17. september 1991	aust	0,015	0,015
Lesotho	17. oktober 1966	afr	0,001	0,001
Libanon	24. oktober 1945	as(ar)	0,024	0,024
Liberia	02. november 1945	afr	0,001	0,001
Libya	14. desember 1955	afr(ar)	0,132	0,132
Liechtenstein	18. september 1990	weog	0,005	0,005
Litauen	17. september 1991	aust	0,024	0,024
Luxembourg	24. oktober 1945	weog	0,077	0,077
Madagaskar	20. september 1960	afr	0,003	0,003
Makedonia (FYROM)	08. april 1993	aust	0,006	0,006
Malawi	01. desember 1964	afr	0,001	0,001
Malaysia	17. september 1957	as	0,203	0,203
Maldivane	21. september 1965	as	0,001	0,001
Mali	28. september 1980	afr	0,002	0,002
Malta	01. desember 1964	weog	0,014	0,014
Marokko	12. november 1956	afr(as)	0,047	0,047
Marshalløyane	17. september 1991	as	0,001	0,001
Mauretania	27. oktober 1961	afr(as)	0,001	0,001
Mauritius	24. april 1968	afr	0,011	0,011

Stat	Opptak	Gruppe	Obligatoriske bidrag i prosent	
			2004–2005	2006–2007
Mexico	07. november 1945	la	1,883	1,883
Mikronesiaføderasjonen	17. september 1991	as	0,001	0,001
Moldova	02. mars 1992	aust	0,001	0,001
Monaco	28. mai 1993	weog	0,003	0,003
Mongolia	27. oktober 1961	as	0,001	0,001
Mosambik	16. september 1975	afr	0,001	0,001
Myanmar	19. april 1948	as	0,010	0,010
Namibia	23. april 1990	afr	0,006	0,006
Nauru	14. september 1999	as	0,001	0,001
Nederland	10. desember 1945	weog	1,690	1,690
Nepal	14. desember 1955	as	0,004	0,004
Nicaragua	24. oktober 1945	la	0,001	0,001
Niger	20. september 1960	afr	0,001	0,001
Nigeria	07. oktober 1960	afr	0,042	0,042
Noreg	27. november 1945	weog	0,679	0,679
Ny-Zealand	24. oktober 1945	weog	0,221	0,221
Oman	07. oktober 1971	as(ar)	0,061	0,061
Pakistan	30. september 1947	as	0,055	0,055
Palau	15. desember 1994	as	0,001	0,001
Panama	13. november 1945	la	0,019	0,019
Papua Ny-Guinea	10. oktober 1975	as	0,003	0,003
Paraguay	24. oktober 1945	la	0,012	0,012
Peru	31. oktober 1945	la	0,092	0,092
Polen	24. oktober 1945	aust	0,461	0,461
Portugal	14. desember 1945	weog	0,470	0,470
Qatar	21. september 1971	as(ar)	0,064	0,064
Republikken Korea (Sør-Korea)	17. september 1991	as	1,796	1,796
Romania	14. desember 1955	aust	0,060	0,060
Russland	24. oktober 1945	aust	1,100	1,100
Rwanda	18. september 1962	afr	0,001	0,001
Salomonøyane	19. september 1978	as	0,001	0,001
Samoa	15. desember 1976	as	0,001	0,001

Stat	Opptak	Gruppe	Obligatoriske bidrag i prosent	
			2004–2005	2006–2007
San Marino	02. mars 1992	weog	0,003	0,003
São Tomé og Príncipe	16. september 1975	afr	0,001	0,001
Saudi-Arabia	24. oktober 1945	as(ar)	0,713	0,713
Senegal	28. september 1960	afr	0,005	0,005
Seychellane	21. september 1976	afr	0,002	0,002
Sierra Leone	27. september 1961	afr	0,001	0,001
Singapore	21. september 1965	as	0,388	0,388
Slovakia	19. januar 1993	aust	0,051	0,051
Slovenia	22. mai 1992	aust	0,082	0,082
Somalia	20. september 1960	afr	0,001	0,001
Spania	14. desember 1955	weog	2,520	2,520
Sri Lanka	14. desember 1955	as	0,017	0,017
St. Kitts og Nevis	23. september 1983	la	0,001	0,001
St. Lucia	12. september 1979	la	0,002	0,002
St. Vincent og Grenadinane	16. september 1980	la	0,001	0,001
Storbritannia	24. oktober 1945	weog	6,127	6,127
Sudan	12. november 1956	afr(ar)	0,008	0,008
Surinam	04. desember 1975	la	0,001	0,001
Sveits	10. september 2002	weog	1,197	1,197
Sverige	19. november 1946	weog	0,998	0,998
Swaziland	24. september 1968	afr	0,002	0,002
Syria	24. oktober 1945	as(ar)	0,038	0,038
Sør-Afrika	07. november 1945	afr	0,292	0,292
Tadsjikistan	02. mars 1992	as	0,001	0,001
Tanzania	14. desember 1961	afr	0,006	0,006
Tchad	20. september 1960	afr	0,001	0,001
Thailand	16. desember 1946	as	0,209	0,209
Togo	20. september 1960	afr	0,001	0,001
Tonga	14. september 1999	as	0,001	0,001
Trinidad og Tobago	18. september 1962	la	0,022	0,022
Tunisia	12. november 1956	afr(ar)	0,032	0,032
Turkmenistan	02. mars 1992	as	0,005	0,005

Stat	Opptak	Gruppe	Obligatoriske bidrag i prosent	
			2004–2005	2006–2007
Tuvalu	05. september 2000	as	0,001	0,001
Tyrkia	24. oktober 1945	weog	0,372	0,372
Tyskland	18. september 1973	weog	8,662	8,662
Uganda	25. oktober 1962	afr	0,006	0,006
Ukraina	24. oktober 1945	aust	0,039	0,039
Ungarn	14. desember 1955	aust	0,126	0,126
Uruguay	18. desember 1945	la	0,048	0,048
USA	24. oktober 1945	weog	22,000	22,000
Usbekistan	02. mars 1992	as	0,014	0,014
Vanuatu	15. september 1981	as	0,001	0,001
Venezuela	15. november 1945	la	0,171	0,171
Vietnam	20. september 1977	as	0,021	0,021
Zambia	01. desember 1964	afr	0,002	0,002
Zimbabwe	25. august 1980	afr	0,007	0,007

VEDLEGG 3

Programbudsjettet 2006–2007

FNs programbudsjett for toårsperioden 2006–2007 som vedteke på den 60. generalforsamlinga.

Tabell 3.1 A. Utgifter

Budsjett seksjon	Kap.	Tekst	USD
I	1–2	Generell politisk verksemd, leing og koordinering	661 589 700
II	3–6	Politiske saker, fredsbevarande operasjonar	552 405 800
III	7–8	Internasjonal lov og rett	77 246 300
IV	9–16	Internasjonalt samarbeid for utvikling	372 156 400
V	17–22	Regionalt utviklingssamarbeid	425 715 500
VI	23–26	Menneskerettar og humanitære saker	209 058 900
VII	27	Informasjon	177 302 500
VIII	28	Administrasjon og fellestenester	511 375 800
IX	29	Internt tilsyn	31 330 100
X	30–31	Særlege administrative utgifter	103 976 800
XI	32	Investeringsutgifter	74 841 300
XII	33	Sikkerhet	190 131 400
XIII	34	Utviklingskontoen	13 954 100
XIV	35	Utbetalingar frå skatteutjanningsfondet	397 827 900
		SUM	3 798 912 500

Tabell 3.2 B. Inntekter

Kapittel	Tekst	USD
1	Inntekter til skatteutjanningsfondet	401 734 800
2	Generelle inntekter	20 867 000
3	Publikumstenester	4 753 400
	Til saman	427 355 200
	Pliktige bidrag frå medlemslanda for toårsperioden vedteke av Generalforsamlinga	3 371 557 300
	SUM	3 798 912 500

VEDLEGG 5

Forkortinger

AALCC	The Asian-African Legal Consultative Committee Den asiatsk-afrikanske juridiske rådgjevande komiteen	CAT	Committee Against Torture FNs komité mot tortur
ABM-avtalen	Anti-Ballistic Missile Treaty Avtale mellom Sovjetunionen og USA frå 1972 om avgrensingar i anti-raketforsvaret	CCPC	Committee on Crime Prevention and Control Komiteen for kriminalitetsforebygging og kontroll
ACABQ	Advisory Committee on Administrative and Budgetary Questions Den rådgjevande komiteen for administrative og budsjettmessige spørsmål	CD	Conference on Disarmament Nedrustingskonferansen i Genève
ACC	Administrative Committee on Coordination Den administrative samordningskomiteen	CDE	sjå KNE
AfDB	African Development Bank Den afrikanske utviklingsbanken	CDP	Committee on Development Planning Komiteen for utviklingsplanlegging
AsDB	Asian Development Bank Den asiatiske utviklingsbanken	CEDAW	Committee on the Elimination of Discrimination against Women Komiteen for avskaffing av kvinne diskriminering
ASEAN	Association of South East Asian Nations Samanslutning av søraust-asiatiske statar (medl.: Brunei, Filippinane, Indonesia, Kambodsja, Laos, Malaysia, Myanmar, Singapore, Thailand og Vietnam)	CERD	Committee on the Elimination of Racial Discrimination Komiteen for avskaffing av rasedis kriminering
AU	The African Union Den afrikanske Unionen	CESI	Centre for Economic and Social Information Senteret for økonomisk og sosial informasjon
BONUCA	FNs fredsbyggingskontor i Den sentral-afrikanske republikken	CFE	Conventional Forces in Europe Konvensjonelle styrkar i Europa
Bretton Woods institusjonane	Verdsbanken og Det internasjonale valutafondet (IMF)	CFS	Committee on World Food Security Komiteen for matvaretryggleik
CARICOM	Caribbean Community and Common Market Den karibiske fellesskapen og fellesmarknaden	CGIAR	Consultative Group on International Agricultural Research Samrådsgruppa for internasjonal landbruksforskning
CAS	Committee on Assurances of Supply IAEAs komité for leveringstryggleik	CHR	Commission on Human Rights Menneskerettskomisjonen
		CIEM	Committee on International Investment and Multinational Enterprises Komiteen for internasjonale investeringar og multinasjonale selskap
		CMI	Comité Maritime International

	Den internasjonale maritime komiteen		FN-sekretariatet si avdeling for fredstryggjande operasjoner
CND	Commission on Narcotic Drugs	DSG	Deputy Secretary General
CPC	FNs narkotikakommisjon Committee for Programming and Coordination	ECA	FNs varageneralsekretær Economic Commission for Africa
	Komiteen for programplanlegging og samordning	ECE	FNs økonomiske kommisjon for Afrika
CSBM	Confidence and Security Building Measures		Economic Commission for Europe
	Tillits- og tryggleiksskapande tiltak	ECLAC	FNs økonomiske kommisjon for Europa
CSD	Commission for Social Development		Economic Commission for Latin America and the Caribbean
	Sosialkommisjonen	ECOMOG	FNs økonomiske kommisjon for Latin-Amerika og Karibia
CSD	Commission on Sustainable Development		ECOWAS' Peace Monitoring Group
	Kommisjonen for berekraftig utvikling	ECOSOC	ECOWAS sin regionale fredstryggjande styrke
CSW	Commission on the Status of Women	ECOWAS	Economic and Social Council
	Kommisjonen for kvinnene si stilling		FNs økonomiske og sosiale råd
CTBT	Comprehensive Test Ban Treaty		Economic Community of West African States
	Fullstendig kjernefysisk prøvestandsavtale	ECWA	Økonomisk samanslutning for land i Vest-Afrika
CTC	Centre on Transnational Corporations		Economic Commission for Western Asia
	FNs senter for fleirnasjonale selskap (under UNCTAD)	ENMOD	FNs økonomiske kommisjon for Vest-Asia
CWC	Convention on the Prohibition of the Development, Production, Stockpiling and Use of Chemical Weapons and on their destruction		Convention on the Prohibition of Military and any other Hostile use of Environmental Modification Techniques
	Konvensjonen om forbod mot utvikling, produksjon, lagring og bruk av kjemiske våpen samt om øydelegging av dei	ERC	FNs konvensjon om forbod mot bruk av miljøpåverknad til militære formål (Miljøkrigskonvensjonen)
DAM	Department of Administration and Management	ESCAP	Emergency Relief Coordinator
	FN-sekretariatet si avdeling for administrative spørsmål		FNs nødhjelpskoordinator
DESA	Department of Economic and Social Affairs	EØS	Economic and Social Commission for Asia and the Pacific
	FN-sekretariatet si avdeling for økonomiske og sosiale spørsmål	FAO	FNs økonomiske og sosiale kommisjon for Asia og Stillehavsområdet
DPA	Department of Political Affairs		Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet
	FN-sekretariatet si avdeling for politiske spørsmål	G-77	Food and Agriculture Organization
DPI	Department of Public Information		FNs organisasjon for ernæring og landbruk
	FN-sekretariatet si informasjonsavdeling		Group of 77
DPKO	Department of Peacekeeping Operations	HIPC	Utviklingslanda si samordningsgruppe for handsaming av utviklingssspørsmål under Generalforsamlinga
			Highly Indebted Poor Countries
			Fattige land med høg gjeldsbyrde

IAEA	International Atomic Energy Agency Det internasjonale atomenergibyrådet		Det internasjonale finansieringsinstituttet
IATA	International Air Transport Association Den internasjonale organisasjonen for lufttransport	IGAD	Intergovernmental Authority on Development Organisasjon for tørke og utvikling på Afrikas horn
IBRD	International Bank of Reconstruction and Development Den internasjonale banken for gjenreising og utvikling (Verdsbanken)	ILC	International Law Commission Folkerettskommisjonen
ICAO	International Civil Aviation Organization Den internasjonale organisasjonen for sivil luftfart	ILO	International Labour Organization Den internasjonale arbeidsorganisasjonen
ICARA	International Conference on Assistance to Refugees in Africa Internasjonal konferanse om bistand til flyktingar i Afrika	IMF	International Monetary Fund Det internasjonale valutafondet
ICJ	International Court of Justice FNs mellomfolkelege domstol	IMO	International Maritime Organization Den internasjonale sjøfartsorganisasjonen (før 1982: IMCO)
ICRC	International Committee of the Red Cross Den internasjonale raudekrosskomiteen	INCB	International Narcotics Control Board Det internasjonale narkotikakontrollrådet
ICSAB	International Civil Advisory Board Den rådgjevande komiteen for Den internasjonale tenestemannskommisjonen	INF	Intermediate-range Nuclear Forces Kjernefysiske mellomdistansevapen
ICSC	International Civil Service Commission Den internasjonale tenestemannskommisjonen	INMARSAT	International Maritime Satellite Organization Den internasjonale organisasjonen for maritime telekommunikasjonar via satellitt
ICSU	International Council of Scientific Unions Vitskapsunionen sitt internasjonale råd	INSTRAW	International Research and Training Institute for the Advancement of Women Det internasjonale forskings- og utdanningsinstituttet for kvinner
ICTY	International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia FNs mellomfolkelege domstol for pådømming av krigsbrotsverk i det tidlegare Jugoslavia	INTELSAT	International Telecommunication Satellite Organization Den internasjonale telekommunikasjonssatellittorganisasjonen
IDA	International Development Association Det internasjonale utviklingsfondet (under Verdsbanken)	IOC	Intergovernmental Oceanographic Commission Den mellomstatlege oseanografiske kommisjonen
IEA	International Energy Agency Det internasjonale energibyrådet	IPDC	International Programme for the Development of Communication Det internasjonale programmet for kommunikasjonsutvikling
IFAD	International Fund for Agricultural Development Det internasjonale fondet for jordbruksutvikling	IPTF	International Police Force Task Force FNs internasjonale politistyrke
IFC	International Finance Corporation	ISAF	International Security Assistance Force FNs internasjonale sikkerhetsstyrke
		ITC	International Trade Center Det internasjonale handelssenteret

ITU	International Telecommunication Union	NATO	North Atlantic Treaty Organization
IUOTO	Den internasjonale teleunionen International Union of Official Travel Organizations	NEPAD	Den nordatlantiske traktatororganisasjonen New Partnership for Africa's Development
JIU	Den internasjonale reiselivsorganisasjonen Joint Inspection Unit	NGO	Nytt partnerskap for Afrikas utvikling Non-Governmental Organization
KNE	FNs inspektørgruppe Conference on Confidence and Security Building Measures and Disarmament in Europe (CDE)	NPT	Ikkje-statleg organisasjon Non-Proliferation Treaty
MICIVIH	Konferansen om tillits- og tryggleiksskapande tiltak og nedrusting i Europa Civilian Mission of the United Nations and the Organization of American States in Haiti	OAS	Ikkje-spreingsavtalen Organization of American States
MINUGUA	Organisasjonen av amerikanske statar United Nations Mission for the Verification of Human Rights and of Compliance with the Commitment of the Comprehensive Agreement on Human Rights in Guatemala	OAU	Organisasjonen av afrikansk ein-skap Organization of African Unity
MINURSO	Det internasjonale sivile korps på Haiti United Nations Mission for the Verification of Human Rights and of Compliance with the Commitment of the Comprehensive Agreement on Human Rights in Guatemala	OCHA	Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
MINURSO	FNs verifikasjonskorps for menneskerettar og etterleving av pliktene etter den omfattande menneskerettsavtalen i Guatemala Mission des Nations Unies pour le Référendum au Sahara Occidental	OECD	Kontoret for samordning av humanitære aktivitetar Organization for Economic Cooperation and Development
MINUSAL	FNs operasjon for overvakning av folkerøysting i Vest-Sahara Mission de las Naciones Unidas en El Salvador	OECS	Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling Organization of East Caribbean States
MISAB	FNs operasjon i El Salvador Inter-African Mission to Monitor the Bangui Agreements	OIC	Organisasjonen av austkaribiske statar Organization of the Islamic Conference
MONUA	Interafrikansk fredstryggjande styrke i Den sentral-afrikanske republikken United Nations Observer Mission in Angola	OIOS	Organisasjonen for Den islamske konferansen Office of International Oversight Services
MONUC	FNs observatørstyrke i Angola United Nations Organization Mission in the Democratic Republic of the Congo	OPANAL	FNs kontor for internt tilsyn Organizacion para la Proscripcion des Armas Nucleares en America Latina
MUL	FN-styrken i Den demokratiske republikken Kongo Least Developed Countries (LDC)	OPEC	Organisasjonen for forbod mot atomvåpen i Latin-Amerika Organization of Petroleum Exporting Countries
NAM	Dei minst utvikla landa Non Aligned Movement	OSSE	Organisasjonen av oljeeksportrande land Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE)
	Den alliansefrie rørsle	PBC	Organisasjonen for tryggleik og samarbeid i Europa Peace Building Commission
		POLISARIO	FNs fredsbyggingskommisjon Frente Popular para la Liberación de Saguia el Hamra y Rio de Oro
			Frigeringsrørsle i Vest-Sahara

PLO	Palestine Liberation Organization Den palestinske frigjeringsorgani sasjonen	UNAMIR	United Nations Assistance Mission for Rwanda FNs styrke i Rwanda
PUNE	United Nations Conference for the Promotion of International Co-ope ration in the Peaceful Uses of Nuclear Energy FNs konferanse om fredeleg utnyt ting av kjernekraft	UNAMSIL	United Nations Mission in Sierra Leone FN-styrken i Sierra Leone
SADC	Southern African Development Community Den regionale samarbeidsorgani sasjonen i det sørlege Afrika (medl. (1997): Angola, Botswana, Lesotho, Malawi, Mauritius, Mosambik, Namibia, Swaziland, Sør-Afrika, Tanzania, Zambia, Zim babwe)	UNCDF	United Nations Capital Develop ment Fund FNs kapitalutviklingsfond
		UNCED	United Nations Conference on Environment and Development FNs konferanse om miljø og utvik ling (Rio-konferansen)
		UNCITRAL	United Nations Commission on International Trade Law FNs kommisjon for internasjonal handelsrett
SALT (I & II)	Strategic Arms Limitation Treaty Avtalar mellom USA og Sovjetunio nen om avgrensingar av strate giske våpen	UNCOPUOS	United Nations Committee on the Peaceful Uses of Outer Space FNs komité for fredeleg utnyttning av det ytre verdensrommet
SDI	Strategic Defence Initiative Strategisk forsvarsinitiativ (det amerikanske romvåpenprogram met)	UNCTC	United Nations Committee for Transnational Corporations FNs komité for fleirnasjonale sel skap
SFOR	Stabilisation Force Multilateral stabiliseringsstyrke i Bosnia-Hercegovina leidd av NATO	UNCTAD	United Nations Conference on Trade and Development FNs konferanse for handel og utvikling
SG	Secretary General FNs generalsekretær	UNCURK	United Nations Commission for the Unification and Rehabilitation of Korea
SHIRBRIG	Multi-National Stand-by High Readiness Brigade for UN Opera tions	UNDAF	United Nations Development Aid Framework FNs rammeverk for bistand
SIDS	Small Island Developing States Små utviklingsøystatar	UNDC	United Nations Disarmament Commission
SIS	Special Industrial Service Det særlege industrifondet	UNDG	United Nations Development Group FNs nedrustingskommisjon
SSOD (I, II & III)	Special Session on Disarmament Hovudforsamlinga sine spesialse sjonar om nedrusting	UNDOF	United Nations Disengagement Observer Force FNs observatørstyrke i Midtausten
START	Strategic Arms Reduction Talks Forhandlingar mellom USA og Sovjetunionen om reduksjonar av strategiske våpen	UNDP	United Nations Development Pro gramme FNs utviklingsprogram
TCDC	Technical Co-operation among Developing Countries Fagleg samarbeid mellom utvi klingsland	UNEP	United Nations Environment Pro gramme FNs miljøvernprogram
TDB	Trade and Development Board Handels- og utviklingsstyret (UNCTADs styre)	UNESCO	United Nations Educational, Scien tific and Cultural Organization
UN	United Nations Dei sameinte nasjonane (FN)		

	FNs organisasjon for utdanning, vitenskap og kultur	UNITAR	United Nations Institute for Training and Research
UNETPSA	United Nations Educational Training Programme for Southern Africa		FNs institutt for opplæring og forskning
	FNs utdannings- og opplæringsprogram for det sørlige Afrika	UN-NADAF	United Nations New Agenda for the Development of Africa in the 1990's
UNFDAC	United Nations Fund for Drug Abuse Control		FNs nye program for utvikling i Afrika i 1990-åra
	FNs fond for kontroll med narkotikamisbruk	UNMEE	United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea
UNFICYP	United Nations Force in Cyprus		FN-styrken i Etiopia og Eritrea
	FN-styrken på Kypros	UNMIK	United Nations Interim Administration Mission in Kosovo
UNFPA	United Nations Population Fund		FN-styrken i Kosovo
	FNs befolkningsfond	UNMIL	United Nations Mission in Liberia
UNGASS 19	United Nations General Assembly Nineteenth Special Session		FN-styrken i Liberia
	FNs generalforsamling sin 19. sesjonsperiode for oppfølging av Rio konferansen	UNMISSET	United Nations Mission of Support in East Timor
			FN-styrken i Aust-Timor
UN-HABITAT	United Nations Human Settlements Programme	UNMOGIP	United Nations Military Observer Group in India and Pakistan
	FNs busetjingsprogram		FNs militære observatørgruppe i India og Pakistan
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees	UNMOT	United Nations Mission of Observers in Tajikistan
	FNs høgkommissær for flyktninger		FNs observatørkorps i Tadsjikistan
UNICEF	United Nations Children's Fund	UNOMIG	United Nations Observer Mission in Georgia
	FNs barnefond		FNs observatørkorps i Georgia
UNIDF	United Nations Industrial Development Fund	UNPSG	United Nations Civilian Police Support Group
	FNs fond for industriell utvikling		FNs støttegruppe for sivile politifolk
UNIDIR	United Nations Institute for Disarmament Research	UNRISD	United Nations Research Institute for Social Development
	FNs institutt for nedrustingsstudium		FNs forskningsinstitutt for sosial utvikling
UNIDO	United Nations Industrial Development Organization	UNRWA	United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East
	FNs organisasjon for industriell utvikling		FNs organisasjon for hjelp til Palestinaflyktninger i Midtausten
UNIFEM	United Nations Development Fund for Women	UNSCEAR	United Nations Scientific Committee on the Effects of Atomic Radiation
	FNs utviklingsfond for kvinner		FNs vitenskapelige komité for verkne dene av radioaktiv stråling
UNIFIL	United Nations Interim Force in Lebanon	UNSCOM	United Nations Special Commission
	FNs fredstryggjende styrke i Libanon		FNs spesialkomisjon (som skal overvake avskaffinga av irakiske masseøyleggingssvåpen)
UNISPACE (I & II)	United Nations conference on the Exploration and Peaceful Uses of Outer Space	UNSMIA	United Nations Special Mission to Afghanistan
	FNs konferansar om utforskning og fredelig utnytting av verdensrommet		
UNITA	União Nacional para a Independência Total de Angola		
	Opprørsrørsle i Angola		

UNSOC	FNs spesialkorps til Afghanistan United Nations Staff Officers Course	WGUNS	Verdsmatvareprogrammet Open-ended High-level Working Group on the Strengthening of the United Nations System
UNTSO	FNs stabsoffiserkurs United Nations Truce Supervision Organization		Arbeidsgruppa for styrking av FN systemet (Essy-gruppa)
UNU	FNs observatørkorps i Midtausten United Nations University	WHO	World Health Organization
UNV	FN-universitetet United Nations Volunteers	WIPO	Verdshelseorganisasjonen World Intellectual Property Orga nization
UPU	FNs fredskorps Universal Postal Union		Verdsorganisasjonen for åndsverk rett
WEOG	Verdspostunionen West European and Other States Group	WMO	World Meteorological Organiza tion
	Gruppa av vesteuropeiske og andre statar	WTO	Den meteorologiske verdsorgani sasjonen
WFC	World Food Council	WTO	World Tourism Organization
WFP	Verdas matvareråd World Food Programme	WTO	Verdsturismeorganisasjonen World Trade Organization Verdshandelsorganisasjonen

---